ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
3. 6. 1983. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIV • 20 ДИН
БРОЈ 1640



ЈАЧИ ОД Е.Т.

ВЕЛИКИ НАГРАДНИ КОНКУРС:
ПОГОДИТЕ ГДЕ ВАС ВОДИМО

Веровали или не!



БРЕСКВЕ

У ОБЛИКУ ПОПАЈЕВЕ ГЛАВЕ ИЗРАСЛЕ СУ У ВОЋЊАКУ ИЗВЕСНЕ МАРШАЛ КРУЗ ИЗ АРЛИНГТОНА (САД).



БАЗИЛИКА

САН ЦЕНО У ВЕРОНИ ПОЧЕЛА ЈЕ ДА СЕ ГРАДИ ЈОШ ДАВНЕ 380, А ЗАВРШЕНА ЈЕ 1009 ГОДИНА КАСНИЈЕ.

Рогати преживар

НАЛИК НА АНТИЛОПУ (ЖИВИ У ЗАПАДНИМ ОБЛАСТИМА СЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ) ИМА СКОК ДУГАЧАК 60 М, А МОЖЕ ДА ВИДИ И ПОЗАДИ НЕ ОКРЕЋУЋИ ГЛАВУ!

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●



● ● ● ускоро ће бити могуће да се крвни притисак и пулс проверавају гледањем на часовник. Такозвани „хитип" пронашли су амерички лекари а ради помоћу миникомпјутера. Апарат се ставља на руку као часовник.

● ● ● сликар из Женеве Сергеј Ђјаконоф уместо на платну слика на људском лицу. За то су му потребни модели који на свакој изложби седе стрпљиво све док је отворена.



● ● ● седамдесет четворогодишњи Американац Глин Вулф женио се досад и разводио двадесет пет пута. Тако је доспео у Гинисову књигу рекорда иако се не сматра и родитељем са највише деце – има их „само" четрдесеторо. Његов најдужи брак трајао је пет година, а најкраћи само 38 дана.



● ● ● у селу Рибе, у Данској, још се негује стари обичај да ноћни чувари означавају часове певањем. Пошто је то постала туристичка атракција, они не само што морају да имају лепе гласове него је неопходно да знају и по неколико језика како би туристима могли да објасне овај стари обичај. Отпевавање часова почиње од десет увече. Ноћни чувар у националној ношњи шета улицама с лампом у једној и штапом у другој руци и пева до јутра.



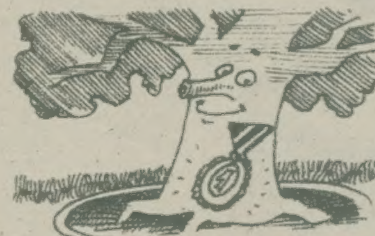
● ● ● вероватно најчудније удружење на свету је амерички „Дурметс" – друштво слабића и стидљиваца. Њихов мото је: „Слабићи ће освојити свет ако се и други с тиме сложе!"

● ● ● парагвајски студент Карлос Варгос платио је велику казну због непристојног понашања у кафани: разбио је 36 тањира. Учинио је то да би скренуо на себе пажњу лењог келнера!



● ● ● позната холивудска звезда Бет Девис уопште не гледа своје филмове. У то су се недавно уверили и гледаоци у Енглеској где је ова глумица за време пројекције својих филмова обавезно седела у гардероби. Пред публиком се појављивала само на почетку и на крају представе.

● ● ● Шпанац Хуан Гарај постигао је светски рекорд у микроскопском писању: на парчету хартије величине 9,5 cm са 13 cm преписао је седамнаест поглавља из познате Сервантесове књиге „Дон Кихот" – укупно 41667 речи.



● ● ● у месту Конија, у Турској, једно дрво добило је медаљу од туристичке организације као једино преживело стабло у центру овог градића. На медаљи пише: „Поздрављамо усамљеника који је одолео секири, људској немарности и суши." А у Џорџији, САД, један храст посађен пре двеста година води се као власник земљишта на коме расте. „Наслеђе" му је још 1920. оставио судија Волтер Џексон.

Легенда каже да су камене зидине лондонске тврђаве Тауер утврђиване малтером помешаним са крвљу дивљих звери што је било кобно по њену будућност. Јер стотинама година Тауер је био поприште издаја, убистава, злочина; тамница, мучилиште и губилиште на коме су пале многе, чак и краљевске, главе. Ова злогласна тврђава одавно више није тамница већ лондонска туристичка атракција број један коју годишње посети преко два милиона људи. На њену мрачну историју данас подсећају увек присутни гавранови, симбол смрти и несреће. Ово је прича о гаврану Хектору који је дао све од себе да са древне тврђаве отера туристе.

ЦРНИ ХЕКТОР ПРОТЕРАН ИЗ ТАУЕРА

ГАВРАН КОЈИ НИЈЕ ВОЛЕО АМЕРИКАНЦЕ



Први гавранови дошли су у Лондон и за своје станиште изабрали Тауер за време велике куге која је владала у 13. веку. Житељи тог дела Лондона, којима су дојадиле црне птичурине, уручили су у 17. веку краљу Чарлсу II петицију с молбом да јато растера и ратосиља их беде. Али то никако није било могуће што је потврдио и краљев специјални саветник.

Према пророчанству старом више стотина година непрекидно присуство гавранског јата у Тауеру од пресудне је важности за будућност Британије – ако њих нестане, краљевина ће заувек пропасти и земља пасти под туђинску власт. Тако је молба грађана одбијена, а гавранови не само да су остали већ се о њиховом благостању брине службеник коме је то једино задужење. И дан-данас се прича да су гавранови из Тауера душе жртава које су ту погубљене, умрли за време мучења или после дугог заточеништва у хладним мемљивим подземним и надземним ћелијама пуним пацова.

Ако би се поверовало у те прастаре приче, онда је гавран по имену Хектор, који је научио да говори слично папагају, наследио душу неке веома пргаве особе која мора да је много претрпела од странаца. Током боравка у Тауеру овај гавран је постао права напаст нарочито за стране туристе. Хектор је разрадио вешту тактику: пошто би им безазлено довикнуо: „Халоу, дођите!", кретао је у офанзиву. Црни Хектор је годинама давао све од себе да Тауер очисти од туриста с нарочитим пиком на Американце. Посебно је уживао у ломљењу брисача са њихових великих и скупих аутомобила и отимању слаткиша из руку њихове деце.

Управа Тауера је најзад, мада нерадо, била принуђена да га због силеџијског понашања протера што се досад ни са једним гавраном није догодило. Хектор је премештен у Лондонски зоолошки врт иза сигурних решетака пространог кавеза и сада мора да се задовољи кључањем пингвина из суседног кавеза. Хектор, за кога његов садашњи чувар Фред Смит каже да заиста има изразиту личност, једина је птица огромног зоолошког врта у чији је кавез опасно ући. Да би очистио кавез, чувар прво подметне метлу и чим се Хектор упусти у борбу с њом, брзо га, са метлом, затвара у ограђени простор у дну кавеза. Тек тада приступа чишћењу.

Осим оштрих канџи Хектор поседује и веома развијен лукав смисао за хумор. Он увек има при руци метални новчић од пет пенија и чим неко приђе да са њим разговара, он кратко износи новчић и љубазно га пружа кроз решетке. Ганути посетилац га узима, а затим му га враћа. У том тренутку Хектор му муњевито зарива кљун у руку. Потом раздрагано поскакује по кавезу, смејући се на сав глас и довикујући: „Видиш шта си добио!" док несрећника коме крв цури из руке одводе у амбуланту за прву помоћ.

Хектор, и поред све злоће, има једну слабу тачку која се зове Дорис са којом дели кавез и у коју је смртно заљубљен. Они заједно и сложно „гучу", милују се кљуновима, а Хектор је почео и да је учи вештини људског говора. Једина незгода је што нико не зна да ли је Дорис мужјак или, како се претпостављало, женка. Што се Хектора тиче он за ту појединост и не хаје. Важно му је само да Дорис није америчког порекла.

Б. Д.

ИНФОРМАЦИЈА

са седнице Издавачког савета „Политикиног забавника"

На својој петој седници чланови Издавачког савета листа „Политикин забавник" разговарали су о методу и садржају рада Издавачког савета у светлу закључака Социјалистичког савеза радног народа Србије и усвојили програм рада Савета до истека мандата у пролеће идуће године.

У врло динамичној дискусији чланови Издавачког савета су анализирали и искуства свог једногодишњег рада и констатовали да је Издавачки савет успоставио добру сарадњу са редакцијом и остваривао друштвени утицај на уређивачки концепт — овог гласила.

Издавачки савет је разговарао и о методу рада, који не представља само форму већ суштину, јер је запажено да постоји несналажење неких савета при јавним гласилима. Наглашено је да је врло значајно да чланови Издавачког савета одржавају редовне контакте са базом коју представљају у овом телу друштвеног утицаја, како би што боље испунили своје обавезе.

Међутим, наглашено је да поједини чланови Издавачког савета и не знају коју друштвену структуру представљају, јер их нико није консултовао када их је предложио и уврстио у Издавачки савет. Закључено је такође да се Социјалистички савез РН Србије обавести о оним члановима Издавачког савета који су ретко присуствовали седницама.

Издавачки савет је утврдио и план рада до истека мандата. На сваком састанку, као и до сада, разговарало би се о писању листа између два састанка и остваривању уређивачке концепције „Политикиног забавника". Поред тога, сваки састанак би имао и по једну тему и то: стрипови који се набављају у иностранству и разматрање могућности стварања школе стрипа „Политикиног забавника"; потом, анализа графичке опреме и илустрација листа; писма читалаца; рубрике из науке; писање о народноослободилачкој борби и ранијој историји наших народа.

Како је Издавачки савет „Политикиног забавника" истовремено и Издавачки савет ООУР-а, то је одлучено да се већ на првом следећем састанку, разговара о реализацији нове формуле листа „Стрип-Рок 83", а на једном од следећих састанака о „Микијевом забавнику".

ЏЕН ПРОТИВ СКЕКСА

ЈАЧИ ОД

Свака лутка је стајала око 40.000 долара, као и Кира коју држи један припадник „Скекса"

НАЈНОВИЈА ХОЛИВУДСКА БАЈКА ЗОВЕ СЕ „ТАМНИ КРИСТАЛ". ГЛАВНИ ЈУНАЦИ ОВОГ ФИЛМСКОГ СПЕКТАКЛА „ТЕШКОГ" 25 МИЛИОНА ДОЛАРА НИСУ ЖИВИ ГЛУМЦИ ВЕЋ ЛУТКЕ КОЈЕ ЈЕ ОЖИВЕО ЏИМ ХЕНСОН, ТВОРАЦ ПОПУЛАРНИХ „МАПЕТА".



Опрезан као пас: чудовиште Физиг

Јунаци филма „Тамни кристал" изгледају грозно: некакви птичји скелети обучени у свилу и кадифу, чије се наборане шије губе испод елизабетанских крагни, мршаве главе са подмуклим избуљеним очима, све у свему страшна бића која као да су настала укрштањем најружнијег крокодила и олињале орлушине. Рачуна се да је израда сваког комада стајала неких 40 хиљада долара?!

Скупоцене наказе – назване „Скексе" – звезде су најновијег играног филма који стиже из Холивуда и у коме све врви од досад невиђених бића из бајки. Фантастични спектакл „Тамни кристал" чија се радња одиграва давно пре нзше ере у неком непознатом царству где биљке још трче и где животиње могу да разговарају међу собом, досад није виђен.

У овој филмској бајци за људе једноставно није било места. Скуп бештија обухвата око 150 лутака које је створио и оживео – ко би други – Џим Хенсон, отац „Мапета". Свесрдну помоћ пружио му је Френк Оз, „очух" госпођице Гице, са којим Хенсон сарађује већ двадесет година. Успеху „Тамног кристала" знатно је допринела и Венди Миденер, већ годинама сарадница у тиму који је створио „Мапете" и жена која је створила лик „Јода" из филма „Империја узвраћа ударац".

Хенсону и Озу као да је било доста „Мапета" који су им донели славу широм света. У два наврата пустили су Жапца и компанију да скакућу и на биоскопском платну – ни ту успех није изостао. Али, како сам Хенсон каже, Оз и он су се једноставно већ мало заситили „Мапета" и једног јутра, на путу за канцеларију, измислио је чудну причу о „Кристалу". Сада су двојица луткарских мајстора покушали нешто без брзоплетог Кермита и компаније и надају се великом успеху: Јер, милиони гледалаца били су одушевљени роботима из „Рата звезда", напрасно су се заљубили у „Е. Т." – а сада ће „к'о луди" да мрзе Скексе. Ето, тако „контра" размишљају Хенсон и његов верни сарадник Оз.

– За разлику од Мапета, где смо покушали да пустимо лутке у свет људи, ову другу генерацију лутака оставили смо једноставно у њиховом фантастичном свету – описује Хенсон нешто што заправо не може тако лако да се опише. Јер, свет из приче о њему и њој (Џен и Кира), много је ближи ванземаљцима него нама.

Ивица и Марица?

Хенсону и сарадницима било је потребно 25 милиона долара да би кристалну причу сместили на целулоидну траку. Оно што је из тога испало могла би да буде – али, и не мора – некаква модерна верзија

»E.T.«

приче о Ивици и Марици.

– То вам је прави филм-бајка, у коме се још једном ломе копља између добра и зла – покушава Хенсон да објасни сиже свог најновијег филмског остварења. – Наиме, у некој земљи, царству, владају одвратно лепи Скексе уз помоћ црног кристала. Стицајем околности доћиће међу њих једно чобанче које ће покушати да стане на пут чудовиштима. Као награда уследиће му на крају свеже расцветана земља и једно дивно девојче.

Техника изнад свега

Као и у већини последњих холивудских научно-фантастичних прича („Трон" или „Блејд Ранер") и овога пута техника је потиснула све остало. Промућурни луткар Хенсон користи развој приче тако да



Јен је успео да се дочепа кристала и тако победи зло.



Вештица Аугра чува једну велику тајну



Мали Јен школује се код једног чаробњака.

Гозба монструма: Више од 40 луткара морало је да покреће ових седморо „Скекса" који се часте.

у свакој прилици може да представи своје сараднике у правом издању. А оно што су они створили заиста је вредно гледања и дивљења. У филму, на пример, „Гартим", нека чудна комбинација рака и балегара (састављен од 590 покретних делова!), гаца кроз блатњаве пределе, док рожната хипи-вештица Аугра, кад хоће да види је ли ваздух „чист", баца око у висину. Ту је и мали пастирски јунак, који пуже тако верно уз огромну стену, да би гледалац „из цуга" могао да се клади да пред собом нема никакву лутку, већ најискуснијег планинара.

На овом филмском спектаклу са луткама радило је готово пет година 350 разних сарадника. Из Малезије је, на пример, допремљено пет тона специјалног каучука од којег су лутке „изливене". Израда очију за монструме поверена је једној специјалној фабрици која се бави производњом оптичких уређаја? Припадницима племена Скекса високих два метра морало је да управља чак шесторо људи: двојица су се налазили у утроби самих фигура, док су остали седели за командним пултовима и преко каблова издавали луткама наређења за извођење 16 врста покрета. Да би она двојица унутра могли да виде куда иду на располагању им је, у стомаку чудовишта, био мали телевизијски монитор?.

Скупоцени трикови – нема шта.

Светлост на крају тунела

– Прешишаћемо Ванземаљца – изјавио је Хенсон на премијери у Њујорку. Сигурно, не без разлога. Али, тиме никако није желео да обезвреди велики успех Спилберга.

– Спилбергов Е. Т. је био врло важан филм за мене јер ми је створио неку врсту полазне основе за наставак посла – казао је Хенсон. – Наравно, покушаћу „Ванземаљцу" да одузмем епитет „најуспешнијег филма свих времена". Да ли ћу успети у томе? Мислим, да хоћу!

Хенсон, иначе познат као скроман човек, изгледа да је био у праву. Јер, само за прва три дана приказивања „Тамног кристала" филм је у биоскопске касе широм САД убацио 4,5 милиона долара?! Застрашујуће велика сума све брже расте и биће још већа после приказивања у Европи (средином пролећа одржане су премијере овог филма у неким европским метрополама).

Шта гледаоца толико привлачи овом филму покушао је да одговори и Хенсонов колега Френк Оз: – Мислим, да је то филм који је условљен неким свакодневним страховима, од којих вас на крају ослобађа, где се бију добро и зло и где, наравно, побеђује оно прво...

Неслућени успех филма нешто дубље, научније, покушава да објасни и познати амерички психолог Вилијам Шатл: „У овом филму одмах падају у очи директна поређења са бригама савременог човека. Економска криза, незапосленост, и страх, које оличавају у филму Скексе, на крају ће бити поражени. Гледалац, дакле, види у овом филму некакву светлост на крају тунела и то је оно што људе неодољиво привлачи овом филмском делу. Осим тога, некако је лакше и забавније гледати лутке...

Да ли ће „Тамни кристал" утешити и Европљане сазнаће се ускоро. Рецимо само да је то тренутно најгледанији филм у СР Немачкој, где се однедавно приказује у преко стотину биоскопа. Зато се не треба чудити ако ускоро „Тамни кристал" потамни славу „Ванземаљца". Спилберг се неће љутити, само ће морати да измисли нешто ново...

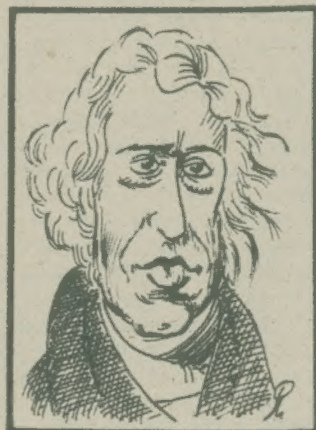
М. Ш.

ТЕСЛА ЈЕ ОДБИО НОБЕЛОВУ НАГРАДУ

ЊИМА У ЧАСТ



Андре-Мари Ампер (1775–1836) је славни француски физичар и математичар, отац електродинамике. Својим радовима заувек је спојио магнетизам са електрицитетом, открио је и проучио узајамно дејство електричних струја, написао дела која су обогатила физику, математику и филозофију. Научници су га назвали Њутном електрицитета.



АМПЕР (A) је **јединица јачине електричне струје**, једна од седам основних јединица Међународног система мерних јединица. Дефинише се као јачина сталне електричне струје која, када се одржава у два праволинијска паралелна проводника неограничене дужине и занемарљивог кружног пресека смештена у вакууму на međусобном растојању од једног метра, проузрокује између њих силу једнаку $2 \cdot 10^{-7}$ њутна по метру дужине.

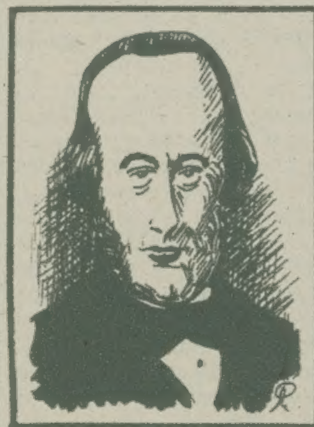
Виљем Томсон лорд Келвин (1824–1907) је енглески теоријски физичар који је развио Џулово схватање о претварању топлоте у механички рад, поставио математичку теорију електричних осцилација, проучавао електричне струје у кабловима и учествовао у радовима на полагању прекоокеанског телеграфског кабла. Установио је температурну скалу која се зове Келвинова или термодинамичка, а почиње од апсолутне нуле, односно од −273,16°Ц.
КЕЛВИН (K) је **јединица апсолутне температуре**, једна од седам основних јединица SI (код нас усвојена скраћеница од Système International d'Unités = Међународни систем мерних јединица). Дефинише се као термодинамичка температура која је једнака 1/273,16 термодинамичке температуре тројне тачке воде. Идентична је Целзијусовом степену: K = °C. Келвинова и Целзијусова температурна скала имају исте јединице температуре само им се разликују почеци: Келвинова почиње од апсолутне нуле, а Целзијусова од температуре топљења леда – 0°C = 273,16K.

Андерс Целзијус (1701–1744) је шведски физичар и астроном. Године 1736. учествовао је у Лапонској експедицији за мерење лука меридијана и први уочио дејство поларне светлости на магнетну иглу. Увео је поделу на сто степени температурне скале која је по њему добила име.
ЦЕЛЗИЈУС (°C) степен је **температурни интервал** и спада у дозвољене јединице изван SI.

Исак Њутн (1642–1727), енглески физичар, математичар и астроном, један од најгенијалнијих умова човечанства, оснивач је класичне механике и више математике. Поставио је природни закон опште гравитације, три основна закона кретања, емисиону теорију светлости, усавршио телескоп, открио законитости у науци о звуку и топлоти, извео Кеплерове законе, створио основе диференцијалног и интегралног рачуна, пронашао метод приближног решавања једначина и метод интерполације. Његово дело „Математички принципи филозофије природе" сматра се једном од најзначајнијих књига које су икада написане.
ЊУТН (N) је изведена **јединица за силу** у SI. Дефинише се као сила која маси од једног килограма у једној секунди повећава брзину за један метар у секунди: $N = kg \cdot m/s^2$.

Хајнрих Рудолф Херц (1857–1894), немачки физичар који је експериментално доказао постојање електромагнетских таласа, утврдио да је њихова брзина једнака брзини светлости и испитао им својства. Проучавао је дејство катодних и ултравиолетних зракова, открио је фотоелектрични ефекат, а његов осцилатор је послужио као основ за радио-технику.
ХЕРЦ (Hz) је изведена **јединица SI за мерење учестаности, односно фреквенције наизменичних струја и осцилација уопште.** Дефинише се као један циклус у секунди или као реципрочна вредност једне секунде: $Hz = s^{-1}$.

Џемс Прескот Џул (1818–1889) је енглески физичар славан по експерименталном одређивању



механичког еквивалента топлоте и закону о топлоти коју развија струја у проводнику. Џулов циклус је термодинамички циклус претварање топлотне енергије у механички рад на основу кога функционишу турбомлазни мотори.
ЏУЛ (J) је у SI изведена **јединица за енергију, рад и количину топлоте.** Једнак је производу јединице за силу (њутна) и јединице за дужину (метра) или производу јединице за снагу (вата) и јединице за време (секунде):
$J = N \cdot M = kg \cdot m^2/s^2$. Џул је од 31. 12. 1980. заменио у свакодневном животу популарну калорију (cal) као јединицу количине топлоте уведену још у време када су о природи топлоте владале погрешне теорије.

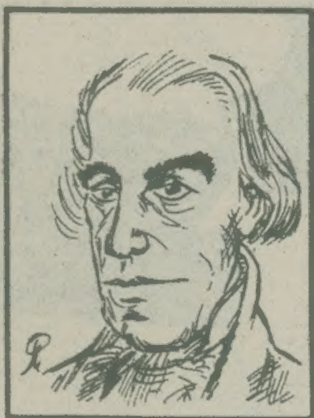
АЛИ СЕ НАШАО У ДРУШТВУ НАЈВЕЋИХ И НАЈЗАСЛУЖНИЈИХ ГЕНИЈА НАУКЕ ПО КОЈИМА СУ У ЦЕЛОМ СВЕТУ ЈЕДИНИЦЕ ЗА РАЗНЕ МЕРЕ ДОБИЛЕ ИМЕ

Блез Паскал (1623–1662) је чувени француски научник, књижевник и филозоф који се само у раној младости, од шеснаесте до двадесет четврте године, бавио науком и истакао се проналасцима из математике и физике. Објавио је расправу о коничним пресецима, поставио рачун вероватноће, измео хидрауличну пресу и машину за рачунање, утврдио да притисак ваздуха опада с висином и да се помоћу барометра може установити висина неког брда. После кратког монденског живота повукао се у манастир и одао филозофији и религији. Против језуита је написао чувена „Писма једном провинцијалцу", једно од првих дела француске класичне прозе, а у рукопису оставио фрагменте касније објављене

под насловом „Мисли", потресно сведочанство једне немирне душе и великог ума.

ПАСКАЛ (Pa) је изведена **јединица SI за притисак флуида (течности).** Једнак је притиску који изазива сила од једног њутна на један квадратни метар: $Pa = N/m^2 = kg/m \cdot s^2$.

Џемс Ват (1736–1819) је шкотски инжењер и физичар који је направио многа открића у науци о топлоти, али ће заувек остати запамћен као проналазач модерне парне машине. Прву фабрику парних ма-



шина основао је у енглеском граду Бирмингему.

ВАТ (W) је у SI изведена **јединица за снагу,** а дефинише се као снага која за једну секунду изврши рад од једног џула: $W = J/s = N \cdot m/s = kg \cdot m^2/s^3$

Шарл Кулон (1736–1806) је француски физичар чија су открића основа електромагнетског и електростатичког система електричних и магнетских јединица. Открио је законе привлачења и одбијања количина електрицитета (наелектрисања) и магнетских маса аналогно Њутновом закону гравитације: сила узајамног дејства наелектрисаних тела директно је пропорционална производу њихових количина електрицитета, а обрнуто пропорционална квадрату растојања међу њима. Силу је измерио торзионом вагом, касније названом његовим именом, којом су могле да се мере веома мале силе. Направио је списак тела која се могу наелектрисати међусобним трењем и први доказао да се статички електрицитет налази само на површини тела.

КУЛОН (C) је у SI изведена **јединица за мерење наелектрисања** односно количине електрицитета, и представља количину електрицитета који у једној секунди прође кроз попречни пресек проводника у коме јачина електричне струје износи један ампер: $C = A \cdot s$

Алесандро Волта (1745–1827) је чувени италијански физичар на чији је научни рад пресудан утицај имао проналазак лекара Луиђија Галванија који је установио да се жабљи краци при додиру металним предметима грче. Волта је растумачио да до грчења долази услед наелектрисања два метала када је између њих електролит – раствор базе, киселине или соли. На основу овога Волта је направио прву електростатичку машину, такозвани Волтин електрофор, галвански елемент, батерију галванских елемената (Волтин стуб) и друго.

ВОЛТ (V) је у SI изведена **јединица за мерење електричног напона, електромоторне силе и електричног потенцијала.** Представља онај напон на хомогеном жичаном проводнику кроз који пролази струја јачине једног ампера а утрошена снага између две тачке износи један ват: $V = W/A = J/C = kg \cdot m^2/s^3 \cdot A$

Георг Симон Ом (1787–1854), немачки физичар који је на почетку свог научног рада проучавао законе електричног отпора проводника проверавајући закључке огледима за које је сам конструисао апарате. Открио је однос струје електромоторне силе и отпора у електричном колу. Резултат је Омов закон којим се одређује однос између три најважније електричне величине: јачине струје, напона и отпора. Проучавао је и топлотно дејство електричне струје, а открио је и неке појаве у акустици.

ОМ (Ω) је у SI изведена **јединица за мерење електричног отпора.** Представља отпор таквог проводника у коме тече струја јачине једног ампера кад се његови крајеви ставе под електрични напон од једног волта: $\Omega = V/A = kg \cdot m^2/s^3 \cdot A^2$

Ернст Вернер фон Сименс (1816–1892), немачки проналазач и индустријалац, познат, пре свега, по чувеној истоименој фабрици која постоји и данас. Његово дело је телеграф с казаљком 1846. и прва телеграфска линија Берлин–Франкфурт две године касније. Затим динамо-машина, електрични трамвај 1879, селенијумов фотометар, електрични пирометар, употреба гутаперке као изолатора телеграфских и електричних каблова.

СИМЕНС (S) је изведена **јединица SI за електричну проводност.** Једнака је електричној проводности проводника који има електричну отпорност од једног ома: $S = A/V = s^3 \cdot A^2/kg \cdot m^2$

Мајкл Фарадеј (1791–1867) је енглески физичар самоук који је радио као књиговезачки радник, разносач новина и лаборант код познатог научника Девија што је за њега било пресудно. Помажући Девију и сам је почео да проучава неке физичке и хемијске појаве, постао познат и постављен је за професора физике и хемије на Краљевском институту у Лондону. У његово доба већ се знало да електричну струју прати појава магнетног поља и да се помоћу струје могу добити магнети. Он је поставио питање да ли се помоћу магнета може добити електрична струја. Ово га је, после дужег рада, довело до открића индукције, једног од најзначајнијих у науци о електрицитету. Фарадеј је затим открио појаву самоиндукције и поставио теорију електромагнетног поља коју је и експериментално доказао. Дао је називе многим појавама у овој области: катода, анода, електролиза, са-



моиндукција, дијамагнет, парамагнет. Поставио је два основна закона електролизе названа његовим именом који су постали темељ електрохемије. Значајни су му радови о претварању гасова у течно стање.

ФАРАД (F) је у SI изведена **јединица за електрични капацитет** и представља капацитет оног електричног кондензатора између чијих проводника напон порасте за један волт када се напуни количином електрицитета од једног кулона: $F = C/V = s^4 \cdot A^2/kg \cdot m^2$

Никола Тесла (1856–1943) је наш славни земљак из села Смиљана у Лици који се после завршене гимназије у Карловцу и факултета у Грацу и Прагу, стално настанио у Америци. Његове заслуге на пољу електрицитета су толике да би данас, према речима једног научника, цела техника стала ако би јој се одузели Теслини проналасци. Тешко је и набројати, а камоли описати, више од хиљаду његових изума и патената из свих области електротехнике. Он је пронашао вишефазни систем електричних струја, а његово решење преноса електричне енергије на даљину први пут је испробано у пракси изградњом електричне централе на Нијагариним водопадима. Остварењу овог пројекта жестоко се супротстављао Томас Алва Едисон захтевајући да централа производи једносмерну струју, а не наизменичну како је Тесла желео. Показало се да је Тесла био у праву: касније су све електричне централе у свету почеле да раде по његовом принципу. Усавршио је генератор трофазних и вишефазних струја и направио електромотор на принципу обртног магнетног поља, до данас најсавршенији од свих електромотора. Конструисао је велики генератор који је производио наизменичну струју фреквенце 10 kHz, али тиме није био задовољан па је направио трансформатор, назван Теслин, којим је постигао фреквенцу до 12.000 kHz и напон од више милиона волти. Ово су такозване Теслине струје, мање опасне од обичних наизменичних и имају велику примену у медицини. Дао је низ проналазака из радио-технике и један је од њених пионира. Творац је система за бежично управљање и давање знакова на даљину. Објавио је низ радова из физике са идејама које су звучале фантастично а које су се касније оствариле. Учињена му је велика неправда јер су извесни научници неке његове важне проналаске приписивали другима, пре свега Маркопију из радио-технике, а откриће обртног магнетског поља приписано је Ферарису. Нобелову награду за физику, коју је требало да подели са Едисоном, Тесла је одбио.

ТЕСЛА (T) је изведена **јединица SI за магнетску индукцију:** $T = N/m \cdot A = kg/s^2 \cdot A$

Вилхелм Едуард Вебер (1804–1891) је немачки физичар који је изумео електромагнетни телеграф, увео један од основних система јединица физичке величине и дао низ радова из области магнетизма и електрицитета.

ВЕБЕР (Wb) је у SI изведена **јединица за мерење магнетског флукса:** $Wb = V \cdot s = T \cdot m^2 = kg \cdot m^2/s^2 \cdot A$

Џозеф Хенри (1797–1878) је амерички физичар који је поставио темеље за примену електромагнетизма у индустрији и



техници. Открио је и појаву самоиндукције.

ХЕНРИ (H) је у SI изведена **јединица за индуктивност** (коефицијент самоиндукције) и представља индуктивност проводника у коме се при промени струје од једног ампера у секунди индукује електромоторна сила од једног волта: $H = Wb/A = V \cdot s/A = kg \cdot m^2/s^2 \cdot A^2$

Антоан-Анри Бекерел (1852–1908) је француски физичар који је 1896. случајно направио епохално откриће: ставио је комад уранове руде на фотографску плочу добро заштићену од утицаја светлости и, када је плоча касније у лабораторији развијена и фиксирана, на њој се показала велика црна мрља и то баш на месту где се налазила уранова руда! Било је очевидно да уран емитује невидљиве зраке који пролазе кроз хартију и делују на фотографску плочу. Новооткривени зраци названи су Бекерелови или радиоактивни. Бекерел је 1903, заједно са супрузима Кири, добио Нобелову награду за физику.

БЕКЕРЕЛ (Bq) је у SI изведена **јединица за јачину радиоактивног извора** (заменила је јединицу КИРИ) и представља радиоактивност од једног распада у секунди: $Bq = s^{-1}$

Бојана ДОЖИЋ

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ПАЗИ, ПАЗИ, ОВО! ПОПРАВЉАМО КОЛА НА КРЕДИТ...

... НА ДВАДЕСЕТ ЧЕТИРИ МЕСЕЦА БЕЗ ЖИРАНАТА! ПОСЕТИТЕ СЕРВИС „ПЕТИ ТОЧАК"!

ДОБАР ДАН! ЈЕ Л' ОВО ИСТИНА?

СВАКА РЕЧ, ДРУШКАНЕ!

ПА КОЛ'КО БИ КОШТАЛА ГЕНЕРАЛКА НА МОМ „ПАТКОЈАДИНУ"?

ХМ... ДА ВИДИМО!

СРЕЋОМ, ДЕЛОВИ СУ ВАМ ЈОШ ПО СТАРОЈ ЦЕНИ!

РАД ЋЕ, ИСТИНА, БИТИ НЕШТО СКУПЉИ ЈЕР НАМ ТРЕБА ТРИ'ЕС'Т РАДНИХ ЧАСОВА!

ДАКЛЕ, ОДМАХ ТРИ МИЛИОНА И ДВЕСТА 'ИЉАДА...

АЛИ, ВИ ОВДЕ КАЖЕТЕ ДА ОДОБРАВАТЕ КРЕДИТ!

АХА! СА ДЕВЕДЕСЕТ ПЕТ ОДСТО УЧЕШЋА, А ОСТАЛО ЈЕ НА КРЕДИТ!

2-13

ДРАМА У СЕЛЦУ



ОБАЛА ПУНА ШЕТАЧА ХРАБРИЛА НАС ЈЕ ДА САМО ТРЕБА ДОВИКНУТИ ПА ЋЕ МОТОРНИ ЧАМАЦ ДОЋИ И ВРАТИТИ НАС У ЛУКУ. МЕЂУТИМ, ЈЕДИНО НАМ ЈЕ УСАМЉЕНИ ЧОВЕК НА КРАЈУ МОЛА МАХНУО РУКОМ И НАСТАВИО ШЕТЊУ...

Било је то 1963. године. Мој нераздвојни друг и пријатељ Аца (сада официр ЈНА) и ја, спремамо се да проведемо још једно безбрижно летовање. Иза нас је управо завршена гимназија, испред нас Београд, студије, мом пријатељу Војна академија, мени неизвесни путеви Талијине уметности. Између, лето. Као и претходне године крећемо пут северног приморја. Циљ – Селце, месташце у непосредној близини Цриквенице. Воз до Ријеке, затим аутобус и најзад стижемо. Упућујемо се код „старог" газде, у малу не нарочито комфорну али зато јевтину, собу. И тако у расположењу, раздраганости, у уобичајеним играма и задовољствима младости и необавезности, пролазе дани.

У истом месту су и моји родитељи са млађом сестром, некад их посетимо у време ручка. Доручак иначе „мењамо" за седење и игранку на тераси хотела. И како то увек бива, на нашу жалост дође време да се мисли на повратак. Последње поподне. Дан леп, миран. Крећемо у Туристички биро да се одјавимо. Пролазимо поред мале луке за рибарске чамце. Не сећам се више чија је била идеја да се провозамо газдиним чамцем. У чамац узимамо и моју сестру која је тада имала око седам година. Време лепо, ни најмање не слути на промену која ће се драматично збити у току следећих тридесет или нешто више минута.

Не нарочито вешто, мој друг и ја полако напредујемо око мола и даље према Туристичком бироу који је на самој обали. Раздаљина можда 500 метара. Сестрица је због непланираног доживљаја расположена, а нас двојица се у старом чамцу осећамо помало важни и некако домаћи. Успешно пристајемо, мој друг одлази у Биро а ја сестру предајем родитељима који су се туда шетали. Зашто она није остала са нама у чамцу да се истим путем врати, ни дан-данас не знам, али је срећа да се тако догодило. У супротном све оно што се у следећих пола часа збивало, имало би сасвим други ток па можда и крај.

Отиснули смо се од риве и кренули укосо да бисмо обишли мол и вратили се у лучицу. За целу операцију требало је петнаестак минута. Можда је прошло пет или шест, били смо удаљени којих 150–200 метара од обале када смо приметили да нешто није у реду. Море више није било мирно, таласи су почели да се дижу али све то још није било довољно да нас забрине. Ипак, прилегли смо на весла у жељи да што пре обиђемо мол и вратимо се у луку. Иако наша вештина веслања није била завидна, ипак нас је зачудила чињеница које смо после неколико тренутака постали свесни, да се у ствари св. више удаљавамо од обале. Повећаном снагом смо навалили на весла у неком полустојећем положају, рачунајући да ће завеслаји тако бити снажнији.

Одједном, усред једног завеслаја нешто је кврцнуло и ја умало нисам улетео у море. Држач за моје весло, заправо дрвени ваљак величине прста који се ставља у отвор на боку чамца и у који се весло упире, пукао је. (Тог тренутка нисмо знали да таквих држача има неколико испод дрвене решетке на поду чамца). Покушао сам да веслам даље држећи весло са стране чамца али различита потисна снага довела је до тога да је чамац почео да се окреће. Тако се даље, очигледно, није могло. Нешто је требало учинити, али шта? Обала је већ била 300–400 метара далеко. Пуно шетача на њој стварало је код нас утисак да само треба некоме довикнути, па ће већ неко доћи моторним чамцем и вратити нас у луку. Међутим, само један усамљени шетач на крају мола махнуо нам је руком мислећи ваљда да га поздрављамо и лагано наставио шетњу. Ношен струјом и ветром чамац се све више удаљавао од обале. Тада нисмо знали да смо са обале примећени али да у таквим ситуацијама помоћ никада није брза и да се најчешће тражи од патролних чамаца



из Цриквенице јер већина рибарских бродића нема довољно јак мотор да се избори са снажном струјом и ветром који носе према оближњем острву Крк, чије негостољубиве литице онемогућавају пристајање по бури. Од свега тога знали смо само да према обали више не можемо и да се првобитна удаљеност већ више него удвостручила.

Чинимо оно што нам је у том тренутку изгледало као једино могуће. Скидамо мајице, панталоне и сатове, остављамо их у чамцу и скачемо у море. Можда сам тек сада схватио да је ситуација драматична. Иако добар пливач осетио сам се немоћан и изгубљен. До тада нисам знао да је у тој врсти буре најопасније то што се изнад површине воде ствара слој ситних капљица које просто онемогућавају дисање. Борио сам се за ваздух. Снажним замахом и високим дизањем главе успевао сам некако да дишем али то је односило пуно снаге и што је најгоре, није се могло напредовати. Друга сам тек на тренутке успевао да видим јер нас је бура раздвојила одмах после искакања из чамца. Знао сам да тако нећу моћи дуго. И онда сам се, ваљда у жељи да се мало одморим окренуо на леђа и сав срећан истог тренутка констатовао да је то спас. Таласи су се разбијали око врата и главе и испред лица остављали простор у коме се могло дисати.

Неколико пута сам се што сам могао више извио увис вичући другу: „На леђа, на леђа!" Новом снагом сам запливао према обали окрећући се повремено да видим да ли сам на добром правцу. Осећао сам снагу струје која ме је враћала, али ипак не толико да не бих напредовао. Најважније је било да сам могао да дишем. И најзад, спасоносна обала је на десетак метара, могу да станем на ноге. Неко притрчава да ми помогне а ја се чудим откуда толико људи на обали. До тог тренутка нисам био свестан колику је „публику" имало наше драматично пливање. Којих стотинак метара даље видим друга да прилази обали, идем према њему. Од оштрог ветра ми је хладно. Не видим напуштени чамац и то почиње у глави да се формира као проблем. Како надокнадити штету?

Трчимо у собу да се обучемо, чини ми се да и не разговарамо. Очигледно смо у шоку иако мислимо да се понашамо нормално. Брзо се враћамо на обалу. На нашу велику срећу видимо снажни бродић како секући таласе према луци шлепује наш напуштени чамац.

* * *

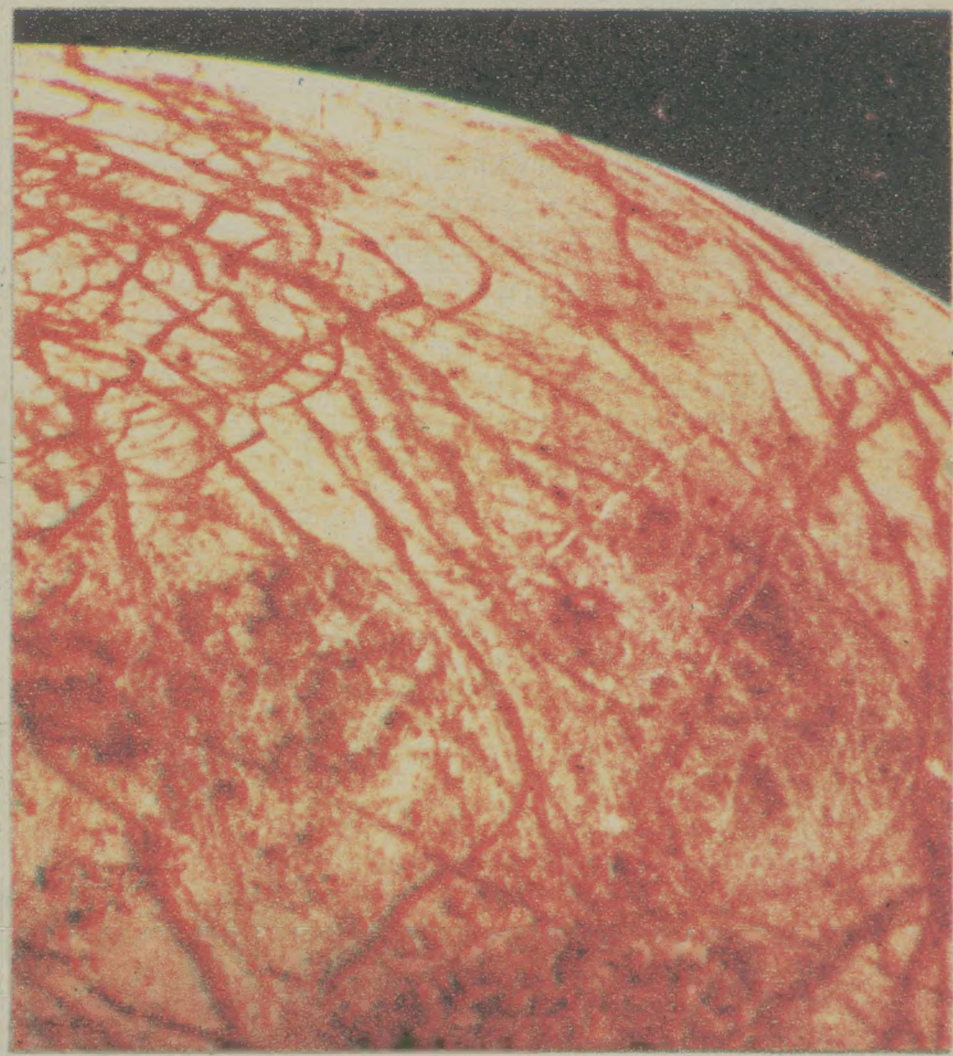
Следеће године летујући у истом месту, имао сам прилику да будем посматрач једног спасавања још драматичнијег од нашег. Наиме, тек после неколико часова тражења по узбурканом мору, тамо уз литице Крка, два патролна чамца су успела да пронађу двоје, мислим чехословачких туриста, које је бура однела на гуменом душеку.

Без обзира на таква искуства нисам постао присталица изреке: „Хвали море, држи се краја". Море је било и остало моја велика љубав.

Бранко АНДРЕЈЕВИЋ, глумац
Крагујевац
(Хонорар: 2.500,00)

ОТКРИВЕН ЖИВОТ НА ЈЕДНОМ ЈУПИТЕРОВОМ САТЕЛИТУ

НИСМО ВИШЕ САМИ



„Ако ван Земље уопште има живота, онда је то највероватније Европа, један од тринаест Јупитерових сателита. У њеним океанима постоји иста врста првобитне магме из које су израсли живи организми на нашој планети".

Ову сензационалну теорију која води откривању првих ванземаљских организама објавили су пре извесног времена Реј Рејнолдс и Стивен Сквејрис, два научника која раде у НАСИ, у једном центру који се налази педесетак километара далеко од Сан Франциска. Рејнолдс је физичар и сателитом Европа бави се од пре извесног времена, у ствари, од када је у Њујорк стигао да му помогне геолог и астроном Сквејрис који има само 27 година. Њихови закључци који се базирају на подацима узетим од сонде Војаџер 2 имају досад највеће значење везано за покушаје да се открије живот на другим небеским телима. Европа, тврде они, врви од микроорганизама (алги или дијатомеја) сличних онима, које упијају сасвим малу количину светлости и живе на веома ниским температурама испод водене површине нашег Антарктика.

– Европа је – објашњава Рејнолдс – природни сателит, нешто мањи од Месеца. Његова стеновита површина прекривена је леденим слојем дебљине близу петнаест километара, а температура на њој износи у просеку 100о испод нуле. Услед близине Јупитера налази се под јаким утицајем гравитационе силе ове планете која производи топлоту и ствара дубоке пукотине на леденој кори сателита. На многим местима, међутим, лед је отопљен услед радиоактивног дејства језгра овог сателита. На крајевима пукотина стварају се физички услови за топљење леда, тако да није искључено да читава ледена кора, у ствари, плива на океану.

НАЈНОВИЈЕ ОТКРИЋЕ ФИЗИЧАРА РЕЈА РЕЈНОЛДСА И МЛАДОГ ГЕОЛОГА СТИВЕНА СКВЕЈРИСА ИЗАЗВАЛО ЈЕ ВЕЛИКО УЗБУЂЕЊЕ У НАУЧНИМ КРУГОВИМА: ПОСТАВИЛИ СУ ТЕОРИЈУ КОЈОМ ГОТОВО НЕПОБИТНО ТВРДЕ ДА ЈЕ НА ЈУПИТЕРОВОМ САТЕЛИТУ ЕВРОПА МОГУЋЕ ПРОНАЋИ И-ТИЈА, МАКАР И У СТАДИЈУМУ ЕМБРИОНА.

Лед ће нестати

На местима где се лед отопио – истраживачи их називају оазама – владају повољни услови: притисак који није изнад нормалног, подношљива температура, ултравиолетна зрачења са Јупитера и слично. А све то одговара развоју органских материја. На тај начин Европа постаје једна врста вештачке роднице која се не разликује много од оне на Земљи од пре неколико милијарди година.

Да би потврдили своју теорију два научника су у лабораторији уз помоћ хемичара Стенлија Милера остварила верну копију сателита са радиоактивним језгром, каменитим саставом и слојем воде прекривеним ледом. Затим су све то подвргли утицају топлоте која у свему одговара топлоти коју производе привлачне снаге Јупитера. Да су били на добром путу показује и чињеница да су се на леденом омотачу убрзо појавиле пукотине, а на њихово дно слила одређена количина воде.

Следећи корак био је проучавање могућих извора енергије која је неопходна да изазове хемијске реакције од којих настаје живот.

– Истражиаања смо вршили на три колосека – каже Рејнолдс. – користили смо електромагнетне силе које емитује Јупитер, Сунчеву енергију, чија способност продирања природно слаби при наиласку на лед, али ипак допире до дна (микроорганизми Антарктика живе иако је сунчевим зрацима потребно 4 до 5 година да пробију наслаге које их прекривају) и најзад еруптивну активност хидротермичких извора на овом сателиту.

Проучавање вулкана на Ију, најближем Јупитеровом сателиту, омогућила је двојици научника да се упознају са читавом лепезом топотних промена. Њихови прорачуни омогућили су им да открију да на Европи има довољно енергије за отапање највећег дела ледене површи-





Научник НАСЕ Реј Рејнолдс. Његовој сензационалној теорији о Европи допринела су открића до којих је дошло истраживањем сателита Ијо који је најближи Јупитеру (десно).

Ово је снимак Европе, Јупитеровог сателита, који је начинио Војаџер са раздаљине од 241000 km. Изложен је великој гравитационој снази планете која производи топлоту и ствара дубоке пукотине на леденој кори сателита, а самим тим и услове за живот.

не. Фотографије које је пренео Војаџер 2 само допуњују хипотезу да испод леда постоје огромне водене површине.

– Међутим, само на ограниченим местима могуће је да постоји живот – каже Сквеірис.

Живот се само преселио?

„Оазе" не остају у течном стању више од једне године, али микроорганизми који се теоријски у њима налазе могли би да преживе под ледом све док се поново не створе услови за наставак живота. Вероватноћа да дође до еволуције прилично је мала јер нема довољно светлости и због тога ни фото-синтезе која помаже развој ових примитивних облика.

– Неки од ових организама – објашњава Рејнолдс – који су вероватно доспели на Европу са других небеских тела, мора да имају какву-такву способност кретања, па ипак, за сада не постоје услови за развој савршенијих бића. Има сувише мало енергије.

Ако на Европи заиста има живих организама то су онда алге зелене и плаве боје и тзв. дијатомеје које успевају да преживе на арктичком континенту испод дебелих наслага леда. Друга могућност је да између леда и стена живе колоније створене вулканском активношћу. Ове бактерије су под утицајем сумпора, црвенкасте су и могле би да буду сличне организмима који представљају основну храну ракова и мекушаца.

Да би се добила потврда ове теорије потребно је да се сачека још коју годину. У ствари, тек 1985 нова америчка сонда, Галилеј, полетеће према Јупитеру и његовим сателитима. Рејнолдс и Сквеірис не скривају своје нестрпљење. Жељно очекују податке које ће им обезбедити ова мисија јер за сада располажу само фотографијама које је начинио Војаџер и то са удаљености од око 200 хиљада km. „Галилеј" ће му се, међутим, приближити на само две хиљаде метара. Тада ће моћи да се увере пре свега у то како и у којим количинама куља вода из вулканских кратера.

А Марс?

Теорија Рејнолдса и Скверисa, коју је америчко удружење геофизичара у Сан Франциску изнело пред јавност пре извесног времена, силно је узбуркала научне кругове САД, па чак изазвала и сукобе. Појавиле су се чак и нове теорије. Рејнолдс и Сквеірис су зато прилично уздржани. Засад само тврде да на сателиту Европа постоје прави услови за живот. Узгред захтевају већу сарадњу са научницима који се баве истим овим истраживањима и настоје чак да подстакну нове мисије Америке и европских земаља које би помогле да се открије тајна површине Марса и његове атмосфере. У ствари није још пала у воду стара хипотеза по којој је Марс планета Сунчевог система која има најпогодније услове за живот.

– У читавом Сунчевом систему постоји само још једно небеско тело на чијој површини се одигравају геолошке активности сличне онима на Европи, а то је Инселид, још мањи Сатурнов природни сателит – каже Сквеірис – али, на његовој површини вода се највероватније меша са амонијаком, а то већ није погодно за формирање живих организама.

Значи, само на Европи је могуће срести И-Тија, макар и у стадијуму ембриона, док остаје хипотеза више нада, да ванземаљци са већ развијеном интелигенцијом насељавају удаљене светове.

Ако су тачне наше теорије о томе како су рођене планете и одакле је потекао живот – закључује Стивен Сквеірис – статистички је готово немогуће тврдити да не постоје друге форме живота ван Сунчевог система, немогуће је да су милијарде небеских тела само пустош и ништа више. Да је тако никада не бисмо о свемиру сазнали ништа.

Д. В.

Стенли Милер, хемичар са универзитета у Чикагу, реконструише стварање живота у стакленој боци уз помоћ електричног пражњења у атмосфери пуној водоника, метана, амонијака и воде.







НАЈБОЉИ ДРУГ МОГ НАЈБОЉЕГ ДРУГА

Шта да ради човек кад му испоставе телефонски рачун какав је добио Пол Хељард из Винтер Парка на Флориди: 23 947,70 долара? Астрономски рачун се, додуше, не односи на Хељардове приватне разговоре већ на оне који се обављају из његове грађевинске фирме у Винтер Парку, али је цифра и поред тога необјашњиво висока.

Све до априла телефонски рачуни фирме износили су око триста долара месечно. У априлу четири стотине долара – много, али још ништа у поређењу с оним што се тек спремало. У мају је г-дин Хељард од телефонске компаније сазнао да су он и његови службеници обавили разговоре у вредности од 15 хиљада долара.

Пошто се смирио, четрдесет седмогодишњи Пол је сав, поремисилио и на крају се досетио. Његове невоље почеле су у априлу, непосредно пошто је са међународног аеродрома у Чикагу обавио један међуградски разговор. Том приликом је телефонисткињи издиктирао и број своје телефонске кредитне картице. И? Па, разговор су чули и маринци који на аеродрому имају базу... Добри другари су број Хељардове кредитне картице запамтили и наравно открили и осталим добрим другарима тако да је убрзо на Хељардов рачун почело навелико да се телефонира из војних база широм САД и света. Резултат: оних 23 942,70 плус 15 000 долара који су јаднога Пола Хељарда избезумили.

ЦИВИЛИЗАЦИЈА ПОД НАШИМ НОГАМА

Изучавање живота мрава је прави посао за, ако се тако може рећи, научничке сладокусце. Сваког дана се открије нешто ново што, у најмању руку, омогућава поређење између човека и мрава. Рецимо, то је најновије откриће, одрасли мрави своје наследнике смештају и чувају у некој врсти јаслица. И код мрава постоје тзв. професионалне васпитачице које, буквално, „клинце" изводе у шетњу, на чист ваздух. Међутим, у том мрављем свету нису тражене само дадиље, на цени су и мрави-лекари. постоје, без икакве шале, специјалисти који су, рецимо, задужени за хигијену, али ту су и хирурзи, способни да у одређеном тренутку, да би спасли свог сународника, изврше ампутацију.

Мрави су заиста по много чему занимљиви инсекти. У Јужној Америци су недавно открили тзв. мраве фармере. Они брижљиво сакупљају семење трешње, саде га и, кад плод дозри, беру га.

Друге врсте мрава, рецимо, такође се интересују за раст биљака, али не само као храну: оно што не могу да сваре они једноставно користе као пригодан материјал за градњу својих склоништа.



Мрави су слични људима и још понечем: неке врсте своје мртве сахрањују са свим почастима и то копајући гроб дубок два-три центиметра...

Наравно, о разуму мрава не може бити ни говора, тврде научници. Ствар је у томе да у животу мрава главну улогу игра инстинкт који им, на неки чудесан начин, омогућава живот који је у многим облицима сличан човековом.

СТИВ ЈЕ НАПРАВИО ГРЕШКУ

Када је неко на крај њиве Стива Бивена оставио стару дрљачу, била је то кап која је превршила чашу. Наиме, многи из околине навадили су се и на његову њиву почели да одбацују старе ствари. Фармер Стив Биван је напросто побеснео, једноставно није видео начин да се одупре најезди комшија. Мислио је и смислио: од железа је конструисао диносауруса високог четири и по метра верујући да ће они који су бацали смеће на његову њиву, из страха, одустати. У почетку је све било у реду, међутим, убрзо су комшије укапирале у чему је ствар. Није прошло много а фармер Стив Бивен је схватио да је погрешио: комшије су на сва звона удариле рекламу и туристи су просто запоседали њихова имања да би видели диносауруса који се налазио на њиви. Наравно,суседи су искористили згодну прилику и наплаћивали улазнице... Последња вест је да је јадни фармер био принуђен да размонтира диносауруса и својеручно брани приступ комшијама на своју њиву.





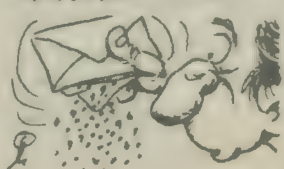
СОЛФЕЂО КОД МАЈА

Глинена птица коју су недавно археолози нашли у једном древном насељу Маја на северу Белиза изненадила је научнике. Јер ова птица од глине није само играчка: на овој врсти пиштаљке-окарине могуће је свирати једноставне мелодије. Археолози су или изненађени не толико старошћу открића – преко три хиљаде година – колико њеним музичким способностима. Наиме, из ове врсте окарине древног индијанског племена могуће је извући комплетну музичку скалу: до-ре-ми-фа-со...



ЗАРЕЗЕ И ТАЧКЕ – ОБИЧНОМ ПОШТОМ!

Енглески издавач и власник новина лорд Бивербрук једно никако није подносио: расипне сараднике. Биће да један од његових страних дописника то није знао јер је једном приликом послао веома дугачак телеграм са све тачкама и зарезима, који се, као што се зна, плаћају као и речи. Штедљиви лорд је побеснео и истог часа му одговорио: „Од сада тачке и зарезе шаљите засебно, обичном поштом".



ТАЈНА ЂУБРЕТАРСКА МИСИЈА

Ако се којим случајем нађете у Риму, будите на опрезу кад ноншалантно баците неки папир на улицу. Човек обучен у грађанско одело може да приђе и да вам наплати казну. Без обзира на сва противљења, мораћете да му платите јер је он законски чувар чистоће на римским улицама. Италијани, као уосталом и сви ми, имају проблема са чистоћом градова, посебно оних милионских, па су решили да одлучно крену у акцију – чистији град, лепши град! Знајући да неће много постићи ако организују патроле обучене у одела градске чистоће, смислили су да ангажују људе без униформе. Они неће привлачити пажњу, пред њима ће свако без размишљања да баци на плочник шта год му падне на памет. А тада ће они ступати у акцију – легитимишући се, наплаћиваће казне од педесет до сто хиљада старих динара. Други пут ће свако добро да се замисли да ли да баци штапић од сладоледа на улицу или да потражи најближу корпу.



НЕКИ ЗАПАЊУЈУЋИ ПОДАЦИ

У току једног дана у Америци се помузе готово 11 милиона крава, 3 милиона људи оде у биоскоп, један од осам Американаца почасти себе пивом... Ови и још сијасет других података могу се наћи на 392 страници књиге „Америчи просеци, неки запањујући подаци о свакодневном животу" коју су написали Мајк Фајнсилбер и Виљем Мид.

Из књиге о просецима просечни Американац може да сазна какви су му изгледи да доживи стоту, да се разболи,колико ће му трајати брак, колико спава и колико пута просечни Американац трепне – 25 пута у минуту.

Из дотичног дела нације је сазнала и ово: на сваких једанаест пристојних речи просечни амерички студент убаци и једну псовку. На који се ово пол односи, мушки или женски? На оба, с тим што жене употребљавају друге псовке... Преглед америчких просека обухватио је чак и тему каква је „Све што радимо у купатилу и колико то траје". Да се зна.

Ево неколико података из књиге:

– Просечни Американац насмеје се 15 пута дневно.

– У просеку, амерички пси свакодневно уједу 28 америчких поштара.

– Пушач који пуши кутију цигарета дневно у току године повуче од 50-70 хиљада димова.

– Просечни Американац обави 25 лабораторијских тестова у току године.

– Стопала просечне особе дотакну под 7 хиљада пута у току једног дана. Седам хиљада пута једно и седам хиљада пута друго стопало.

– Просечна жена у купатилу остаје најмање пола часа.

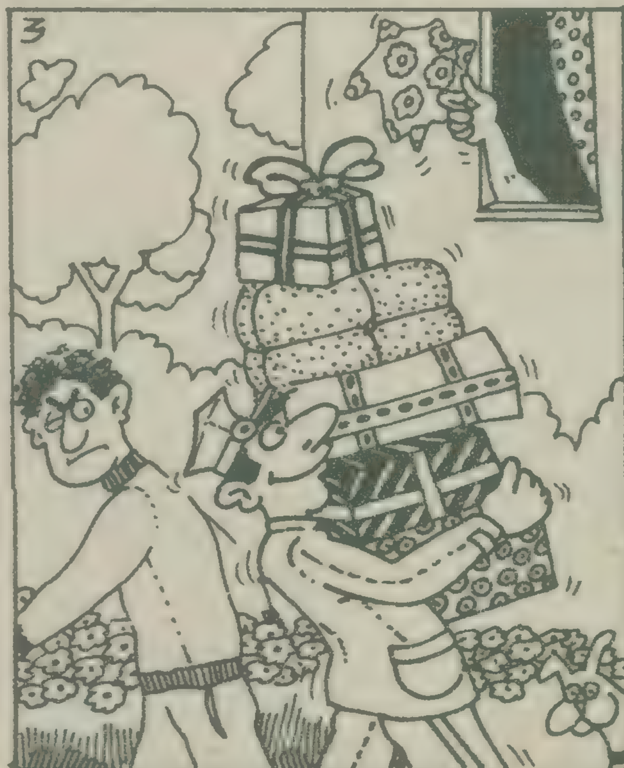


КОМЕ ТО ОНА МАШЕ

Свашта може да се деси кад човек не схвати правилно оно што види. Разносач из једне самоуслуге у Солт Лејк Ситију у први мах није могао да поверује сопственим очима: нека голишава жена му је махала с прозора куће у коју је донео намирнице.

Онда је разносач мало размислио, махнуо у одговор и пожарним степеницама кренуо ка непознатој жени. На његово запрепашћење, она је на то избезумљено завриштала. Збуњени разносач је побегао, али је неколико минута касније поново пришао степеницама и почео да се вере ка жени нудећи јој паре. Ту је дотичној коначно прекипело: што је много много је, рече, и позва полицију.

Коме је то онда махала? Па, другом који је управо одлазио у тренутку када се несрећни разносач појавио.



НИКО КАО ПУЖ

Ретко ко може што може пуж. Један занимљив (и наводно мртав) примерак копненог пужа



из Египта изложен је 1850. године у Британском музеју. Једног лепог дана четири године касније, пуж се извукао из кућице, халапљиво смазао лист купуса који су му забезекнути чувари понудили и тако окончао своју каријеру музејског експоната.

КАКО ИЗГУБИТИ ЗЛАТНУ ПЛОМБУ

Ако већ треба да изгубите пломбу и то златну, ево начина да то учините: право је прогутајте а онда идите на операцију. Управо то догодило се Рону Барету из Сиднеја у Аустралији. Девет месеци после гутања пломбе Рон је морао на операцију слепог црева. Извадили су му црево, а с њим и златну пломбу.

СМЕЋЕ У ЛА МАНШУ

Ламанш је одувек био познат као морски теснац који дели „стару добру" Европу од Велике Британије, то је што се тиче географа. Спортистима је одувек био изазов као марш-рута коју у пливачком маратону треба савладати. Међутим, последњих година Ламанш је добио један не баш ласкав епитет: постао је најзагађенији морски теснац на свету. Педантни статистичари су забележили да се сваког дана у Тихи океан баци на милион празних флаша, лимених и пластичних конзерви. Велики део тих отпадака доспева у Канал (како Енглези, једноставно, називају Ламанш) – морску раскрсницу Европе.

Ни бродови који свакодневно пролазе Ламаншом нису много увиђавни: без обзира што их закон обавезује да отпатке не смеју да избацују на 12 морских миља од копна, Ламанш је све пунији отпадних материја. Ствар је у томе што на обалама Канала не страдају само људи са плажа у Француској и Енглеској: многи се набадају на стакла и зарђали метал. Страдају, утврдили су статистичари, и биљке и животиње: једноставно не могу да дођу до даха од загађене морске површине и једино им преостаје да се навикну да жваћу пластичне или стаклене материје. А недајбоже да нафта почне да цури из неког од многобројних танкера који свакодневно пролазе Ламаншом: Канал би, док трепнеш, остао без живог света.



О ЈЕДНОМ НАУЧНОМ СПОРУ

ГЛАВНО ДА СУ ЗВЕРКЕ КРУПНЕ



Бифонове тврдње силно су увределе Американце

ЛОС КОЈИМ ЈЕ ЏЕФЕРСОН НАМЕРАВАО ДА ЈЕДНОМ ЗАСВАГДА ЗАПУШИ УСТА ЕВРОПСКИМ КЛЕВЕТНИЦИМА ЗАИСТА ЈЕ БИО ВЕЛИКИ: ДА БИ МОГЛИ ДА ГА ИЗВУКУ ИЗ ШУМЕ, МОРАЛИ СУ ДА ПРОКРЧЕ 32 КИЛОМЕТРА ПУТА.

Крајем 18. века амерички народ сазнао је једну крајње непријатну ствар да нешто није у реду са континентом на коме живе. Он је, објашњено им је, новији од оних с друге стране Атлантика, дуже је био под водом, па се због тога још није прописно осушио. Последица? Амерички ваздух влажнији је од ваздуха на било ком другом месту, рељеф неправилнији, време променљивије, шума и маларичних мочвара има више. Једном речју, тешко да се од Америке може наћи нездравије место за живот.

Наведене судове изрекао је један од највећих ондашњих научника, француски зоолог и ботаничар гроф Жорж Луј Леклерк Бифон, онај исти што је сковао изреку „Стил је човек".

Какав ми је па то лав?!

У тридесет шест томова „Природне историје", делу које је објавио између 1749. и 1800. Бифон се позабавио и Новим светом. Све тамошње животиње су, написао је, кржљавије од животиња Старог света. Америчка пума, рецимо, уопште није прави лав: па она чак нема ни гриву, а сем тога је и „далеко мања, слабија и већа кукавица од њега". Толико о пумама. Какав је то, уосталом, свет у коме нема слонова, носорога, нилских коња, камила и жирафа?!

Да се Бифон зауставио само на томе, америчка нација би можда још некако и прогутала увреду. Уважени академик је, међутим, написао и како су све тамошње животиње „четири, шест, осам и десет пута мање" од оних са старијих континената, па чак утврдио и да домаће животиње увезене из Европе на новом тлу закржљају.

Да би све било још горе по Американце, Бифон је научнички хладно констатовао да су једина жива бића којима прија тамно и влажно америчко поднебље – гмизавци. Змије, жабе и друга слична створења у тим грозним пределима попримају џиновске размере. Неко, доиста, непријатно место за живот.

Од свих Бифонових хипотеза, Американцима је ипак најтеже пала она по којој тамошња клима има погубан утицај на људска бића. Амерички домороци, тврдио је уважени академик, немају ни косу ни браду, крв им је хладна јер – нездрава клима ствара болесне људе.

Са Бифоновим теоријама сложили су се и други угледни научници тог времена. Његов сународник, филозоф и историчар Гијом Ренал је из сопственог џепа финансирао такмичење за најбољи есеј на тему „Да ли је откриће Америке користило или штетило људском роду?" Какав је био закључак? Четири према четири, бар када је реч о саставима који су до данас сачувани.

Гроф и остали немају појма

Бифонове и Реналове теорије огорчиле су америчке интелектуалце: наша клима неподношљива, наши људи кржљави и болесни?! Завладала је права помама мерења температуре, испитивања климе, израде метеоролошких карата, демографских истраживања. Подстакнут истом жарком жељом да оповргне увредљиве тврдње Европљана, председник Јелског универзитета Езра Стајлс је од 1763. до 1795, дакле пуне тридесет две године, свакog дана израђивао детаљне метеоролошке карте.

Да није било Бифона, трећи председник САД и један од твораца „Декларације независности" Томас Џеферсон никада не би написао једину књигу у свом животу. Џеферсон је, међутим, прочитао Бифоново дело и чврсто одлучио да му одговори: 1785. године изашле су „Белешке о Вирџинији". Што је сигурно, сигурно је. Прва копија „Белешки" је, на Томасов изричит захтев, уручена лично грофу Жоржу Лују Леклерку Бифону.

Шта је то Џеферсон имао да каже у одбрану северноамеричког континента? Као што је у науци ред, кренуо је од чињеница. Једне поред других, у табелама је навео тежине животиња Новог и Старог света. И? Супротно ономе што је учени Француз тврдио, испоставило се да су амерички примерци у већини случајева тежи. Ако је европска крава имала 345, америчка је имала 1132 килограма; ако је европски медвед имао 76, амерички је тежио 185 килограма (да, случајно, Томас ипак није „премерио" неко европско мече уместо медведа?) Итд., Итд.



Амерички лос толико је крупан да патуљасти европски ирвас комотно – може да му се провуче испод стомака, самоуверено је тврдио Џеферсон.

До истог закључка Џеферсон је дошао и у погледу лосова, даброва, ласица, лисица. Како је то онда, питао се, Бифон дошао до својих закључака? Одакле му подаци о америчким животињама? Да ли су му их сакупили прави научници? Да ли су они уопште мерили животиње о којима су му касније говорили? Да ли они уопште нешто знају о животињама сопствене земље? Да ли уопште ишта знају о животињама? Иако га није ставио на папир, Џеферсонов закључак био је савршено



јасан: Бифон и остали немају појма о ономе о чему говоре...

Шта је Томас рекао Жоржу Лују

Кад се неколико година после објављивања књиге Џеферсон службено обрео у Француској, са собом је понео и „необично велико крзно пантера" које је набавио специјално за ту прилику. Разуме се, прво што је уредио било је да посети Бифона како би лицем у лице претресли спорна питања.

Томас је Жоржу Лују без много увијања саопштио шта мисли а то је да он, Жорж Луј Леклерк Бифон, ништа не зна о америчким животињама. Толико за почетак..., Шта, иначе, Бифон каже на америчког лоса? Па он је тако крупан и висок да би патуљасти европски ирвас комотно могао да му прошета испод стомака...

Расправе су на Џеферсоново наваљивање трајале данима. Бифон се у очајању, на крају досетио: ако му Џеферсон нађе и један једини примерак лоса са роговима дужим од тридесет центиметара он, гроф Жорж Луј Леклерк Бифон, признаће да није био у праву.

Џеферсон је само на то чекао. Истог часа разаслао је писма пријатељима широм САД да му пошаљу коже, кости, рогове или, још боље, читаве препариране животиње које ће једном засвагда запушити уста европским клеветницима. У Џеферсонов париски стан ускоро је почео да пристиже амерички животињски свет – у комадима. Невоља је била у томе што је највећи део „сјајних примерака" после дугог путовања бродом преко океана на одредиште стизао у врло тужном стању.

Гувернер Њу Хемшира Џон Саливан добио је најтежи задатак. Њега је Џеферсон задужио да нађе лоса који ће коначно уништити Бифона. Саливан је био изузетно савесна особа, па је у њухемширску дивљину упутио читаву војску са задатком да нађе реченог лоса. Њухемширска дивљина је у то доба била заиста дивља, због чега су се трагачи гувернеру ускоро јавили с питањем: „Лос нађен, али би морали да прокрчимо пут кроз шуму како би могли да га извучемо. Да ли нам то дозвољавате?" Џон Саливан је дозволио, а Њу Хемшир добио нови пут дугачак 32 километра!

Да је јадни Џон могао да предвиди будућност, можда се не би толико трудио.

Сасвим неуверљиве кости

Џин од лоса је у портсмутску луку одакле је требало да крене преко Атлантика стигао у упола распаднутом стању и без иједне кости главе. Уз пут су се погубили чак и рогови. Несрећни гувернер је у Париз послао оно што је од лоса остало и рогове са неког другог, мањег примерка, а Џеферсону написао писмо у коме му је објаснио како „ово нису рогови џиновског лоса, али сасвим лепо могу да му се придодају".

Џеферсон из разумљивих разлога није био очаран утиском који су његове коже и кости оставиле на Бифона. Сигурно је и да му нимало није пријало што је непрекидно морао да се извињава Французу због њихове величине.

Спор између грофа и заклетог републиканца окончан је Бифоновом смрћу 1788. године. Жорж Луј је издахнуо, а да га Томас није уверио како по америчком континенту шеткају крупне зверке. А ко је, у ствари, био у праву? У страственој жељи да докажу своје теорије, обојица су мало претерали.

М. И.





Све закржља на грозном северноамеричком поднебљу. Само гмизавци и друга одвратна створења тамо расту до џиновских размера, тврдио је француски зоолог.

„ЗАБАВНИКОВА" ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЛЕКОВИТОГ БИЉА

ЛИПА

Бела липа (Tilia cordata Miler) и црна липа (Tilia platyphyllos Scop. Tilliaceae)



Народна имена: за Tilia cordata Miller: бијела липа, зимска липа, липац, липолист, малолистна липа, позна липа, ситнолиста липа. За Tilia platyphyllos Scop.: дивља липа, јалова липа, летња липа, смрдљива липа, црна липа, шумска липа.

Опис биљке

Крупно листопадно дрво до 30 m висине, сиве и глатке коре, са широком и разгранатом круном. Листови су на дугој дршци, срцолики са заоштреним врхом, тамнозелени, по рубу тестерасти. Код беле липе на наличју листа, у угловима нерава има чуперака рђастих длачица, а у црне липе ове длаке су беле. Бела липа има 5–11 цветића у цвасти, а црна 2–5 цветова. Плодови беле липе су меки, глатки и голи а у црне са јако израженим ребрима (5) и длакави. Липа цвета у јуну и јулу што зависи од надморске висине. Бела липа цвета две недеље пре црне. Цвет има врло пријатан и благ мирис.

Налазишта

Липа спонтано расте у шумама брдских крајева, али се гаји у парковима и дрворедима свуда у нашој земљи. Највише липе код нас има у северној Босни одакле се сакупља за домаће потребе и извоз. У нашим крајевима се гаји или је распрострањена дивља и сребрна липа (Tilia argentea Desf.), али цвет ове врсте не треба сакупљати и мешати са белом и црном липом јер нема карактеристичан пријатан мирис.

Сакупљање

Беру се целе цвасти са приперком када је више од половине цветова већ отворено, а остали се налазе у стадијуму отварања пупољака. Ради се пажљиво да се не поломе гране и тиме смање дрво и принос цветова идуће године. Сакупљене цвасти суше се брзо у танком слоју на промаји и у хладу. Пресушени цветови се осипају и мрве. Осушене цветове треба добро запаковати у папирне кесе или картонске кутије.

Употреба

Липов цвет се веома много употребљава у облику чаја јер је то благо природно средство које делује умирујуће на централни нервни систем. Ово умирујуће деловање је потврђено експериментално, те се липов цвет користи и у дечјим купкама. Липов чај служи за изазивање знојења, а делује и против грчева и повољно на бешику. Цвет се може користити и у козметици за израду водице од липе.

ДОГОДИЛО СЕ НА ВИСИНИ ОД 6000 МЕТАРА

БОШКО РАДИ ШТО ТИ КАЖЕМ

ДВА ВОЈНА ПИЛОТА УЗЛЕТЕЛА СУ НА НОЋНИ РУТИНСКИ ЗАДАТАК. У ПОВРАТКУ ЈЕДАН ЈЕ ИЗНЕНАДА ОСЛЕПЕО.

Сунчан октобарски дан 1959. године. Десет часова пре подне. У просторији војног аеродрома у Батајници где се вршила припрема лета нашли су се сви летачи ловачке ескадриле „сејброва". Уобичајено окупљање за поделу радних задатака. План је саопштавао командир ескадриле Здравко Марушић. Ушао је са осмехом на лицу. Увек је био прецизан и кратак у изражавању.

– Сутра идете на ноћно маршрутно летење по паровима. Први пар чине... У другом су... Четврти по реду узлећу капетан Бадањац и поручник Ончевски... Летите на висини од шест хиљада метара!

Командир ескадриле је саопштио марш-руту сваког пара, а онда напустио просторију. Вратиће се после извесног времена да прегледа прорачун лета и навигацијску припрему коју су у међувремену парови били дужни да сачине. Без његовог потписа не сме да се узлети. Ончевски и Бадањац су пожурили да обаве прорачун. Добили су марш-руту Београд – Ниш – Приштина – Београд. Од одласка до повратка лет је изискивао око час времена.

Рутинско летење одељења или пара ноћу и кроз облаке врши се у такозваном смакнутом построју: све време у ваздуху авиони се налазе готово крило уз крило, али степенасто и неколико метара један иза другог. Пилот првог авиона је вођа, а остали су пратиоци и обавезни су да га држе на оку и обављају операције које обавља он. Не смеју да одступају нити да раде било шта без његове дозволе. Овога пута одређено је да Бадањац буде вођа од Београда до Приштине, да би у заокрету изнад главног града Косова Ончевски преузео вођство а Бадањац заузео место пратиоца.

Нема промена

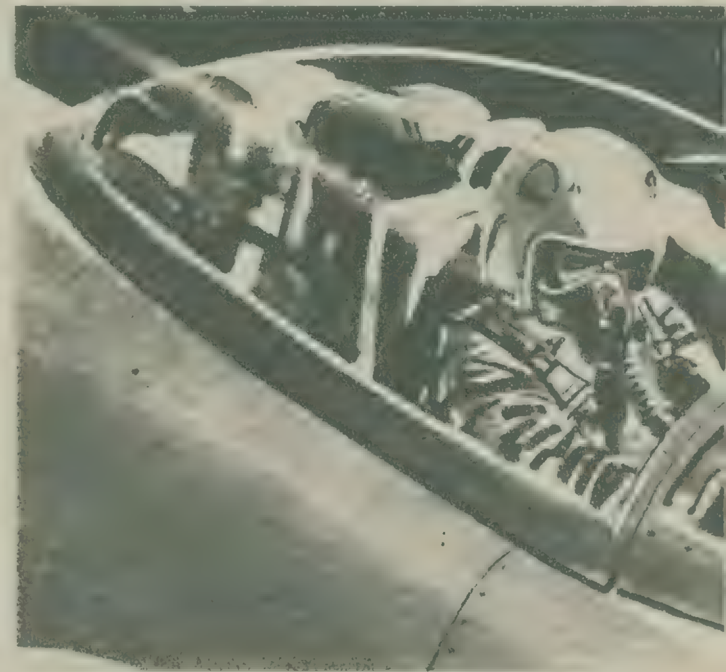
Следећег дана касно поподне летачи ескадриле „сејброва" почели су да се окупљају.Летење на ратним авионима одвија се по строго утврђеној процедури. Требало је размотрити податке о тренутним метеоролошким приликама и стању аеродрома, усклађеност навигацијских елемената са новим моментима, примити извештај механичара, обићи авион пред улазак у пилотску кабину, и најзад добити дозволу командира ескадриле за узлетање.

Двадесет четворогодишњи Ангел Ончевски родом из Титовог Велеса и пет година старији Бошко Бадањац из сремског села Лаћарка важили су за искусне пилоте. Ончевски је имао иза себе готово 700 часова летења. Бадањац и више. Обојица су били тихи, скромни и омиљени. Ангел је још био момак, док је његов друг имао двоје деце. Ожењени пилоти често су у шали говорили младом поручнику како је њему лако: једна душа – једна гуша!

Мрак је полако падао. У летачким оделима Ончевски и Бадањац су чекали командира ескадриле испод једне надстрешнице у близини писте. Вече је било угодно. Ни дашка ветра. Небом су се вукли цируси, облаци налик на паперје. Марушић се појавио тачно на време.

– Момци, све је у реду, нема промена, летите по плану.

Двојица пилота упутили су се према авионима. Амерички млазни ловац-пресретач једносед „сејбр Ф-86Е" којим су летели био је и поуздан и жесток. Имао је турбомлазни мотор и достизао максималну брзину од 1150 километара на час!



Парови ескадриле отискивали су се са писте сваких пет минута. Тама је већ била освојила.Лепше би било да је месечина, помислио је Ончевски. Са Бадањцем је одржавао радио-везу. Свако је имао свој позивни знак: Ончевски – Тигар 25, Бадањац – Тигар 15. Обласну контролу су ословљавали са – Морава.

После пуштања мотора у рад и довођења на пун број окретаја зачуо се Бадањчев глас:

– Тигар 15 зове Тигар 25! Спреман, идемо!

Ончевски је одговорио потврдно.

Пут неба су се винули један за другим.

Необично понашање

Изнад Панчева су достигли висину од три и по хиљаде метара.Направили су заокрет према Нишу и наставили успињање. Бадањац се одвојио од аеродромске и повезао са обласном контролом летења.

– Тигар 25 зове Мораву! У пењању сам, дозволите шест хиљада метара!

Дозвола је добијена. На жељеној висини вођа је прешао у хоризонталан лет брзином од 600 километара на час. Ончевски га је пратио у стопу.Понекад му се чинило да ће им се крила додирнути. Иако није било месечине, јасно је видео његову силуету.

До Ниша су стигли за двадесетак минута. Бадањац је узео курс према Приштини. Ончевски је учинио исто. Пратиоцу је увек теже него вођи јер је тешко опонашати га до у детаљ и уз то одржавати одстојање од само неколико метара!

Изнад Приштине су окренули назад и престројили се: сада је Ончевски био вођа а Бадањац пратилац. Нису се враћали истим путем већ преко Краљева и Тополе. све је текло како се пожелети може

Прошли су Краљево. Снажни мотори су урлали остављајући иза себе карактеристичан бели траг. Ончевски се повремено освртао на Бадањца. Калетан је држао беспрекоран корак. У висини Тополе почео је да се необично понаша: час се примицао, час удаљавао. Поручник је то одмах приметио. Био је уверен да Бадањац подешава одстојање.Међутим, кад је он почео да заостаје, а онда да нагло убрзава не поштујући ни степенасти поредак, није било сумње да се с њим нешто догађа. Ончевски га је упитао да ли је све у реду. одговор га је узнемирио.

– Имам утисак да слабије видим! – кратко је саопштио Бадањац.

У његовом гласу није било подрхтавања. То је Ончевског навело на закључак да се капетану одвојила кисеоничка маска, што није редак случај, и да је због тога дошло до тренутног слабљења вида. Поручио му је да постави регулатор на удисање чистог ваздуха.

– Већ сам то учинио! – узвратио је Бадањац.

Одисеја у ваздуху: Ангел Ончевски

Ончевском се стегло срце. Ствар је постајала све озбиљнија јер је капетан из секунде у секунду поступао све грубље с командама. Можда је тренутно обневидео, размишљао је поручник, догађа се и то. Само да ме не закачи крилом. Упитао га је да ли је у стању да прати.

– Тешко! – прибрано је одговорио Бадањац.

Ончевски је прешао на место пратиоца, а капетану препустио чело. Када се нашао иза њега, поново му се јавио:

– Можеш ли сада да летиш?

Капетанове речи су га поразиле.

– Не могу, не разазнајем инструменте, све назирем као кроз густу маглу, не видим, ништа не видим!

Једино решење

Бадањац је мењао положај авиона. Затим је кренуо у смртоносно понирање. Срећом, брзо је реаговао. Ончевском су летеле мисли кроз главу. Одлучивао је сваки тренутак. Нашао се пред страшном истином да је Бадањац ослепео! А налазио се за командама авиона који је грабио огромном брзином. По правилима службе могао је да искочи. Али, авион! Његова је вредност износила више од милијарду старих динара. Разбиће се о земљу, можда ударити у насеље, људи ће изгинути. Једино решење је да доведе капетана до аеродрома у Батајници и да га приземљи, закључио је Ончевски. То је готово неизводљиво за здрав разум јер је слетање тежак захват и за најискуснијег пилота, војног или цивилног, свеједно. Поручник није чуо за нешто слично. Решио је да покуша. Времена за размену позивних знака више није било.

– Бошко, ради што ти кажем и пажљиво поступај с командама! – мирним гласом обратио се Бадањцу. – Успећемо да слетимо стари друже.

Светлости Београда виделе су се у даљини као тачкице. Ончевски се уздао да ће Бадањац бар њих успети да назре. Тада ће бити лакше, имаће какав-такав оријентир.

Поручник се обратио обласној контроли летења и објаснио шта се догађа. Затражио је да пређе на кенал аеродромске контроле.

На војном аеродрому у Батајници завладало је узбуђење. Сви су напето ишчекивали исход драме. На торњу се затекао командант пука. Све службе ванредних околности биле су на ногама. Само да Ангел успе!

Ончевски је задржао прибраност. Хладно је расуђивао. изванредно се држао и Бадањац. Није се уплашио.

– Бошко, приближавамо се Београду, видиш ли светлост? – јавио се Ончевски капетану.

– Не видим!

То је био тежак ударац за поручника. Последња нада распршила се. Пробио га је зној. Дотле се летело хоризонтално и Бошко је правовремено следио његова упутства: смањи гас, додај гас, али сада...

Последњи чин

– Бошко, идемо у спуштање, помери палицу полако напред... доста! Започињемо праволинијско слетање! Добро је... само тако, сада помери палицу у десну страну, чинимо десни заокрет! Одлично, друже мој! Ту сам поред тебе!

После неколико секунди нашли су се у правцу аеродрома у Батајници. Ончевски није прекидао везу са Бадањцем.

– Бошко, палицу улево, још мало... стани, исправи авион из нагиба! Видиш ли светлосни дозивач на торњу контроле летења?

– Не!

– Не мари! Још мало и код куће смо! Буди пажљив с командама! С торња су јавили да нас виде. Добио сам податке о правцу слетања. Налазимо се на хиљаду метара висине. Повећај незнатно гас и повуци палицу према себи да смањиш угао понирања! Потом се припреми за улазак у школски круг.

Школски круг је последњи заокрет који се чини над аеродромом како би авион дошао у осу писте и слетео. То је био последњи али и најтежи чин Ангелове и Бошкове драме.

Следећи задатак који је Бадањац требало да обави био је да извуче стајни трап. Није могао да види да ли светлосни сигнал на инструмент-табли показује стање забрављености точкова. Ончевски је из своје кабине бацио поглед. Рекло би се да је стајни трап забрављен. Ако није, биће то крај.

Кад су се два пилота нашла на оси писте, Ончевски је затражио да дежурни на почетку писте прихвати Бадањца пред само додиривање тла и да га радио-везом даље води. Затим је упозорио капетана:

– Бошко, пред пистом смо. Смањи гас и потисни мало палицу! Слећемо! Идемо добро. Добри су угао и правац. Земља... сада ће земља!

На 20 метара изнад тла Бадањца је прихватио дежурни поред писте. Ончевски није могао да се спусти иза њега. Дао је гас и у последњем часу се винуо. Авион је надлетео Бошков који је управо рулао. Начинио је још један школски круг, а затим и он слетео.

Сви су се сјатили честитајући храбром Ончевском и ништа мање храбријем Бадањцу. Два пилота су пала један другом у загрљај.

* * *

Бошко Бадањац је одмах упућен на лекарски преглед. Установљено је да је имао гнојне кесице на корену зуба због којих је дошло до готово потпуног слепила. После лекарске интервенције, вид му се вратио. Летео је дуго. Данас је у пензији. Ангел Ончевски је такође дуго био летач. Сада је пуковник и на другим задацима.

Миленко Тодоровић

Занимљива имена

ПЕТАО



У очима старијих био сам оличење доброте и послушности. То мишљење о мени распршило се једног дана када се десио догађај због кога сам добио прве и једине батине, а главни кривац био је велики кочоперни петао мог комшије.

Стално се шепурио а често прелазио и у моје двориште. Тај петао није подносио децу и стално је насртао на нас. И ми смо гајили иста осећања према њему, али смо га се клонили. Међутим, једног дана он је кљуцнуо нашу омиљену другарицу Марију и она је после тога плакала. Дечаци из мог друштва то нису могли да му опросте и решили смо да га средимо.

Да бих се показао пред Маријом, предложио сам да донесем очеву пушку да га убијемо на што су остали одмах одушевљено пристали. Али, пушку није било једноставно узети, јер ју је отац држао закључану у једном орману а кључ је држао код себе. Зато сам одлучио да му кључ узмем за време поподневног одмора, док спава. Тако сам и учинио. Искористио сам тренутак кад нико није мотрио на мене, отишао у собу и из ормана узео пушку а потом искочио кроз прозор и нашао друштво.

Пошто се већ било смрачило, нико нас није видео и ми смо се лако пришуњали комшијином кокошињцу. Петао нас је приметио и почео да скаче ударајући у жицу. Не размишљајући да ће пуцањ привући цео комшилук, подигао сам пушку и опалио. Од силине трзаја преврнуо сам се а са мном и остали моји другари. Чувши да један из друштва кука, устао сам брзо и видео га како се држи за ногу. Уто је из свих кућа почео да излази народ а ја се дао у бег. Дотрчао сам до оближњег дрвета и попео се. Одатле сам чуо љутите гласове мог оца и комшије.

После неког времена гужва се разишла али ја нисам помишљао да идем кући плашећи се очевих батина. Међутим, све се више смрачивало и постајало хладније тако да сам некако скупио храбрости да уђем у кућу. Како сам ушао, отац ме је почео тући великим војним опасачем. И ко зна докле би ме тукао да ме мајка није заштитила. Целу ноћ сам кукао због болова док ми је мајка мењала облоге.

Ујутру сам полако устао из кревета и изашао напоље. И умало нисам пао од изненађења. На средини комшијског дворишта стајао је онај исти петао и даље се кочоперећи. Тада ми је мајка рекла да сам убио три кокошке и да је онај друг иншчашио ногу.

Петао је касније завршио у лонцу јер је једном приликом кљуцнуо свог газду и овај му то није опростио.

Здравко ПОПОВИЋ
Ваљево
(Хонорар: 1.500,00 дин)




ФЛАШ ЈЕ СПАСАО КРОМАЊОНКУ УТУ ОД ГРУПЕ ЉУДИ-МАЧАКА, АЛИ ГА ЈЕ, ПРЕМА ОБИЧАЈУ ПЛЕМЕНА, ИЗАЗВАО ЊЕН ВЕРЕНИК...
ХАЈДЕ, СТРАНЧЕ! БОРИ ЈЕ ЗА КЕЛГОВУ ЖЕНУ!
НЕ ЖЕЛИМ ТО... АЛИ, НЕМАМ ИЗБОРА... ИМАЋЕШ БОРБУ, ПРИЈАТЕЉУ!


НЕ ТРАЖИМ ТВОЈУ ГЛАВУ НЕГО САМО ДА ПОДИГНЕШ ШТИТ... ТАКО!


И ДА ОТКРИЈЕШ СВОЈЕ ГРУДИ!


МРЗИМ ГРУБОСТИ, АЛИ ТО ЈЕ БОЉЕ НЕГО ДА ТЕ УБИЈЕМ!


ФЛАШ ЈЕ
ЈЕ Л' ТИ ДОСТА?
ДОСТА! ДОСТА! УТА ЈЕ ТВОЈА!


ПОШТЕНО СИ ПОБЕДИО! ПРЕУЗМИ МОЈЕ МЕСТО ВОЂЕ ПЛЕМЕНА... ОНОГ ШТО ЈЕ ОД ЊЕГА ПРЕОСТАЛО!
А ГДЕ ЈЕ ОСТАТАК ПЛЕМЕНА?


ЧУДНИ ЉУДИ СУ ДОШЛИ С НЕБА У ПТИЦАМА И ОДВЕЛИ НАШ НАРОД... НЕ ЗНАМО ГДЕ!
ЗНАМ ГДЕ СУ, КЕЛГО! ПОЂИ ЋЕМО ДА ИХ ОСЛОБОДИМО!

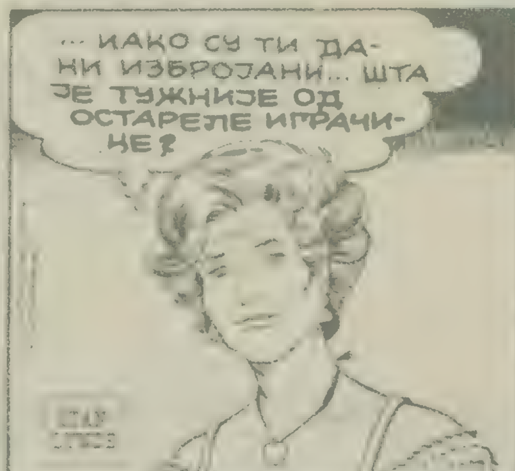

ВОЈСКА ЈЕ МАЛА, АЛИ ЈЕ И ТО БОЉЕ НЕГО ДА СМО САМИ!
МОЖДА... АЛИ ТРЕБА ДА ПРИПАЗИМО НА КЕЛГА!
СТАМПЕДО

ЛАЖНА КОНТЕСА

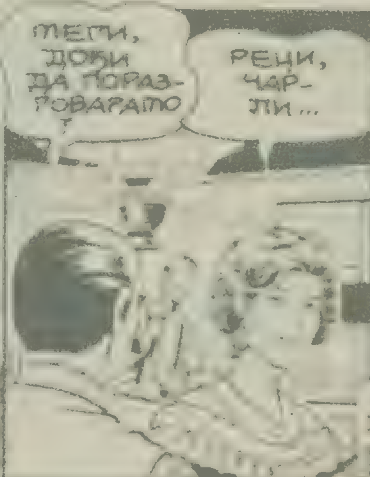








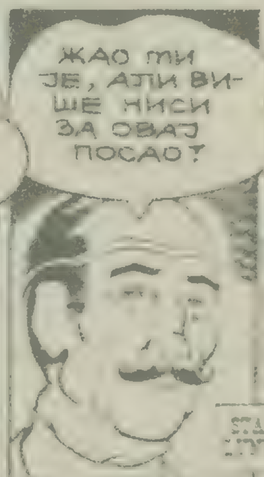


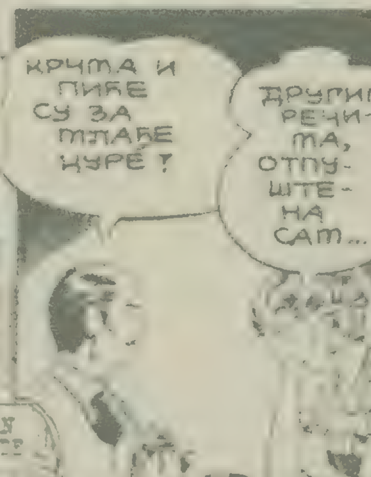


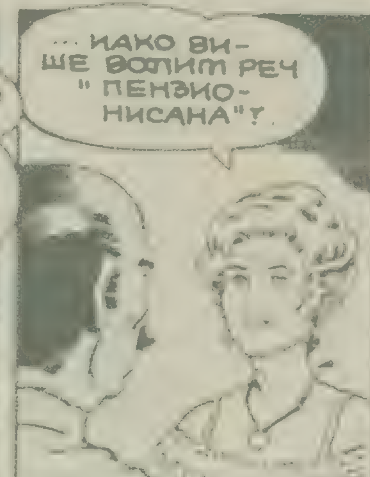


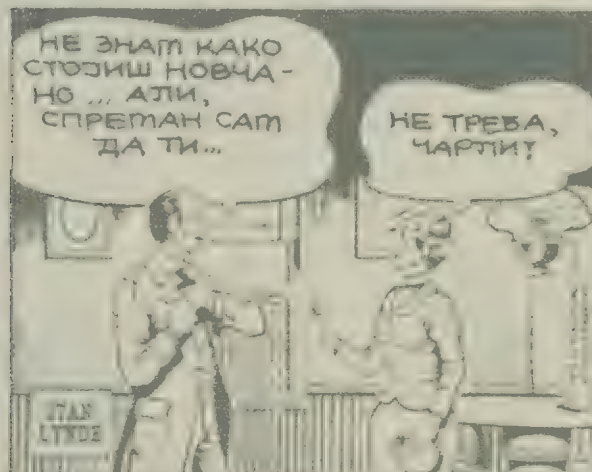

















ПА, МЕГИ, ШТА ЋЕШ САД?
STAN LYNDE

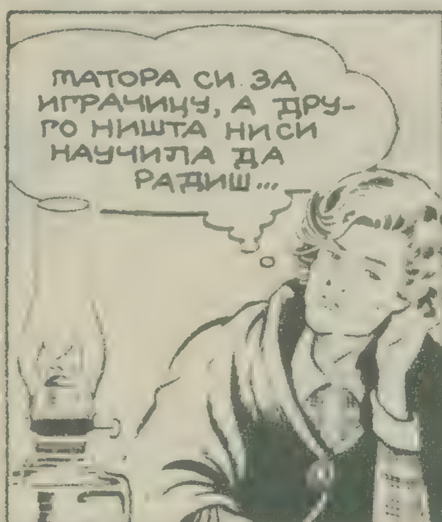

СЛАГАЛА СИ ЧАР-ЛИЈА ДА ИМАШ УШТЕЂЕВИНУ...


ПОНОС ЋЕ ТИ НА КРАЈУ ДОЋИ ГЛАВЕ...


САД СИ САСВИМ САМА, СТАРА, НЕ-ЗАПОСЛЕНА И ... ШВОРЦ...


... БЕЗ ПОРО-ДИЦЕ И ИКОГ КО ТЕ ВОЛИ...
STAN LYNDE


ПРОЋЕРДАЛА СИ НАЈ-ЛЕПШЕ ГОДИНЕ... КРАЈ-ЊЕ ЈЕ ВРЕМЕ ДА СЕ ПО-БРИНЕШ ЗА СЕБЕ...

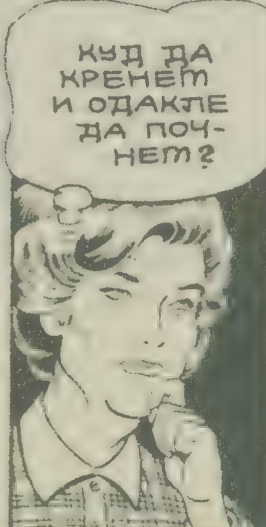

МАТОРА СИ ЗА ИГРАЧИЦУ, А ДРУ-ГО НИШТА НИСИ НАУЧИЛА ДА РАДИШ...


НЕКО ЋЕ ИПАК МОРАТИ ДА СЕ БРИНЕ О ТЕБИ...


КАДА КРОВ ГОРИ, КУЋУ ТРЕБА ШТО ПРЕ НАПУСТИТИ...
STAN LYNDE

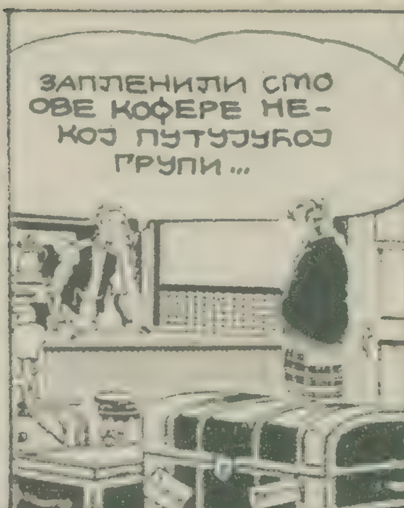

ЗАР ИМА ТЕЖЕГ ЖИВОТА ОД ОНОГ У КРЧМИ?

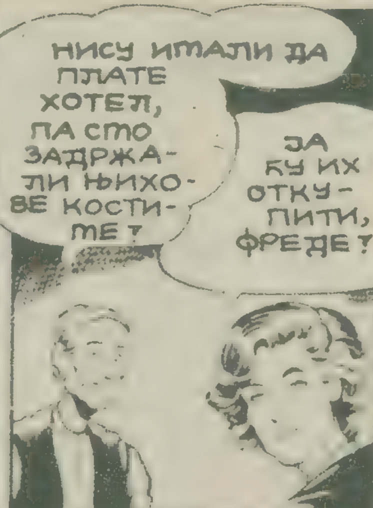

ДВЕСТА ТРИ ДОЛАРА И ДЕ-СЕТ ЦЕНТИ... НИ-ЈЕ МНОГО ЗА ПОЧЕТАК...
STAN LYNDE


КУД ДА КРЕНЕМ И ОДАКЛЕ ДА ПОЧ-НЕМ?

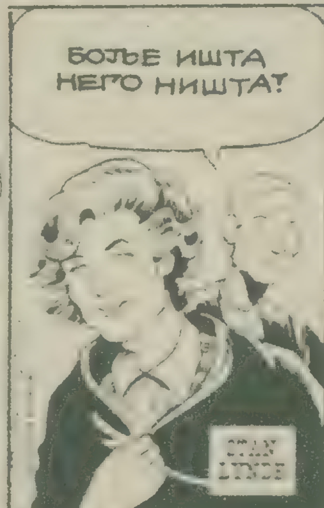

МУШКАРЦИ СУ ЈЕ-ДИНО У ШТА СЕ ДОБ-РО РАЗУМЕМ...


НЕКОМ ЧИКИ-ЦИ ВАЉДА ЈЕ ПОТРЕБНА ВЕРНА СУПРУГА...


ЗАПЛЕНИЛИ СМО ОВЕ КОФЕРЕ НЕКОЈ ПУТУЈУЋОЈ ГРУПИ...

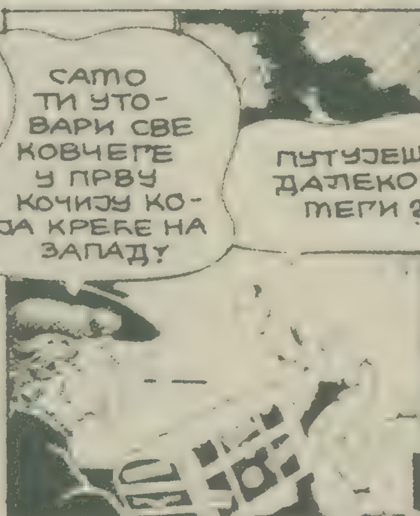

НИСУ ИМАЛИ ДА ПЛАТЕ ХОТЕЛ, ПА СМО ЗАДРЖАЛИ ЊИХОВЕ КОСТИМЕ!
ЗА ЋУ ИХ ОТКУПИТИ, ФРЕДЕ?


НУДИМ ТИ ПЕДЕСЕТ ДОЛАРА ЗА СВЕ!
ПРИСТАЈЕМ, МЕГИ!


БОЉЕ ИШТА НЕГО НИШТА!
STAN LYNDE


ОВА ЦРНА ХАЉИНА СТАЈАЋЕ ТИ КАО САЛИВЕНА...
STAN LYNDE


МЕГИ, КО ТИ ЈЕ УМРО?
НИЈЕ ВАЖНО, ЏЕЈК!


САМО ТИ УТОВАРИ СВЕ КОВЧЕГЕ У ПРВУ КОЧИЈУ КОЈА КРЕЋЕ НА ЗАПАД!
ПУТУЈЕШ ДАЛЕКО, МЕГИ?


ОДЛАЗИМ НА ПУТ БЕЗ ПОВРАТКА, ЏЕЈК!

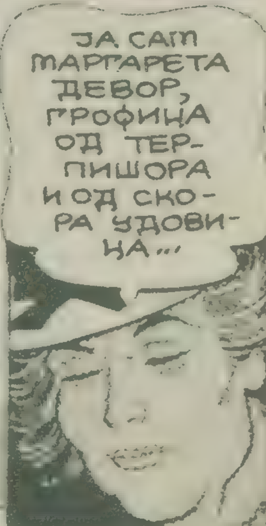

СТАНИЦА КОНИПТОН!
КОНИП


НАСТАВЉАТЕ ЛИ С НАМА, ГОСПОЂО?
НЕ! ОСТАЈЕМ ОВДЕ!

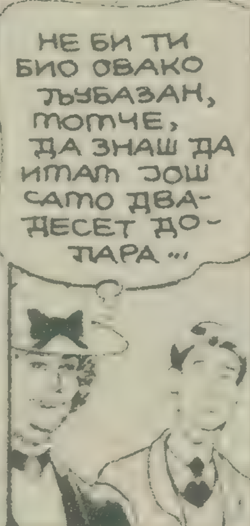

ПРЕНЕСИТЕ МОЈ ПРТЉАГ У ХОТЕЛСКУ СОБУ! ОВО ЈЕ ЗА ВАС!
ПЕТ ДОЛАРА?!
STAN LYNDE

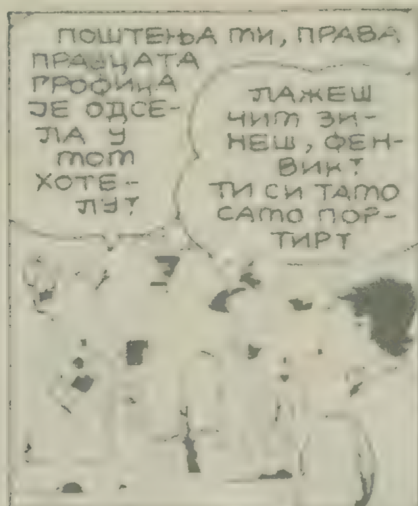
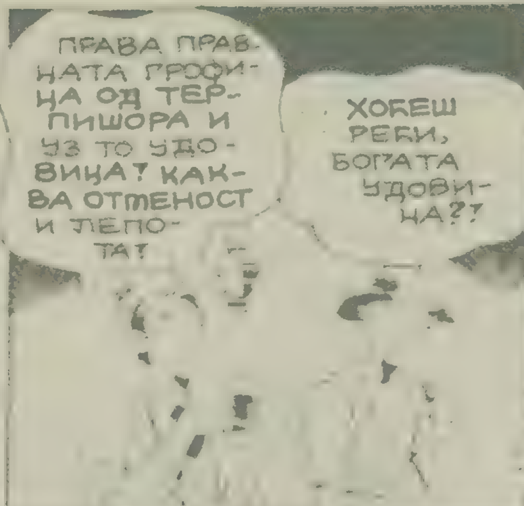
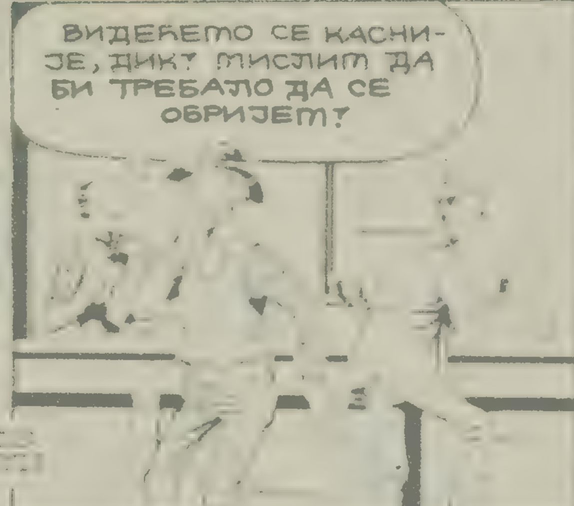
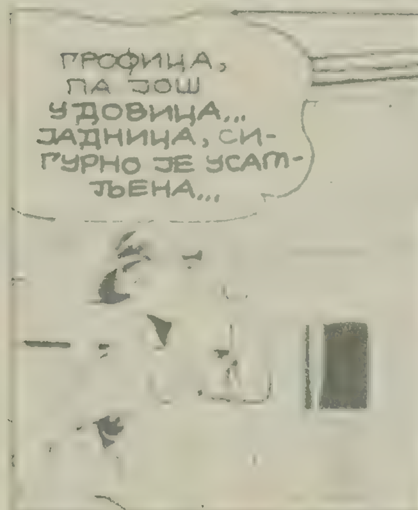
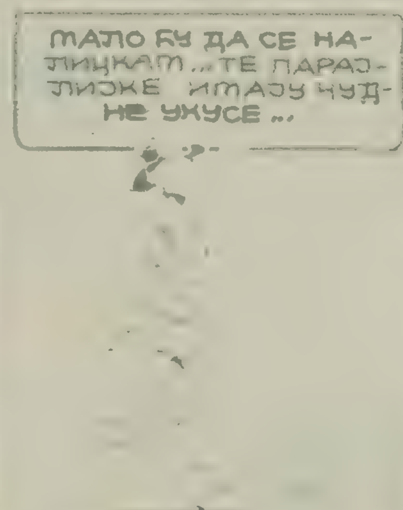

ЗА ТЕ ПАРЕ ЋУ ВАМ ПРЕНЕТИ ГОРЕ И ЦЕЛУ ПОШТАНСКУ КОЧИЈУ!

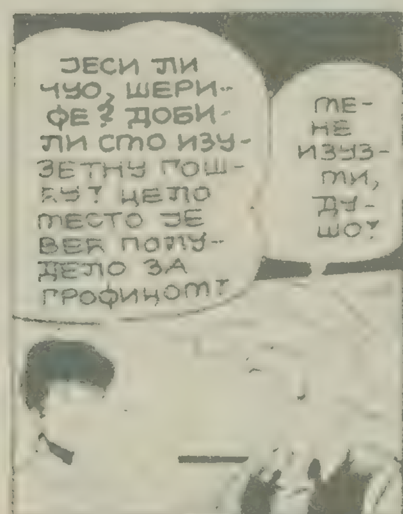
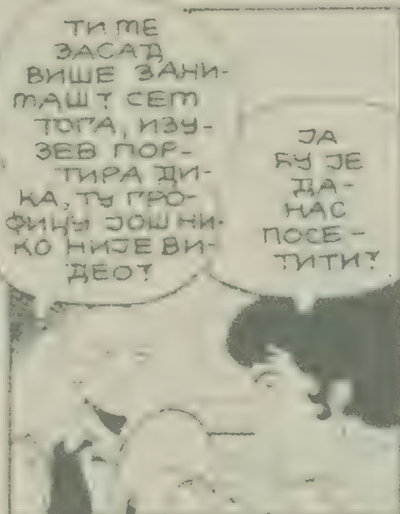
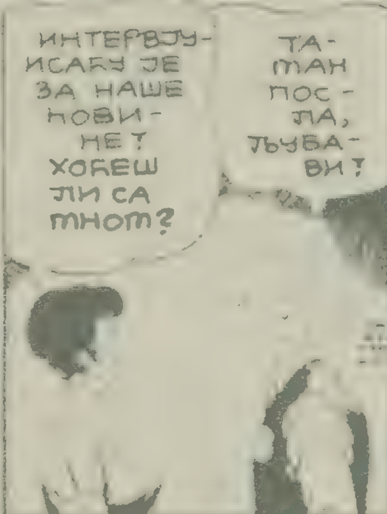
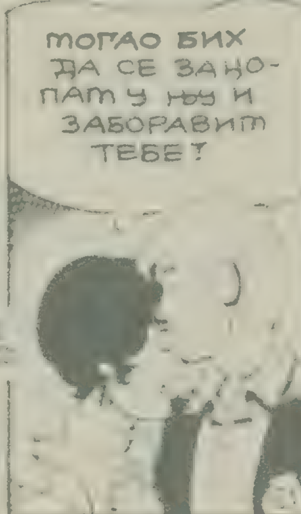

ЈЕСТЕ ЛИ ВИ ВЛАСНИК ХОТЕЛА?
САМО ИЗВОЛ'ТЕ, ГОСПОЂО!

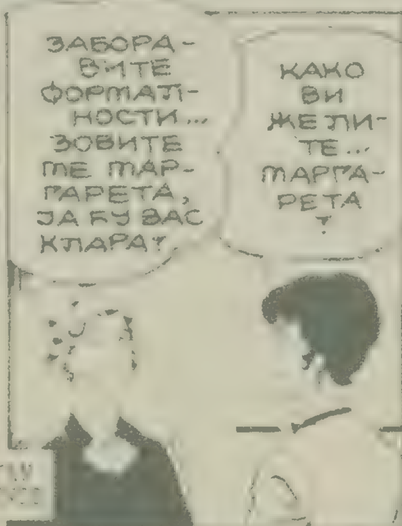
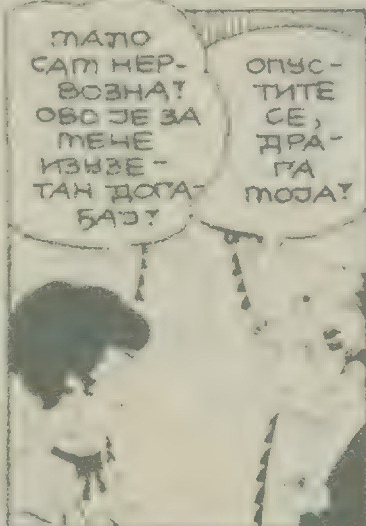
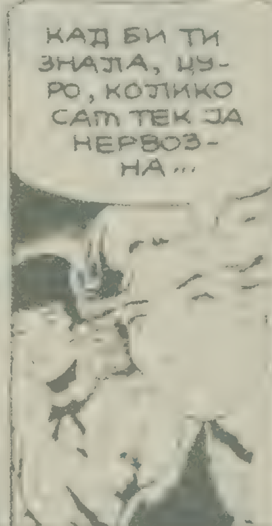

ЈА САМ МАРГАРЕТА ДЕВОР, ГРОФИЦА ОД ТЕРПИШОРА И ОД СКОРА УДОВИЦА...

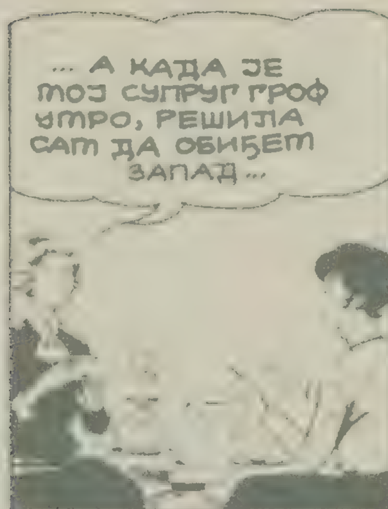

ЖЕЛИМ НАЈБОЉИ АПАРТМАН! ОСТАЋУ ОВДЕ ДОК НЕ СТИГНЕ ОДЛУКА О НАСЛЕДСТВУ ПОКОЈНОГ ГРОФА!
БИЋЕТЕ НАШ ПОЧАСНИ ГОСТ, ГОСПОЂО!
STAN LYNDE

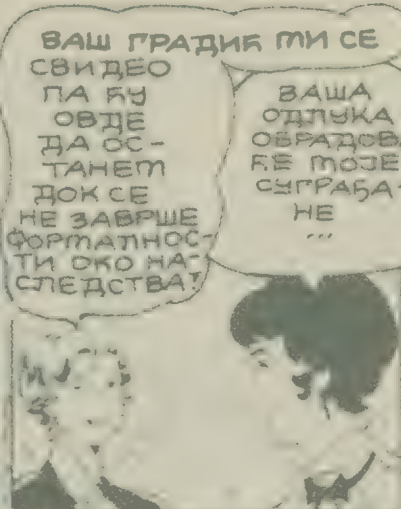

НЕ БИ ТИ БИО ОВАКО ЉУБАЗАН, МОМЧЕ, ДА ЗНАШ ДА ИМАМ ЈОШ САМО ДВАДЕСЕТ ДОЛАРА...

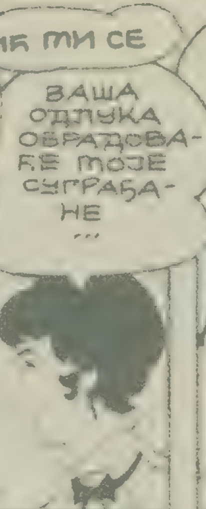

ПОШТЕЊА ТИ, ПРАВА ПРАВЦАТА ГРОФИЦА ЈЕ ОДСЕЛА У ТОМ ХОТЕЛУ!
ЛАЖЕШ ЧИМ ЗИНЕШ, ФЕНВИК! ТИ СИ ТАМО САМО ПОРТИР!

ПРАВА ПРАВНАТА ГРОФИЦА ОД ТЕРПИШОРА И УЗ ТО УДОВИЦА! КАКВА ОТМЕНОСТ И ЛЕПОТА!
ХОЋЕШ РЕЋИ, БОГАТА УДОВИЦА?!

ВИДЕЋЕМО СЕ КАСНИЈЕ, ДИК! МИСЛИМ ДА БИ ТРЕБАЛО ДА СЕ ОБРИЈЕМ!

ГРОФИЦА, ПА ЈОШ УДОВИЦА... ЈАДНИЦА, СИГУРНО ЈЕ УСАМЉЕНА...

МАЛО ЋУ ДА СЕ НАЛИЦКАМ... ТЕ ПАРАЈЛИЈКЕ ИМАЈУ ЧУДНЕ УКУСЕ...

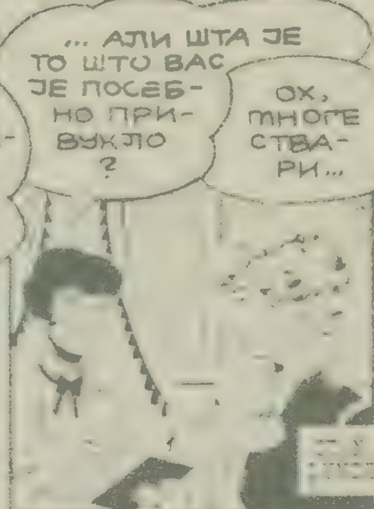
ЖАЛИМ, ТОМЕ, ЗА ДАНАС САМ РАСПРОДАТ!

ЈЕСИ ЛИ ЧУО, ШЕРИФЕ? ДОБИЛИ СМО ИЗУЗЕТНУ ГОШЋУ! ЦЕЛО МЕСТО ЈЕ ВЕЋ ПОЛУДЕЛО ЗА ГРОФИЦОМ!
МЕНЕ ИЗУЗМИ, ДУШО!

ТИ МЕ ЗАСАД ВИШЕ ЗАНИМАШ! СЕМ ТОГА, ИЗУЗЕВ ПОРТИРА ДИКА, ТУ ГРОФИЦУ ЈОШ НИКО НИЈЕ ВИДЕО!
ЈА ЋУ ЈЕ ДАНАС ПОСЕТИТИ!

ИНТЕРВЈУИСАЋУ ЈЕ ЗА НАШЕ НОВИНЕ! ХОЋЕШ ЛИ СА МНОМ?
ТАМАН ПОСЛА, ЉУБАВИ!

МОГАО БИХ ДА СЕ ЗАЉУПАМ УЊУ И ЗАБОРАВИМ ТЕБЕ!

ДОБАР ДАН, ГРОФИЦЕ! ЈА САМ КЛАРА ГЕЈ, УРЕДНИК НАШИХ "МАЛИХ НОВИНА"!
ДОБРО ДОШЛИ! ИЗВОЛИТЕ!

ЗАБОРАВИТЕ ФОРМАЛНОСТИ... ЗОВИТЕ МЕ МАРГАРЕТА, ЈА ЋУ ВАС КЛАРА!
КАКО ВИ ЖЕЛИТЕ... МАРГАРЕТА!

МАЛО САМ НЕРВОЗНА! ОВО ЈЕ ЗА МЕНЕ ИЗУЗЕТАН ДОГАЂАЈ!
ОПУСТИТЕ СЕ, ДРАГА МОЈА!

КАД БИ ТИ ЗНАЛА, ЦУРО, КОЛИКО САМ ТЕК ЈА НЕРВОЗНА...


... А КАДА ЈЕ МОЈ СУПРУГ ГРОФ УМРО, РЕШИЛА САМ ДА ОБИЂЕМ ЗАПАД...

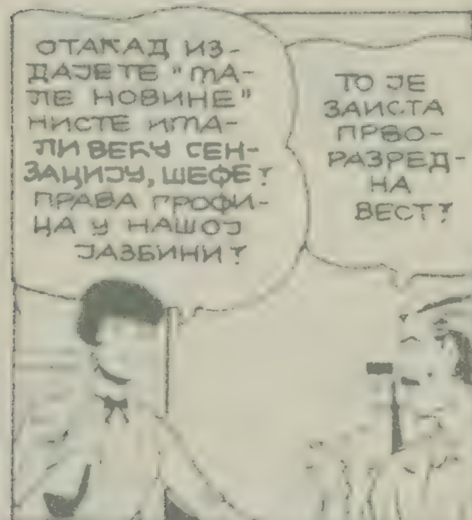

ВАШ ГРАДИЋ МИ СЕ СВИДЕО ПА ЋУ ОВДЕ ДА ОСТАНЕМ ДОК СЕ НЕ ЗАВРШЕ ФОРМАЛНОСТИ ОКО НАСЛЕДСТВА!


ВАША ОДЛУКА ОБРАДОВАЋЕ МОЈЕ СУГРАЂАНЕ...

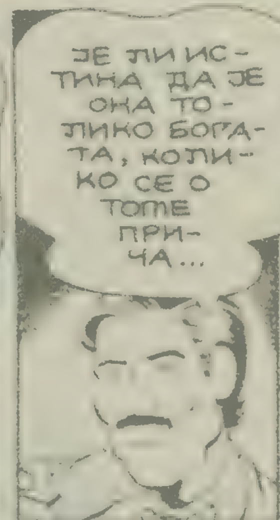

... АЛИ ШТА ЈЕ ТО ШТО ВАС ЈЕ ПОСЕБНО ПРИВУКЛО?


ОХ, МНОГЕ СТВАРИ...

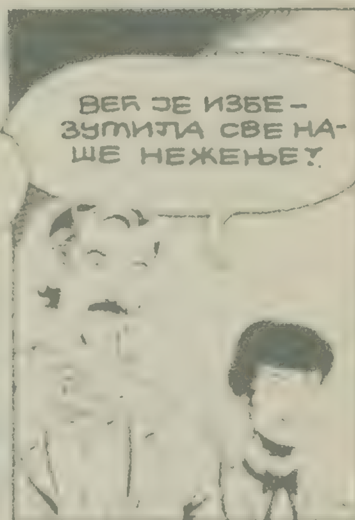

... НАРОЧИТО ПРОБЛЕМ ДА САМ ОСТАЛА БЕЗ ПРЕБИЈЕНЕ ПАРЕ...

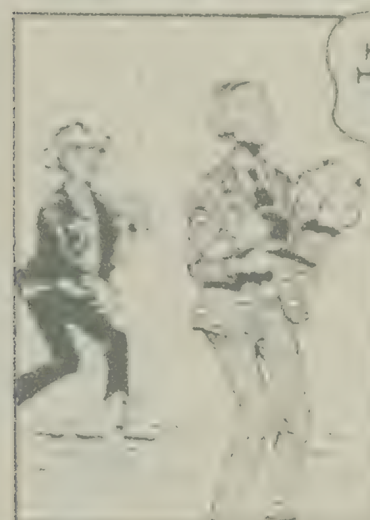

ОТАКАД ИЗДАЈЕТЕ "МАЛЕ НОВИНЕ" НИСТЕ ИМАЛИ ВЕЋУ СЕНЗАЦИЈУ, ШЕФЕ! ПРАВА ГРОФИЦА У НАШОЈ ЈАЗБИНИ!

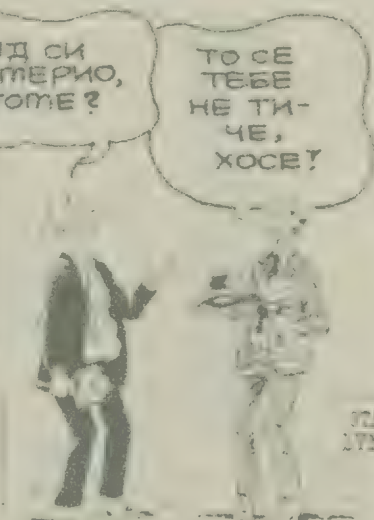

ТО ЈЕ ЗАИСТА ПРВОРАЗРЕДНА ВЕСТ!

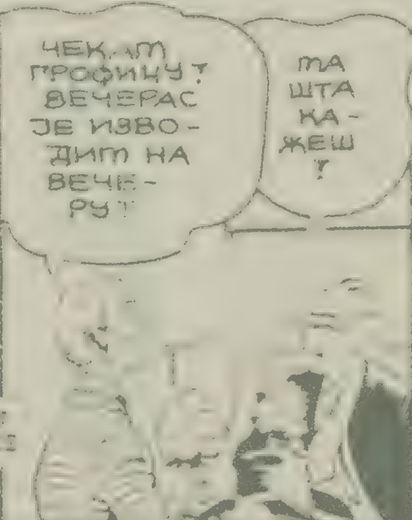

ЈЕ ЛИ ИСТИНА ДА ЈЕ ОНА ТОЛИКО БОГАТА, КОЛИКО СЕ О ТОМЕ ПРИЧА...


... ИЛИ НАС ЈЕ ПОСЕТИЛА НЕКА ПРОПАЛА ГРОФИЦА?
И БОГАТА И ШАРМАНТНА!

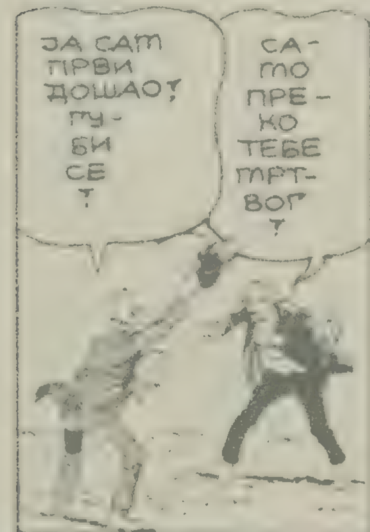

ВЕЋ ЈЕ ИЗБЕЗУМИЛА СВЕ НАШЕ НЕЖЕЊЕ!



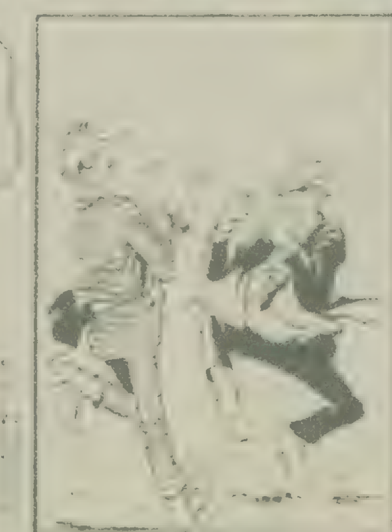

КУД СИ НАМЕРИО, ТОМЕ?
ТО СЕ ТЕБЕ НЕ ТИЧЕ, ХОСЕ!

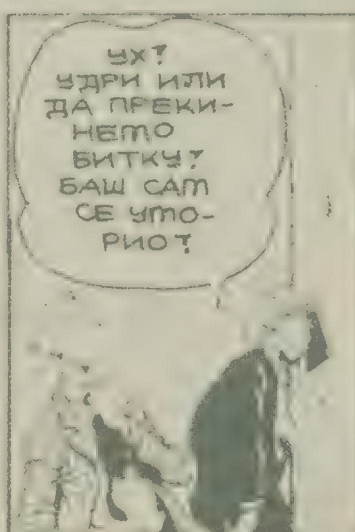

ЧЕКАМ ГРОФИЦУ! ВЕЧЕРАС ЈЕ ИЗВОДИМ НА ВЕЧЕРУ!
ТА ШТА КАЖЕШ!

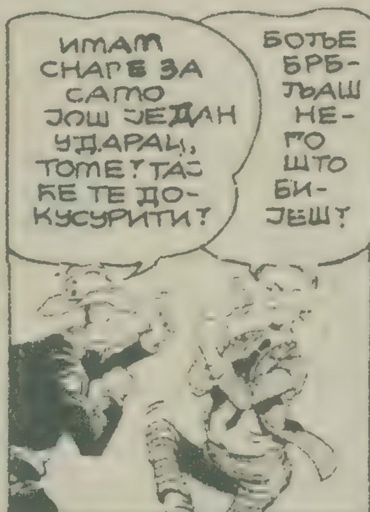

МОЖДА ЋЕШ ЈЕ ИЗВЕСТИ, АЛИ СА ДВА-ТРИ ЗУБА МАЊЕ!


ЈА САМ ПРВИ ДОШАО! ГУБИ СЕ!
САМО ПРЕКО ТЕБЕ МРТВОГ!


ХАЈДЕ, НАПАДАЈ, ШТА ЧЕКАШ?
НАУЧИЋУ ТЕ ПАМЕТИ!

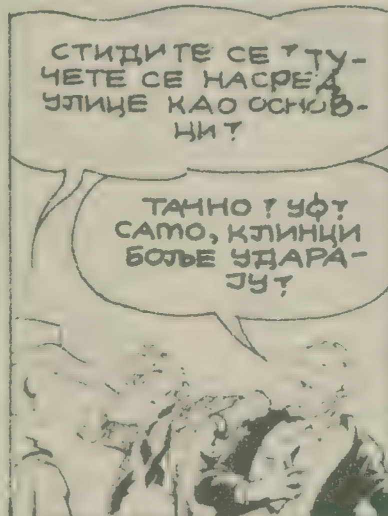



УХ! УДРИ ИЛИ ДА ПРЕКИНЕМО БИТКУ! БАШ САМ СЕ УМОРИО!


ИМАМ СНАГЕ ЗА САМО ЈОШ ЈЕДАН УДАРАЦ, ТОМЕ! ТАЈ ЋЕ ТЕ ДОКУСУРИТИ!
БОЉЕ БРБЉАШ НЕГО ШТО БИЈЕШ!

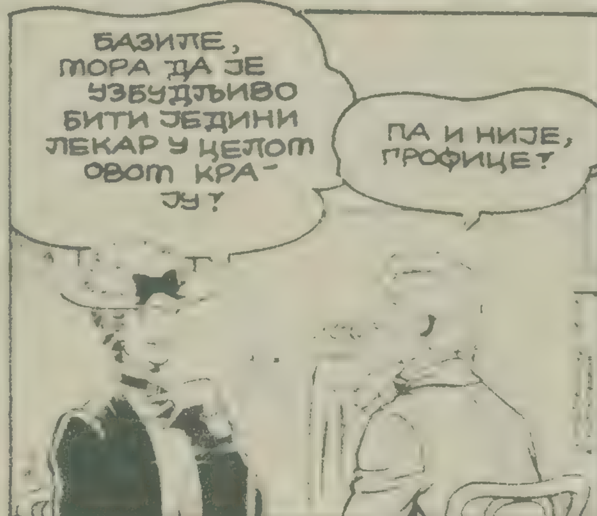
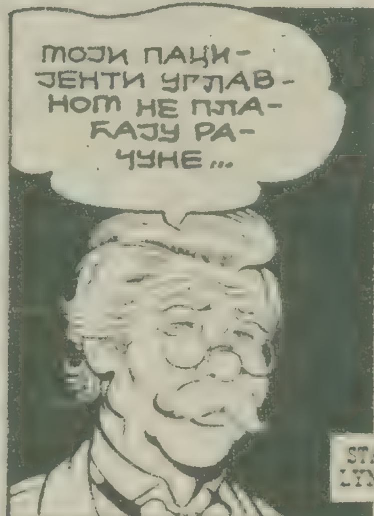
ЗВИЗ!

ХЕЈ, ПРЕКИНИТЕ ВАС ДВОЈИЦА!
ТУП!

НЕ БРИНИ, ШЕРИФЕ... УФ! ПРЕСТАЈЕМО... ЈАО! ДУША НАМ ЈЕ ВЕЋ У НОСУ... УХ!
STAN LYNDE

СТИДИТЕ СЕ! ТУЧЕТЕ СЕ НАСРЕД УЛИЦЕ КАО ОСНОВЦИ!
ТАЧНО! УФ! САМО, КЛИНЦИ БОЉЕ УДАРАЈУ!

НИСИ МЕ НИ ЗАКАЧИО. А ОСЕЋАМ СЕ КАО ДА МЕ ПРЕГАЗИЛО КРДО БУФАЛА!
И ЈА!
HOTEL

КО ЈЕ ОД ВАС ДВОЈИЦЕ ИМАО САСТАНАК СА ГРОФИЦОМ?
ЈА! ОВАЈ... У СТВАРИ, НИСАМ!
НИ ЈА!

НЕ ЛАЖУ, ШЕРИФЕ! ЈА, ЈЕСАМ!

БАЗИЛЕ, МОРА ДА ЈЕ УЗБУДЉИВО БИТИ ЈЕДИНИ ЛЕКАР У ЦЕЛОМ ОВОМ КРАЈУ!
ПА И НИЈЕ, ГРОФИЦЕ!

МОЈИ ПАЦИЈЕНТИ УГЛАВНОМ НЕ ПЛАЋАЈУ РАЧУНЕ...
STAN LYNDE

... СЕМ У ОБЛИКУ ПИЛИЋА, ЏАКА КРОМПИРА ИЛИ СУШЕНОГ МЕСА!


ГРОФИЦА ЈЕ ЗГОДНА ЖЕНА, ШЕРИФЕ!
ЈЕСТЕ, РИК!

НЕМА НЕЖЕЊЕ У ГРАДУ КОЈИ НЕ ТРЧИ ЗА ЊОМ... ИЗУЗЕВ ТЕБЕ!
ИМАМ ДРУГА ПОСЛА!

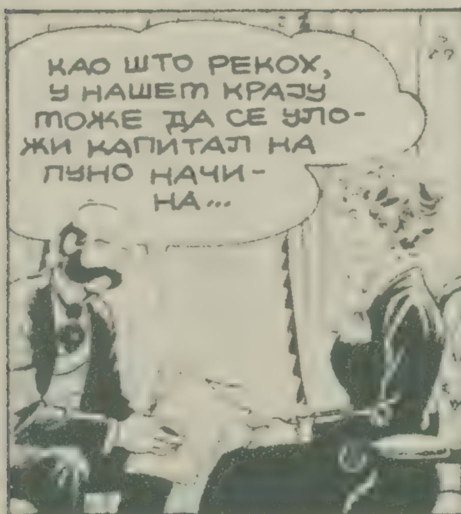
ЗАР ДА СЕ НАДМЕЋЕМ СА СКЛЕРОТИЧНИМ МАТОРЦИМА?!


ДОЗВОЛИТЕ ДА СЕ ПРЕДСТАВИМ, ГРОФИЦЕ! МОРТ ФОРТКЕЛЕР, ДИРЕКТОР ЛОКАЛНЕ БАНКЕ!
ОХ, ИЗВОЛИТЕ УНУТРА, МИСТЕР ФОРТКЕЛЕР!


ДОШАО САМ ДА УПОЗНАМ ЈЕДНУ ТАКО ШАРМАНТНУ ОСОБУ КАО ШТО СТЕ ВИ И ДА ВАМ ПОНУДИМ СВОЈУ ПОМОЋ!


МОЈА БАНКА И ЈА СТОЈИМО ВАМ НА УСЛУЗИ!
ОХ, БАШ СТЕ ЉУБАЗНИ, МИСТЕР ФОРТКЕЛЕР!

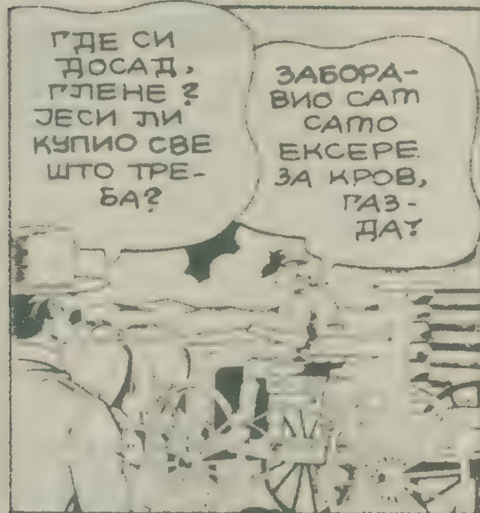

МЕНИ БИ ИТЕКАКО ТРЕБАЛЕ ВАШЕ УСЛУГЕ У ВИДУ ВЕЋЕГ КРЕДИТА ИЛИ ПОЗАЈМИЦЕ...


КАО ШТО РЕКОХ, У НАШЕМ КРАЈУ МОЖЕ ДА СЕ УЛОЖИ КАПИТАЛ НА ПУНО НАЧИНА...


... ПОМОЋИ ЋУ ВАМ ДА КУПИТЕ ФАРМУ, КУЋУ, ЦЕО РАНЧ! ШТА ВАС ПОСЕБНО ЗАНИМА?

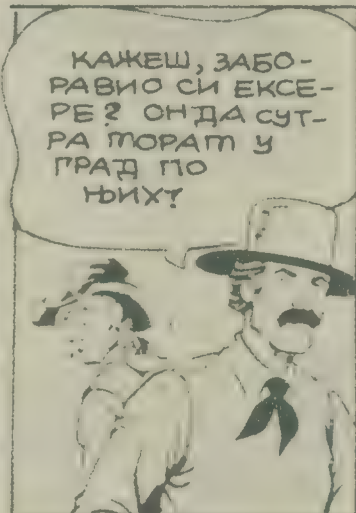

ОХ, СВЕ!
STAN LYNDE


А НАЈВИШЕ БОГАТ МУЖ ЖЕЉАН БРАКА...


ГДЕ СИ ДОСАД, ГЛЕНЕ? ЈЕСИ ЛИ КУПИО СВЕ ШТО ТРЕБА?
ЗАБОРАВИО САМ САМО ЕКСЕРЕ ЗА КРОВ, ГАЗДА!


АЛИ ДОНОСИМ НЕВЕРОВАТНУ ВЕСТ! ЗАМИСЛИТЕ, У ГРАДУ ЈЕ ОДСЕЛА ПРАВА ГРОФИЦА, УЗ ТО УДОВИЦА!


ПУШКА ЖЕНА! СВИ МАТОРЦИ ПОШИЗИЛИ СУ ЗА ЊОМ!
НЕВЕРОВАТНО!

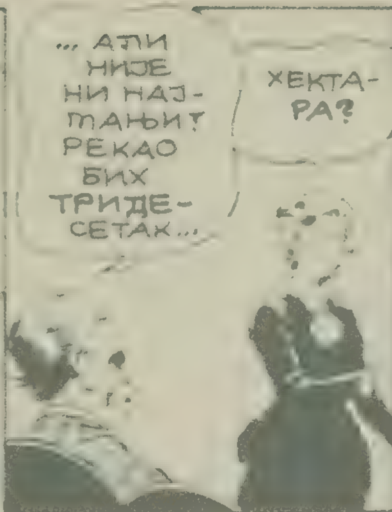

КАЖЕШ, ЗАБОРАВИО СИ ЕКСЕРЕ? ОНДА СУТРА МОРАМ У ГРАД ПО ЊИХ!

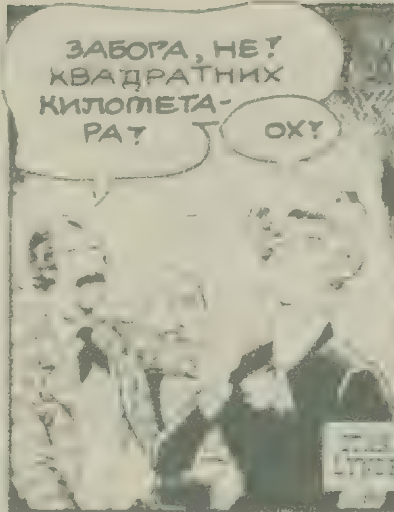

ЗДРАВО, БРИЦО! ХТЕО БИХ...
ЗНАМ, БОБЕ...

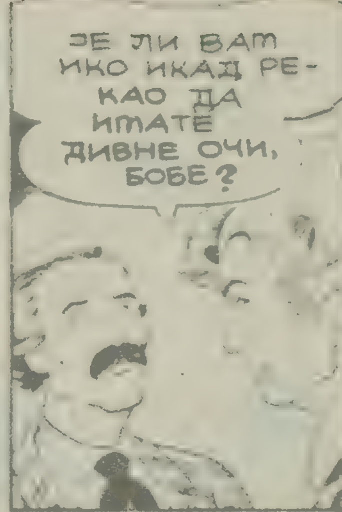

..., ОНО ШТО СУ И ДРУГИ ХТЕЛИ - ДА ТЕ МАЛО УЛИЦКАМ!


АКО ТА ГРОФИЦА ОСТАНЕ МАЛО ДУЖЕ, ЗАРАДИЋУ ЛЕПЕ ПАРЕ НА ШИШАЊУ!
STAN LYNDE

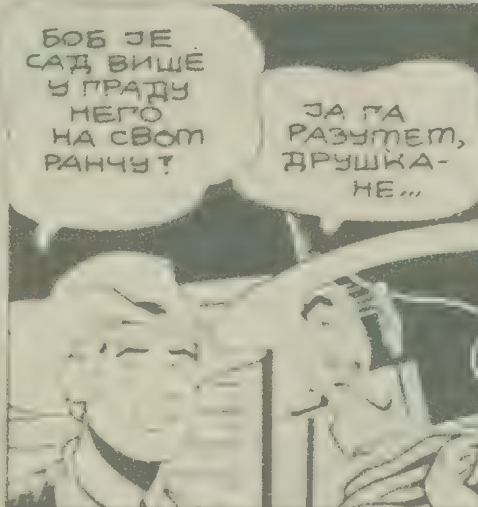


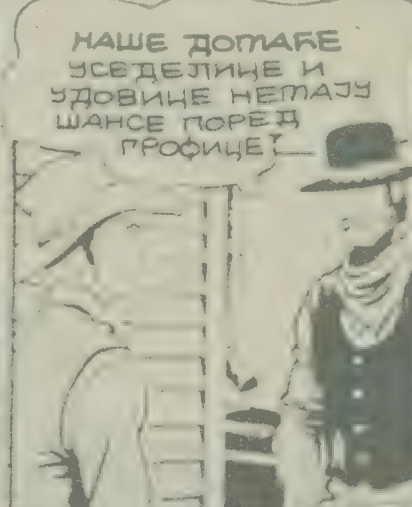


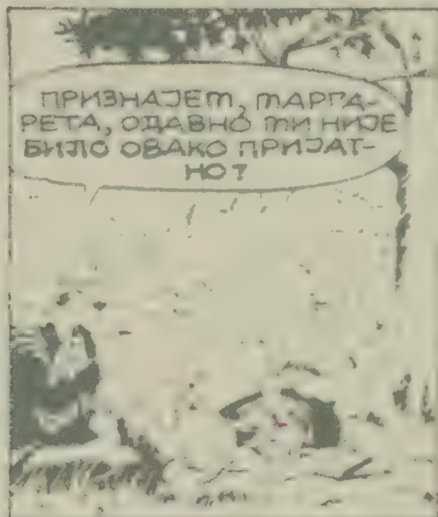


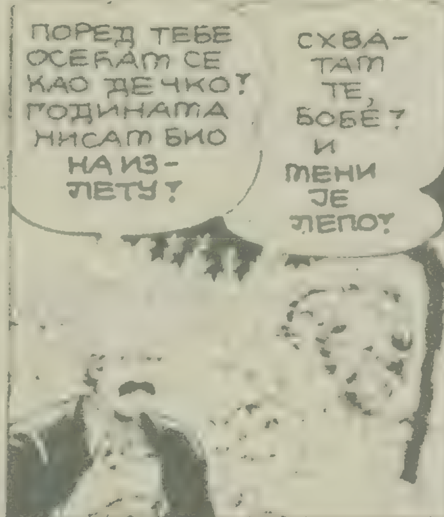


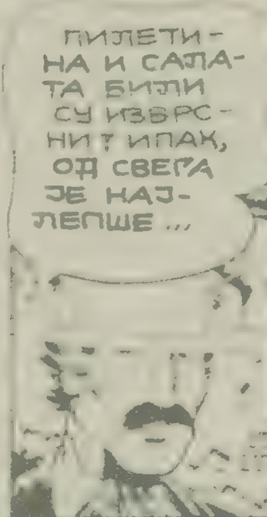








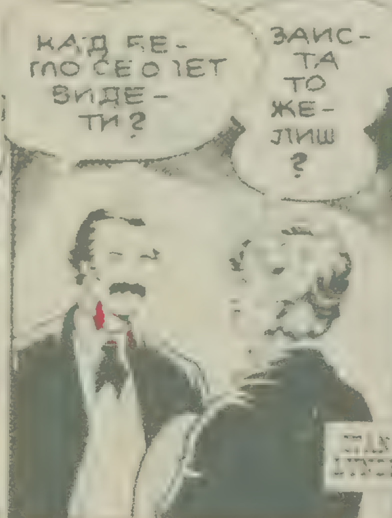


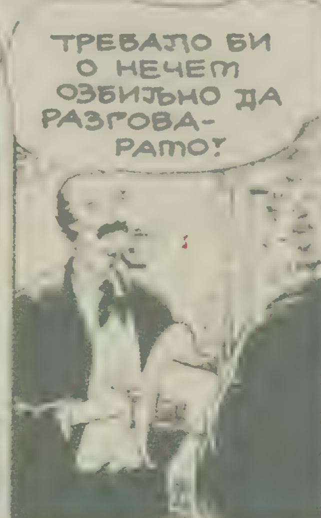




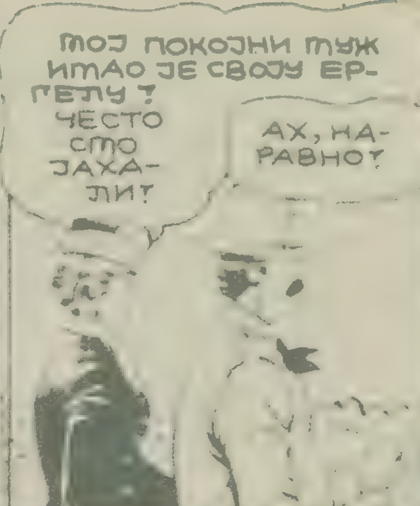


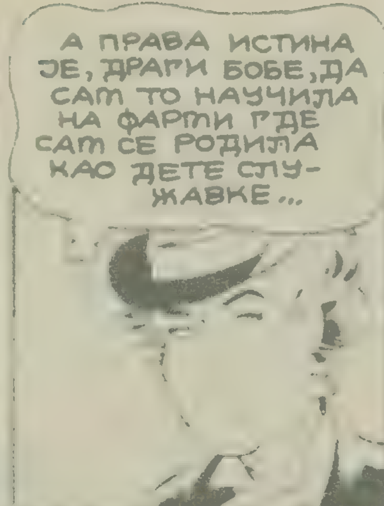
ОВАЈ ДАН НИКАД НЕЋУ ЗАБОРАВИТИ, БОБЕ!
И ЈА! МНОГО СИ МЕ ЗАДУЖИЛА!

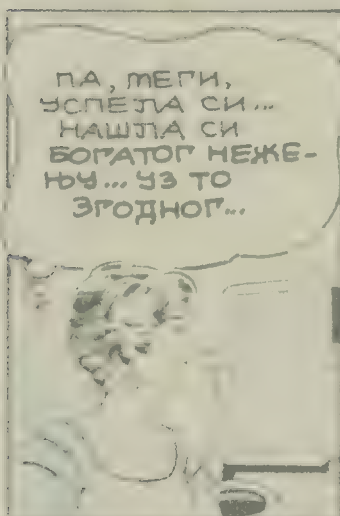


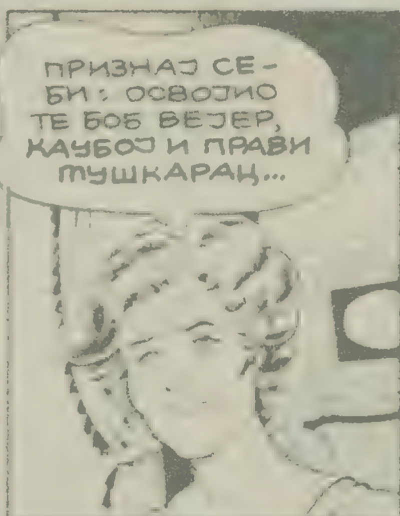


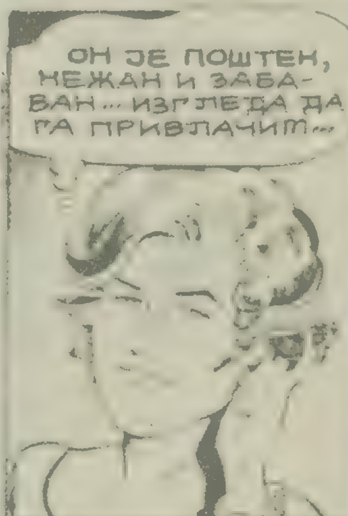

ЈАШЕШ КАО ПРАВИ КАУБОЈ! ГДЕ СИ ТО НАУЧИЛА?
ОВАЈ...

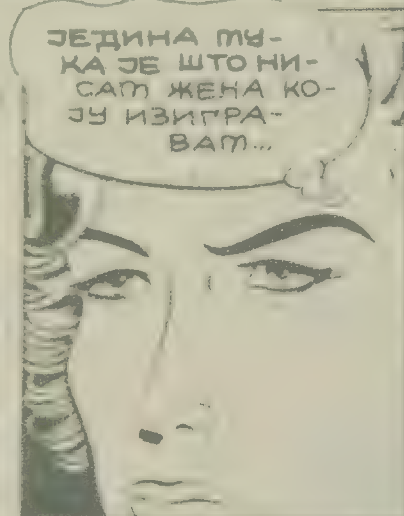

МОЈ ПОКОЈНИ МУЖ ИМАО ЈЕ СВОЈУ ЕРГЕЛУ! ЧЕСТО СМО ЈАХАЛИ!
АХ, НАРАВНО!

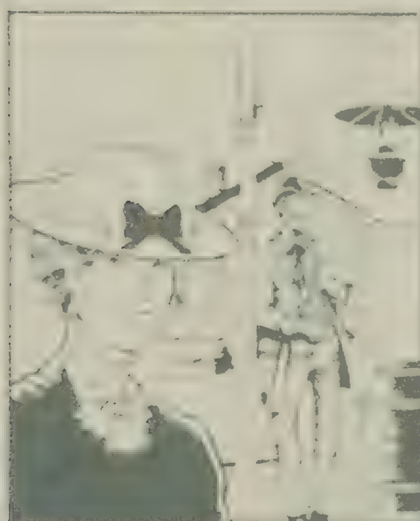

А ПРАВА ИСТИНА ЈЕ, ДРАГИ БОБЕ, ДА САМ ТО НАУЧИЛА НА ФАРМИ ГДЕ САМ СЕ РОДИЛА КАО ДЕТЕ СЛУЖАВКЕ...


ПА, МЕГИ, УСПЕЛА СИ... НАШЛА СИ БОГАТОГ НЕЖЕЊУ... УЗ ТО ЗГОДНОГ...

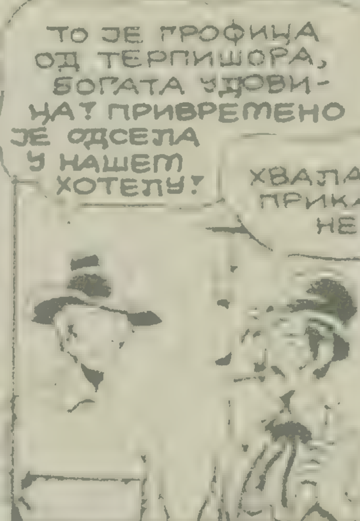

ПРИЗНАЈ СЕБИ: ОСВОЈИО ТЕ БОБ ВЕЈЕР, КАУБОЈ И ПРАВИ МУШКАРАЦ...


ОН ЈЕ ПОШТЕН, НЕЖАН И ЗАБАВАН... ИЗГЛЕДА ДА ГА ПРИВЛАЧИМ...

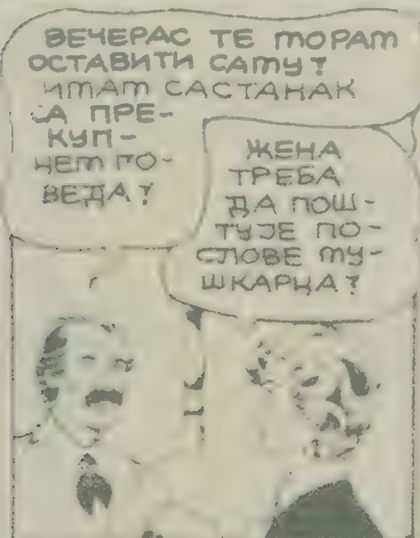

ЈЕДИНА МУКА ЈЕ ШТО НИСАМ ЖЕНА КОЈУ ИЗИГРАВАМ...




ХЕЈ, ПРИКАНЕ, КО ЈЕ ОНА ДАМА? НЕШТО МИ ЈЕ ПОЗНАТА!
СУМЊАМ, БРКО...

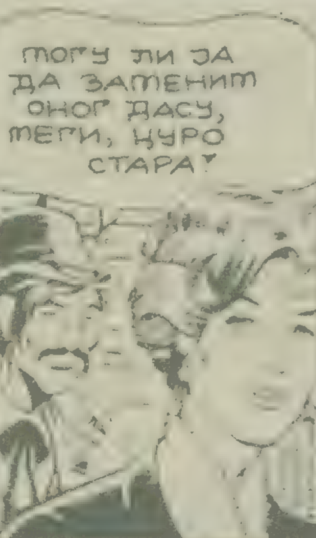

ТО ЈЕ ГРОФИЦА ОД ТЕРПИШОРА, БОГАТА УДОВИЦА! ПРИВРЕМЕНО ЈЕ ОДСЕЛА У НАШЕМ ХОТЕЛУ!
ХВАЛА, ПРИКАНЕ!


САМО, ЈА ЈЕ ЗНАМ ПОД ДРУГИМ ИМЕНОМ...


ВЕЧЕРАС ТЕ МОРАМ ОСТАВИТИ САМУ! ИМАМ САСТАНАК СА ПРЕКУПЦЕМ ГОВЕДА!
ЖЕНА ТРЕБА ДА ПОШТУЈЕ ПОСЛОВЕ МУШКАРЦА!

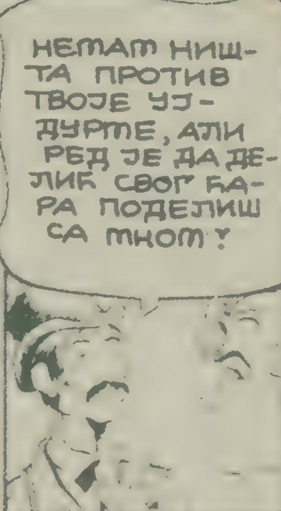

СЕМ ТОГА, ПРОВЕШЋЕМО ЗАЈЕДНО СЛЕДЕЋЕ ВЕЧЕ, ЗАР НЕ?
РАЧУНАЈ НА МЕНЕ, МАРГАРЕТА!




МОГУ ЛИ ЈА ДА ЗАМЕНИМ ОНОГ ДАСУ, МЕГИ, ЦУРО СТАРА!


НЕЋЕШ ВАЉДА ПОРЕЋИ ДА СИ БИЛА ИГРАЧИЦА У КРЧМИ КОД ЧАРЛИЈА?
ЈА ВАС НЕ ПОЗНАЈЕМ!
STAN LYNDE

НЕ ПРЕТВАРАЈ СЕ, ЛУТКО! ЗНАМ ТЕ ДОБРО ИЗ "ДИЈАМАНТСКИХ ЦИПЕЛИЦА"!
ВИ СЕ ВАРАТЕ, ГОСПОДИНЕ! ЈА САМ ...

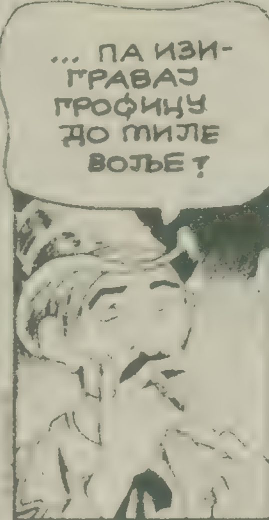
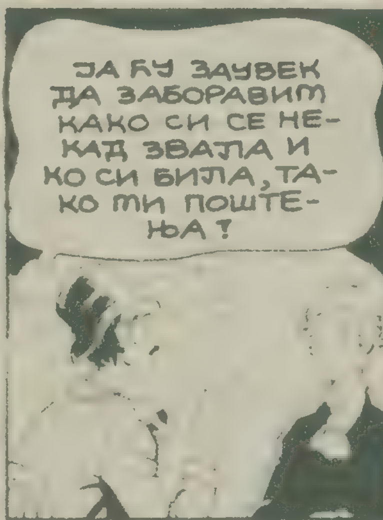
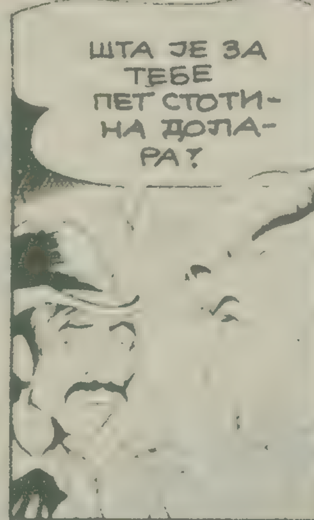
ГРОФИЦА ОД ТЕРПИШОРА ЗА ОВЕ СЕЉАКЕ, АЛИ НЕ И ЗА ЧУВЕНОГ КОЦКАРА ТРЕФА!

НЕМАМ НИШТА ПРОТИВ ТВОЈЕ УЈДУРМЕ, АЛИ РЕД ЈЕ ДА ДЕЛИЋ СВОГ БАРА ПОДЕЛИШ СА МНОМ!

У РЕДУ, ПРЕПОЗНАО СИ МЕ! ЈА САМ ИГРАЧИЦА МЕГИ!
ТАКВУ ТЕ ВОЛИМ, ЛУТКО!

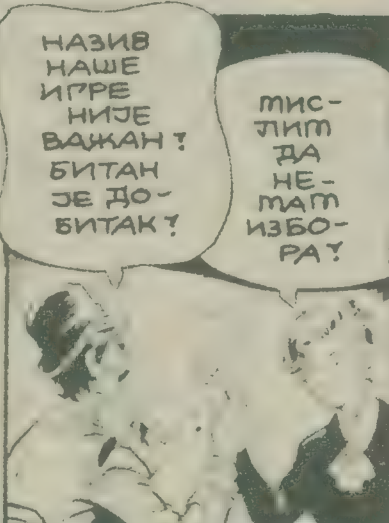
БАШ МЕ БРИГА ШТА СИ СМИСЛИЛА, АКО ТО ДОНОСИ КОЈУ ПАРИЦУ!
А АКО КАЖЕМ НЕ?
STAN LYNDE

У ТОМ СЛУЧАЈУ ТОРАЋУ ДА БУДЕМ ПОШТЕН...

... И ДА СВИМА ОТКРИЈЕМ ИСТИНУ!

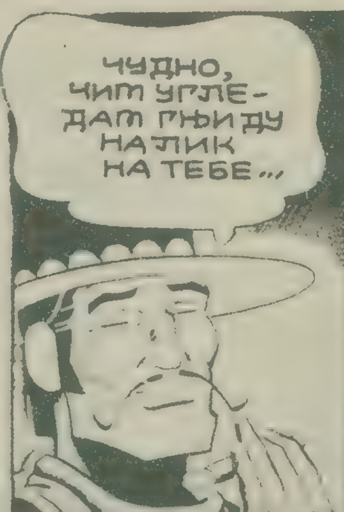
НЕ КОМПЛИКУЈ, МЕГИ! ДАЈ МЕНИ ПЕТ СТОТКИ...

... ПА ИЗИГРАВАЈ ГРОФИЦУ ДО МИЛЕ ВОЉЕ!

ЈА ЋУ ЗАУВЕК ДА ЗАБОРАВИМ КАКО СИ СЕ НЕКАД ЗВАЛА И КО СИ БИЛА, ТАКО ТИ ПОШТЕЊА!

ШТА ЈЕ ЗА ТЕБЕ ПЕТ СТОТИНА ДОЛАРА?

ПЕТ СТОТИНА?! ЈА НЕМАМ НИ ПЕТ ДОЛАРА!
МОЖДА НЕМАШ САДА...

МЕГИ, СТАВЉАМ СВЕ НА ТВОЈУ КАРТУ!
БОЉЕ РЕЋИ, УЊЕЊУЈЕШ МЕ!

НАЗИВ НАШЕ ИГРЕ НИЈЕ ВАЖАН! БИТАН ЈЕ ДОБИТАК!
МИСЛИМ ДА НЕМАМ ИЗБОРА!

ЛЕПА ЖЕНА УВЕК МОЖЕ ДА БИРА!

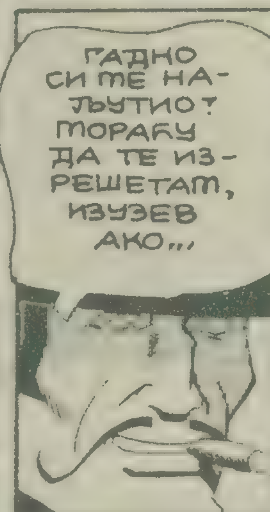

МОГУ ЛИ ДА ВАМ ПОМОГНЕМ? ОВАЈ ЧОВА КАО ДА ВАС УЗНЕМИРАВА...
ОДБИЈ, ДУГОЊО! ОВО СЕ ТЕБЕ НЕ ТИЧЕ!


ЧУДНО, ЧИМ УГЛЕДАМ ГЊИДУ НАЛИК НА ТЕБЕ...


... ДОБИЈЕМ ЖЕЉУ ДА ЈЕ ЗГАЗИМ!

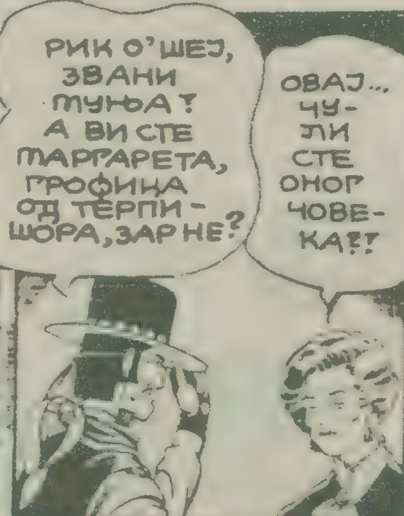

ГЛУП СИ И СЛЕП! ОНА НИЈЕ ГРОФИЦА ВЕЋ ...
НА ТВОМ МЕСТУ ПАЗИО БИХ ШТА ГОВОРИМ!


ОВА ЖЕНА ЈЕ ПРАВА ГРОФИЦА! ТВРДИШ ЛИ ДА ЈА ЛАЖЕМ?
ОВАЈ... НЕ, НЕ! САМО!


ГАДНО СИ МЕ НАЉУТИО! МОРАЋУ ДА ТЕ ИЗРЕШЕТАМ, ИЗУЗЕВ АКО...


... ЗАЧЕПИШ ГУБИЦУ И НЕСТАНЕШ ИЗ ГРАДА У РОКУ ОД ПЕТ МИНУТА!
STAN LYNDE

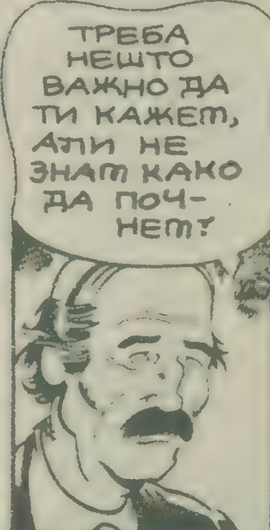

МИСЛИМ ДА ВАМ ОНАЈ МОМАК ВИШЕ НЕЋЕ СМЕТАТИ! КАО ДА МУ СЕ НЕКУД СТРАШНО ЖУРИ!
ХВАЛА ВАМ, МИСТЕР ...


РИК О'ШЕЈ, ЗВАНИ МУЊА! А ВИ СТЕ МАРГАРЕТА, ГРОФИЦА ОД ТЕРПИШОРА, ЗАР НЕ?
ОВАЈ... ЧУЛИ СТЕ ОНОГ ЧОВЕКА?!


ДА НИСТЕ ГРОФИЦА? ШТО СЕ МЕНЕ ТИЧЕ...
STAN LYNDE

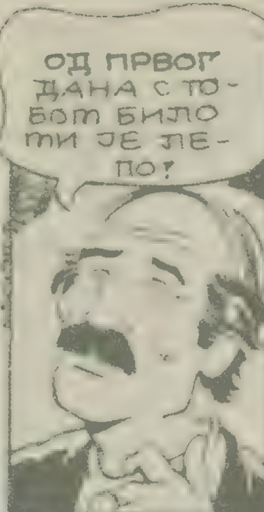
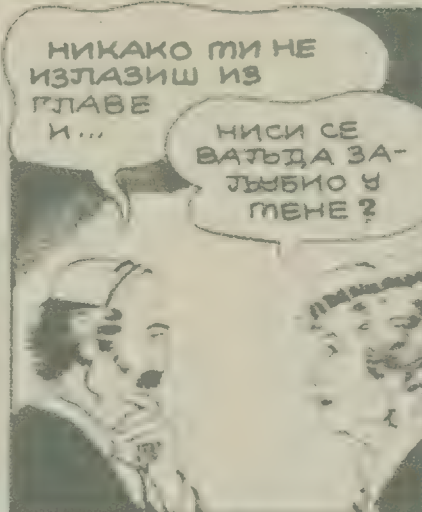
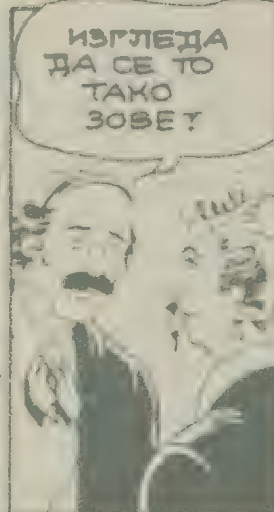

... МА КО ДА СТЕ, ВИ СТЕ ОНАКВА КАКО СЕ ПРЕДСТАВЉАТЕ!


ДОБРО ВЕЧЕ, МАРГАРЕТА!
ЗДРАВО, БОБЕ!

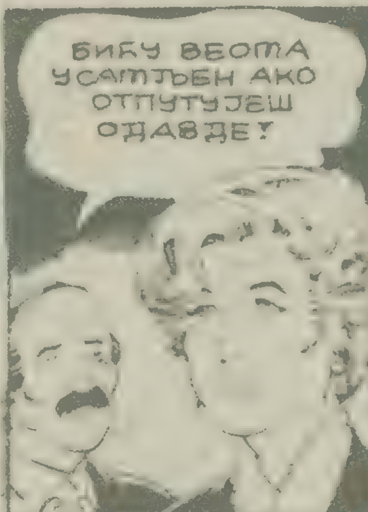

ТРЕБА НЕШТО ВАЖНО ДА ТИ КАЖЕМ, АЛИ НЕ ЗНАМ КАКО ДА ПОЧНЕМ!


УЗБУЂЕН САМ И ЗБУЊЕН КАО ОСАМНАЕСТОГОДИШЊАК, ДРАГА МОЈА МАРГАРЕТА!


ДА ЛИ БИ ВОЛЕЛА ДА СЕ УДАШ ЗА МЕНЕ?

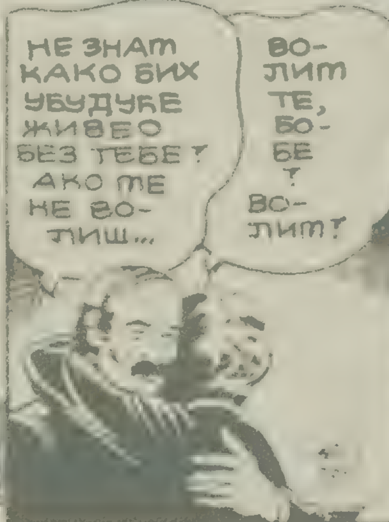

НИКАД НИСАМ УМЕО ДА СЕ ЛЕПО ИЗРАЖАВАМ ПРЕД ЖЕНАМА!

ОД ПРВОГ ДАНА С ТОБОМ БИЛО МИ ЈЕ ЛЕПО!

НИКАКО МИ НЕ ИЗЛАЗИШ ИЗ ГЛАВЕ И...
НИСИ СЕ ВАЉДА ЗАЉУБИО У МЕНЕ?

ИЗГЛЕДА ДА СЕ ТО ТАКО ЗОВЕ!

НИКАД НИСАМ РАЗМИШЉАО О БРАКУ! УВЕК САМ БИО ПРЕЗАПОСЛЕН!

ВАЉДА НИКАД НИСАМ СРЕО ПРАВУ ЖЕНУ!

БИЋУ ВЕОМА УСАМЉЕН АКО ОТПУТУЈЕШ ОДАВДЕ!

АКО МЕ ОДБИЈЕШ, СХВАТИЋУ ТЕ! АКО ПРИСТАНЕШ, ОБОЖАВАЋУ ТЕ!

БОБЕ, ТОЛИКО САМ ПРИЖЕЉКИВАЛА ДА МЕ ЗАПРОСИШ...

ИПАК, ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА ЖЕЛИШ БАШ МЕНЕ?
ВИШЕ ОД ТОГА! ПОТРЕБНА СИ МИ!

НЕ ЗНАМ КАКО БИХ УБУДУЋЕ ЖИВЕО БЕЗ ТЕБЕ! АКО МЕ НЕ ВОЛИШ...
ВОЛИМ ТЕ, БОБЕ! ВОЛИМ!

ИПАК, ДАЈ МИ НЕКОЛИКО ДАНА ДА РАЗМИСЛИМ!
STAN LYNDE

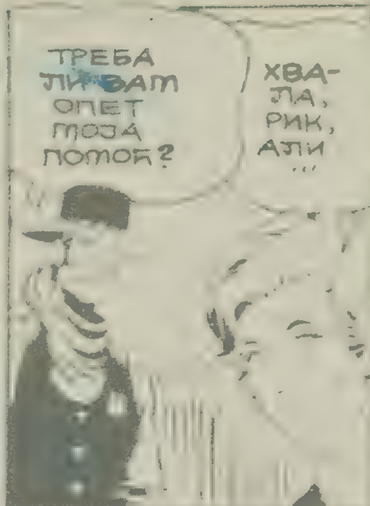
ПА, МЕГИ, ШТА ЋЕШ САДА? ЛЕПИ БОГАТАШ ТЕ ЗАПРОСИО...

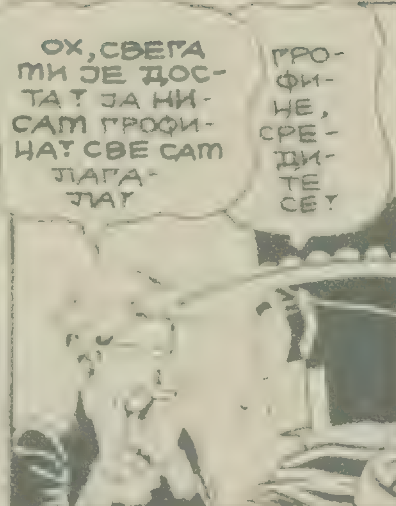
ТРЕБА САМО ДА КАЖЕШ ДА...

КАКО ДА ЖИВИМ СА ЧОВЕКОМ КОГ САМ ЛАГАЛА?

НИСАМ РАЧУНАЛА ДА СЕ И ЈА МОГУ ЗАЉУБИТИ...
STAN LYNDE

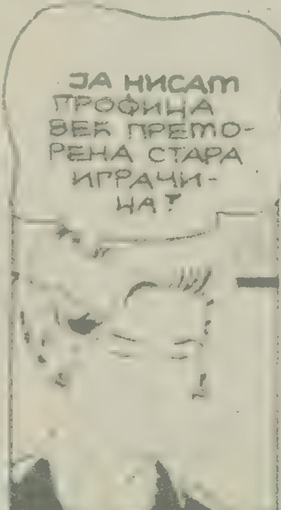

ГРОФИЦЕ, ИЗГЛЕДАТЕ КАО ДА СЕ НЕБО СРУШИЛО НА ВАС!

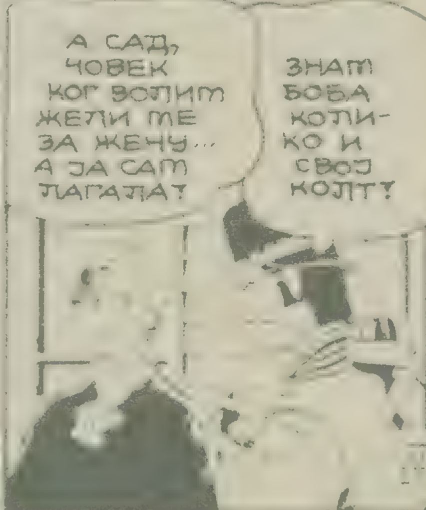

ТРЕБА ЛИ ВАМ ОПЕТ МОЈА ПОМОЋ?
ХВАЛА, РИК, АЛИ ...

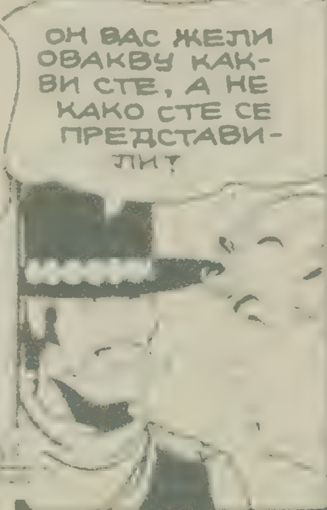

ОХ, СВЕГА МИ ЈЕ ДОСТА! ЈА НИСАМ ГРОФИЦА! СВЕ САМ ЛАГАЛА!
ГРОФИЦЕ, СРЕДИТЕ СЕ!


ЖЕНА КАО ВИ НИЈЕ У СТАЊУ ДА ЛАЖЕ!

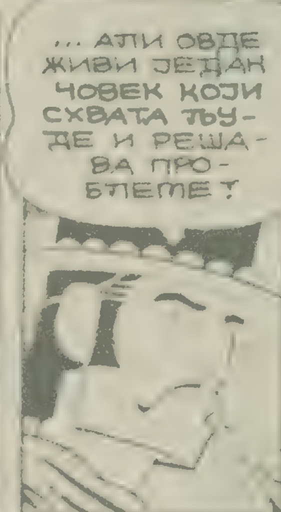

ЕТО, ТО ЈЕ ЦЕЛА ИСТИНА, ТУЊО! ЖЕЛЕЛА САМ БОГАТОГ МУЖА!

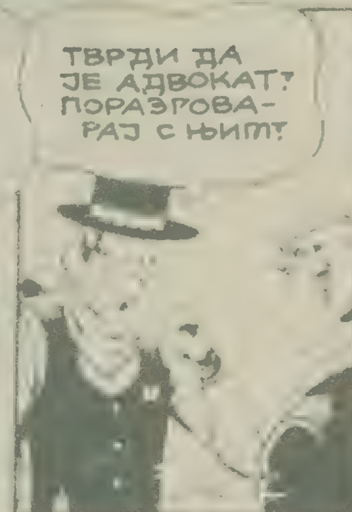

ЈА НИСАМ ГРОФИЦА ВЕЋ ПРЕТОРЕНА СТАРА ИГРАЧИЦА!


А САД, ЧОВЕК КОГ ВОЛИМ ЖЕЛИ МЕ ЗА ЖЕНУ... А ЈА САМ ЛАГАЛА!
ЗНАМ БОБА КОЛИКО И СВОЈ КОЛТ!

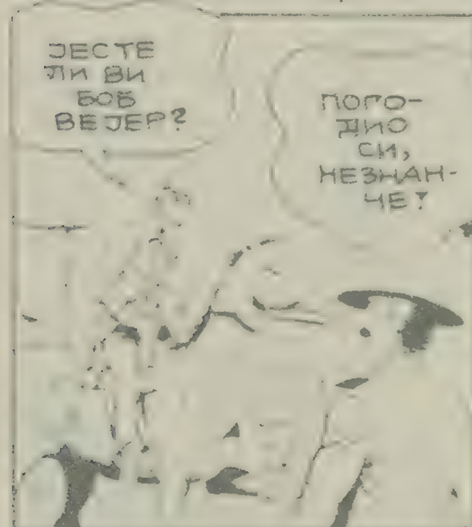

ОН ВАС ЖЕЛИ ОВАКВУ КАКВИ СТЕ, А НЕ КАКО СТЕ СЕ ПРЕДСТАВИЛИ!

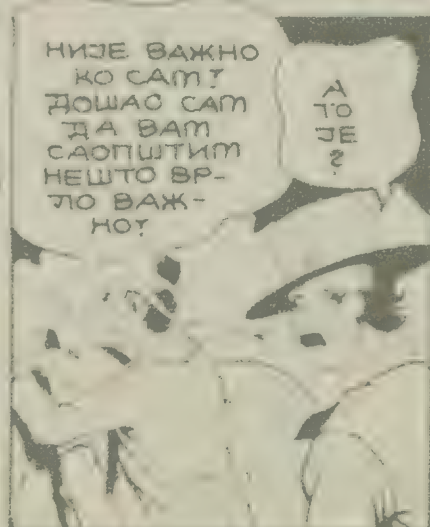

НИСАМ ПРОРОК, МЕГИ, И НЕ ВОЛИМ ДА ДЕЛИМ САВЕТЕ...

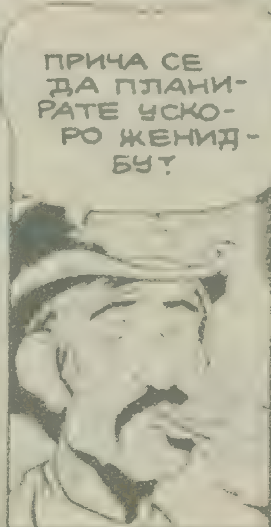

... АЛИ ОВДЕ ЖИВИ ЈЕДАН ЧОВЕК КОЈИ СХВАТА ЉУДЕ И РЕШАВА ПРОБЛЕМЕ!

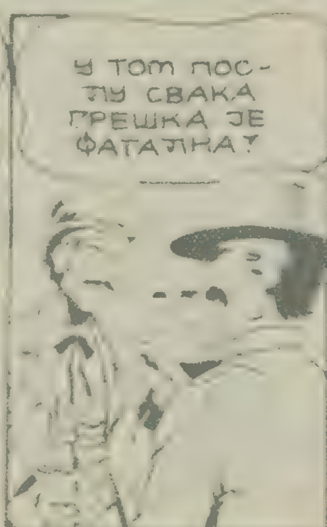

ТВРДИ ДА ЈЕ АДВОКАТ! ПОРАЗГОВАРАЈ С ЊИМ!


ОН СЕ РАЗУМЕ У ЉУДЕ, А ЈА У КОЊЕ И ПИШТОЉЕ!

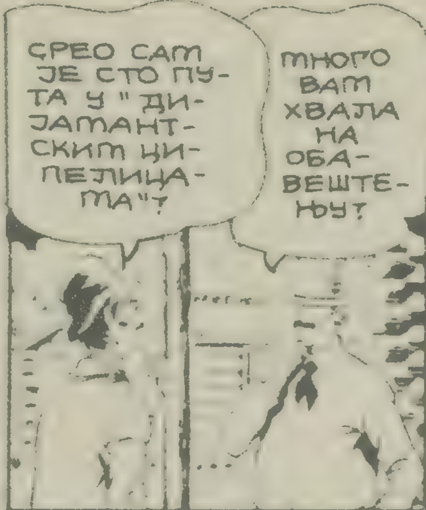

ЈЕСТЕ ЛИ ВИ БОБ ВЕЈЕР?
ПОГОДИО СИ, НЕЗНАНЧЕ!

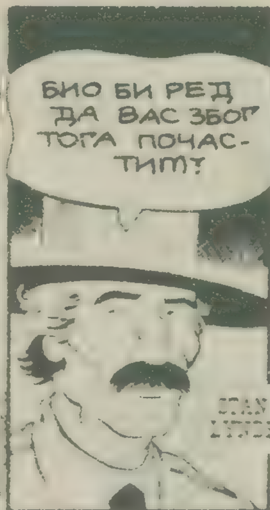

НИЈЕ ВАЖНО КО САМ! ДОШАО САМ ДА ВАМ САОПШТИМ НЕШТО ВРЛО ВАЖНО!
А ТО ЈЕ?

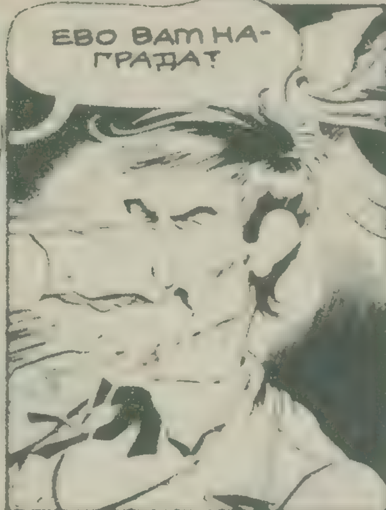

ПРИЧА СЕ ДА ПЛАНИРАТЕ УСКОРО ЖЕНИДБУ!


У ТОМ ПОСЛУ СВАКА ГРЕШКА ЈЕ ФАТАЛНА!


ВАША НАЗОВИ ГРОФИЦА ЈЕ БАРСКА ИГРАЧИЦА!


СРЕО САМ ЈЕ СТО ПУТА У "ДИЈАМАНТСКИМ ЦИПЕЛИЦАМА"!
МНОГО ВАМ ХВАЛА НА ОБАВЕШТЕЊУ!

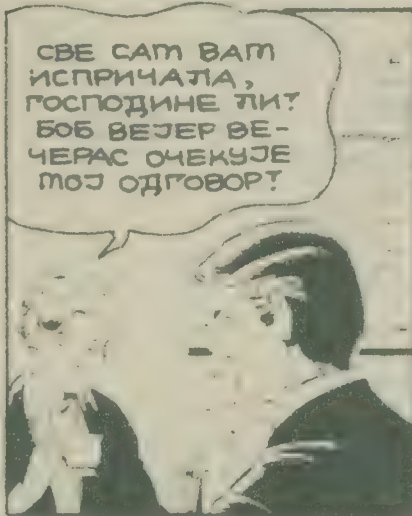

БИО БИ РЕД ДА ВАС ЗБОГ ТОГА ПОЧАСТИМ!

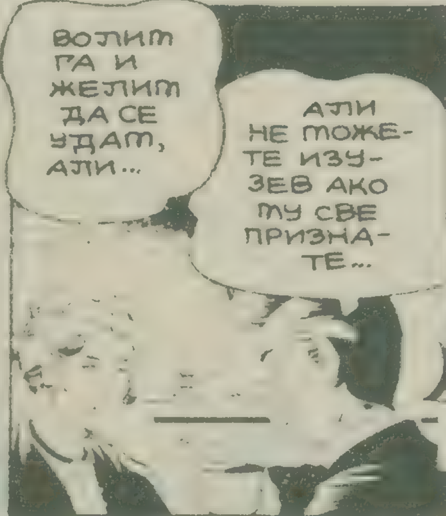

ЕВО ВАМ НАГРАДА!

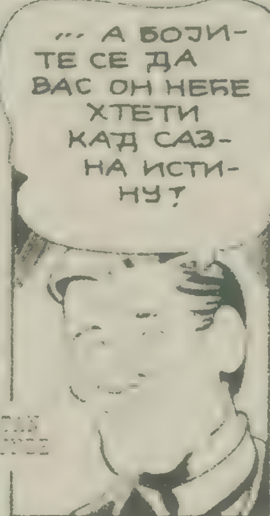

ГЛЕДАЈ ДА ТЕ ВИШЕ НИКАД НЕ СРЕТНЕМ, ПУТАЛИНЕ, АКО ТИ ЈЕ ЖИВОТ МИО!

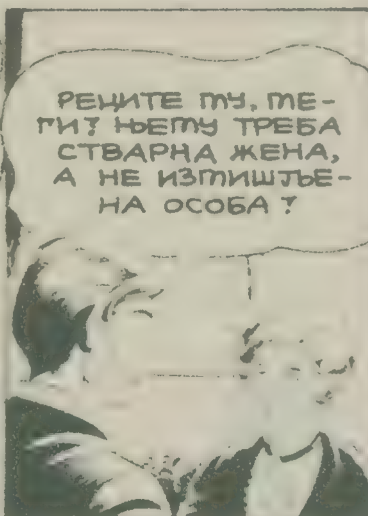

СЛЕДЕЋИ ПУТ НАГРАДИЋУ ТЕ МЕТКОМ!


ЛЕПО СЕ ПРОВЕДИ!

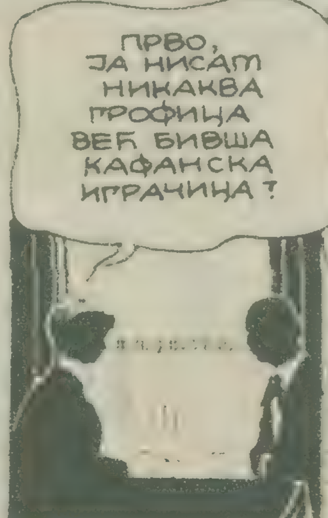

СВЕ САМ ВАМ ИСПРИЧАЛА, ГОСПОДИНЕ ЛИ! БОБ ВЕЈЕР ВЕЧЕРАС ОЧЕКУЈЕ МОЈ ОДГОВОР!

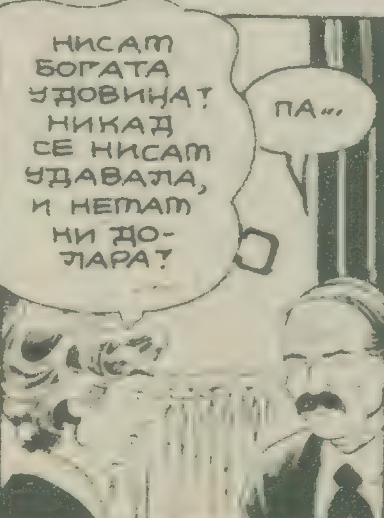

ВОЛИМ ГА И ЖЕЛИМ ДА СЕ УДАМ, АЛИ...
АЛИ НЕ МОЖЕТЕ ИЗУЗЕВ АКО МУ СВЕ ПРИЗНАТЕ...


... А БОЈИТЕ СЕ ДА ВАС ОН НЕЋЕ ХТЕТИ КАД САЗНА ИСТИНУ!


РЕЦИТЕ МУ, МЕГИ! ЊЕМУ ТРЕБА СТВАРНА ЖЕНА, А НЕ ИЗМИШЉЕНА ОСОБА!

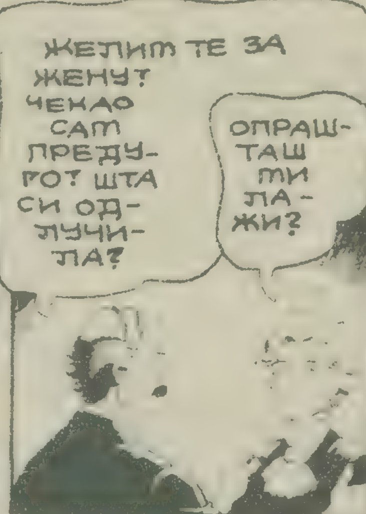
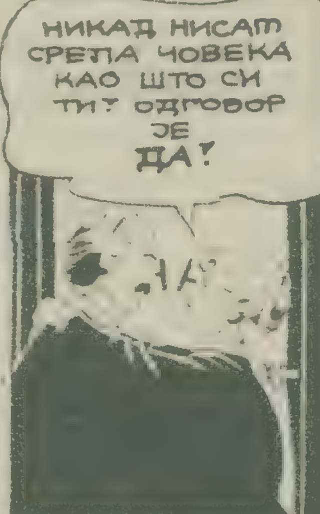

ПРЕ НЕГО ШТО ТИ ОДГОВОРИМ, БОБЕ, НЕШТО ТРЕБА ДА ЗНАШ!

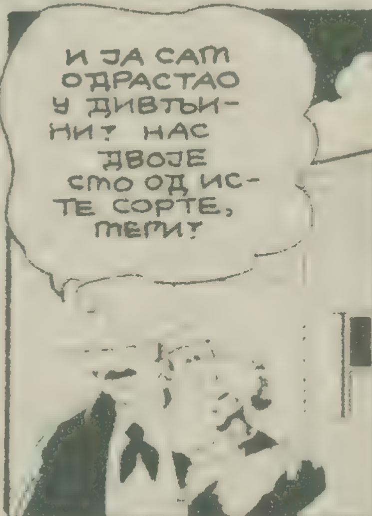

ПРВО, ЈА НИСАМ НИКАКВА ГРОФИЦА ВЕЋ БИВША КАФАНСКА ИГРАЧИЦА!


НИСАМ БОГАТА УДОВИЦА! НИКАД СЕ НИСАМ УДАВАЛА, И НЕМАМ НИ ДОЛАРА!
ПА...


... ПОСЛЕ СВЕГА ТОГА ВРЕМЕ ЈЕ ДА СЕ УДАШ ... ЗА МЕНЕ!


ЗАР НИСИ ЧУО? ЈА САМ ПРЕВАРАНТ! СВЕ ШТО САМ ГОВОРИЛА БИЛА ЈЕ ЛАЖ!
ЉУБАВИ, НИКО НИЈЕ САВРШЕН!

БАШ МЕ БРИГА КО СИ БИЛА! СВИЂАШ МИ СЕ ОВАКВА КАКВА СИ САД!

ЖЕЛИМ ТЕ ЗА ЖЕНУ! ЧЕКАО САМ ПРЕДУГО! ШТА СИ ОДЛУЧИЛА?
ОПРАШТАШ МИ ЛАЖИ?

НИКАД НИСАМ СРЕЛА ЧОВЕКА КАО ШТО СИ ТИ! ОДГОВОР ЈЕ ДА!

ОВАКВОМ СЕЉАКУ БАШ НЕ БИ НИ ОДГОВАРАЛА НЕКАКВА ГРОФИЦА!

И ЈА САМ ОДРАСТАО У ДИВЉИНИ! НАС ДВОЈЕ СМО ОД ИСТЕ СОРТЕ, МЕГИ!

ЦЕЛОГ ЖИВОТА ТЕШКО СМО РАДИЛИ ЗА КОРИЦУ ХЛЕБА!
ИМАШ ПРАВО!

ВРЕМЕ ЈЕ ДА ПРЕСТАНЕМО ДА БРБЉАМО! ТРЕБА ДА НАЈАВИМО ВЕНЧАЊЕ!

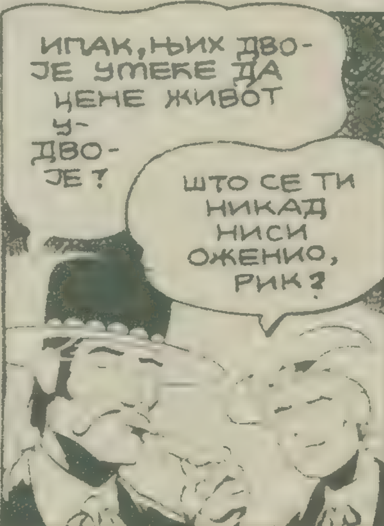
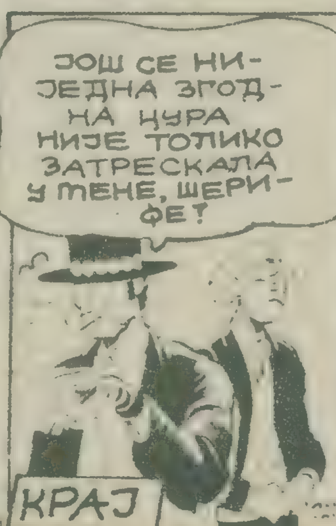
УЗИМАШ ЛИ, МАРГАРЕТА, ОВОГ ЧОВЕКА ЗА ВЕРНОГ МУЖА?
ДА!

А ТИ, РОБЕРТЕ, ОВУ ЖЕНУ ЗА СУПРУГУ?
СИГУРНО!

ОНДА ВАС ПРОГЛАШАВАМ ЗА МУЖА И ЖЕНУ! ПОЉУБИ МЛАДУ!
МНОГО ХВАЛА!

ОВО СМО НАС ДВОЈЕ ДУГО ОДЛАГАЛИ!

ДОБРО ЈЕ ШТО СЕ БОБ ОЖЕНИО, МУЊО!

ДАВНО НИСАМ ВИДЕО ОВАКО СРЕЋАН ПАР!
БРАК ОБИЧНО ПОЧИЊЕ ЛЕПО...

ИПАК, ЊИХ ДВОЈЕ УМЕЋЕ ДА ЦЕНЕ ЖИВОТ УДВОЈЕ!
ШТО СЕ ТИ НИКАД НИСИ ОЖЕНИО, РИК?

ЈОШ СЕ НИЈЕДНА ЗГОДНА ЦУРА НИЈЕ ТОЛИКО ЗАТРЕСКАЛА У МЕНЕ, ШЕРИФЕ!
КРАЈ

Ахил Петић: Последња вест

МИКИЦЕ, МОЛИМ ТЕ, ТРКНИ ДО ЋОШКА И КУПИ МИ ДАНАШЊИ БРОЈ "СЕНЗАЦИЈЕ"!

НИЈЕ ВАЉДА ДА ТО ЧИТАТЕ, КОМШО?

НЕ МИСЛИМ ДА ВАС КРИТИКУЈЕМ, АЛИ "СЕНЗАЦИЈА" ЈЕ ЛИСТ ПОСЛЕ БРИЈАЊА И ШИШАЊА, ШТО СЕ КАЖЕ!

АКО КУСТИТЕ ЈОШ РЕЧ КРИТИКЕ НА МОЈУ "СЕНЗАЦИЈУ", ЕКСПЛОДИРАЋУ!

НЕ БИ БИЛА ВЕЛИКА ШТЕТА!

О, ВИДИ, НОВИ БРОЈ "МИКИЈЕВОГ ЗАБАВНИКА"!

БАЗАР

ЗАБАВНИК ТЕМПО

СЕНЗАЦИЈА

?

ООО, НОВИ ДОЖИВЉАЈИ МИКИЈА И ШИЉЕ! ПА ОВАЈ "МИКИ" ЈЕ СЈАЈАН!

ОХ... А ШТА ЋУ ДА КАЖЕМ ЧИКА АХИЛУ ШТО МУ НИСАМ КУПИО НОВИНЕ?

МОЖДА ЋУ СЕ ИПАК ИЗВУЋИ...

КУПУЈЕМ И ПРОДАЈЕМ СТАРЕ НОВИНЕ

КОМАД 2 ДИН.

ШТА ИМА КОД ВАС НОВОГ? ЕВО, САД ЋЕТЕ ЧУТИ ШТА ПИШУ ДОБРЕ НОВИНЕ!

ЈЕДВА ЧЕКАМ..

ЕВО, ПОГЛЕДАЈТЕ! ТЕК ЈЕ ЛАНСИРАНА "КОЛУМБИЈА", А ОВДЕ ВЕЋ ОБЈАВЉУЈУ СЛИКЕ! ТО ЈЕ БРЗИНА!

ГЛУПОСТИ! САД ЋЕТЕ ЧУТИ ШТА СУ ПРАВЕ ВЕСТИ!

ЕВО: АПОЛО ЈЕДАНАЕСТ СЛЕТЕО НА МЕСЕЦ!

А ЗАШТО ВАМ ЈЕ ПОТРЕБАН ГЛАВНИ УРЕДНИК?

DIK BROWNE **ХОГАР СТРАШНИ**

















ПАПАГАЈИ: КУЋНИ ЉУБИМЦИ ОД ПАМТИВЕКА

ДОБРО ДОШАО У МОЈЕ ГНЕЗДО

Судећи по писмима која нам стижу, наше млађе читаоце највише интересују – папагаји. Хтели би да знају све о њима: шта и колико једу, воле ли да се купају, умеју ли сами да се врате кући тј. у своје гнездо, где су им уши, шта значи кад им се накострешн перје? Одговоре на нека од ових питања могли сте да сазнате у емисији коју је Мали програм Школског програма ТВ Београд емитовао 13. маја и из наше рубрике „САМО ДА ТАТИ НЕ БУДЕ ТЕСНО!" објављеној истог дана. На остала, Мали програм и „Забавник" одговарају вам данас: зато не пропустите да свој телевизор укључите око 11,20 часова. Ако сте у школи или на послу, покушајте да стигнете кући до 16 часова: тада ће емисија о папагајима још једном бити емитована.

Прошли пут смо, ако се сећате, писали да су папагаји врло друштвена бића. Ако у кавезу немају припадника свог рода, радо ће прихватити човека. Међутим, понекад се ипак осећају усамљено, па тада утеху траже у – огледалу. Никако да би се дивили себи и свом перју. Папагаји у њему траже, а и виде, другара!



Ако пред свог љубимца поставите огледало, приметићете да он, у првом тренутку, упорно покушава да отера уљеза који је дошао ту да би му угрозио животни простор. Пошто се увери да „придошлица" на његову љутњу нимало не хаје, штавише, и он се нешто рогуши и костреши, ваш папагај се мири са судбином тј. „противником", закопава ратну секиру и са малопређашњим дрзником почиње да ћаска: што му овај не одговара није важно. Битно је да му клима главом. Значи, разуме га.

Ех те канџе!

Да с вашим папагајем нешто није у реду приметићете ако он мрзовољно гледа свој одраз у огледалу, одбија да једе, лети и на све ваше приче не помера главу. Наравно, то не мора да значи да је болестан, можда су му само канџе на прстима сувише порасле па их треба подсећи. Међутим, да приликом сецкања не бисте претерали, боље је да тај посао поверите ветеринару. Ако ваш љубимац не мрда са пода кавеза, ако је нарогушен и има накострешено перје, то је већ сигуран знак да је болестан, па га зато што пре однесите ветеринару. Нипошто му сами не дајте лекове: папагаји могу да оболе од великог броја болести које разликују искључиво стручњаци.

Све због аеродинамике

За разлику од сисара птице немају ушне шкољке. Слушни отвор им се обично налази иза очију и потпуно је прекривен перјем. Зашто је то тако није тешко одгонетнути ако се присетимо закона аеродинамике: ушне шкољке би птицама, посебно добрим летачима, представљале кочнице. Дакле, да им не би сметале, односно пружале макар и минималан отпор ваздуху оне их једноставно немају. Занимљиво је да слушни апарат служи птицама, самим тим и папагајима, као средство за распознавање: наиме, њихова песма, како она коју ми чујемо тако и она коју наше ухо није у стању да „ухвати", је својеврсна лична карта. Другим речима, њоме једна птица каже другој „припадам тој и тој врсти, ово је моје гнездо, итд." Цвркут не мора да значи само представљање: њиме један папагај упозорава другог на опасност, саопштава му да се боји или да је пронашао храну.

Неке врсте птица имају на врху главе перје које штрчи и изгледа као уши. Једна од њих су и такозване сове-ушаре. Те, кобајаги уши, имају и неке врсте папагаја: оне заправо уопште нису повезане са слушним отвором и птица, по потреби, може да их дигне односно спусти за време лета.

Инж. Александар СНГУНОВ

ВЕЛИКИ УСПЕХ „ЗАБАВНИКОВАЦА"

ПОМОЗИМО ЗООЛОШКОМ ВРТУ



Акција „Помозимо ЗОО врту" је завршена. У идућем броју ћемо вас обавестити колико су новца „Забавникови" читаоци сакупили за жирафу. „Политикин забавник" ће и даље објављивати имена појединаца и радних организација који буду желели да својим прилогом помогну обнављање Београдског ЗОО врта.

Прилози радних организација:

Радници сектора информатике и агенције Инвест банке из Београда уплатили су 600,00 динара, **ученици Основне школе из Трбушнице,** Рудовци 555,00, **одељење IV/1 Основне школе из Церове** код Крупња 680,00, **Основна школа „Вера Мипчевић",** Стари Бановци 3000,00, **одељење III/7 основне школе „Радоје Домановић"** Врање 750,00, **ученици IV/1 Основне школе „Мајор Илић"** Крушићи 540,00 и **ученици II/3 Основне школе „Милош Матијевић Мрша,** Београд 600,00 динара.

Прилози појединаца:

Јелена Стајић из Београда уплатила је 100,00 динара, **Љиљана и Златко Судар,** Лесковац 500,00, **Дејан и Бојан Иванчевић,** Бели Манастир 500,00, **Аријана Штулхофер,** Загреб 100,00, **Бојан Рамадановић,** Сарајево 100,00, **Ћирил Јовел,** Охрид 200,00, **Урош Проха,** Марибор 100,00, **Вељко Зековић,** Београд 160,00, **Надежда Николић,** Крушевац 50,00, **Јелена и Александар Радовановић,** Београд 400,00, **Невена Минчић,** Београд 100,00, **Александра Башић,** Глина 100,00, **Данијел Петровић,** Поточани 100,00 и **Марко Јордановић,** Београд 100,00 динара.

ТОКИО: Специјално за „Политикин забавник"

РЕВОЛВЕРАШ СА ДВА МАЧА

МНОГИ ЂАЦИ У ЈАПАНУ ИЗНЕНАДА СЕ „РАЗБОЉЕВАЈУ" И ДАНИМА НЕ ДОЛАЗЕ У ШКОЛУ ДА БИ ДО КРАЈА ПРОЧИТАЛИ АВАНТУРЕ НЕОБИЧНОГ САМУРАЈА.



Једна књига о борилачкој вештини кендо у јапанским књижарама се продаје „као алва". Њен писац Мијамото Мусаши умро је давно, још средином седамнаестог века. Мусашијеву „Књигу пет кругова" не купују они који желе да се баве кендом или неким другим јапанским спортом већ они који би да успевају у свету бизниса. А Мусаши је био самурај, један од најбољих мачевалаца Јапана свих времена, човек за кога су многи донедавно мислили да је само легенда и плод маште једног писца.

Сам против стотину непријатеља

Још тридесетих година овога века у токијским новинама почео је да излази у наставцима текст под насловом „Мијамото Мусаши". Писац је био Еиђи Јошикава, мало школован али маштом обдарен списатељ који је иза себе оставио десетине метара томова књига, али који ће изгледа заувек остати у историји јапанске књижевности управо по овом роману писаном да забави јапанску младеж. Можда је баш то што га је писао за новине разлог што је „Мијамото Мусаши" Еиђија Јошикаве, један од дужих јапанских романа, штампан у књигама заузео је читавих шест томова.

„Мијамото Мусаши" изменио је опште веровање које је владало о самурајима као људима без мане и страха који неће да узмакну ни корака пред непријатељем, а извршиће харикири ако се и најмање осрамоте. Мусаши у роману не преза да изађе пред стотину људи једне школе мачевања, убије им вођу и њих десетак и онда, када то нико од њега не очекује и кад сви мисле да ће умор од размахивања мачем бити одлучујући у тој неравноправној борби – побегне у мрак. Он изазива на двобој и најјаче борце, испробава своју вештину коју је стекао без учитеља, али је у стању и да, ако му се учини да тога дана није способан за равноправну борбу, прибегне и неком лукавству.

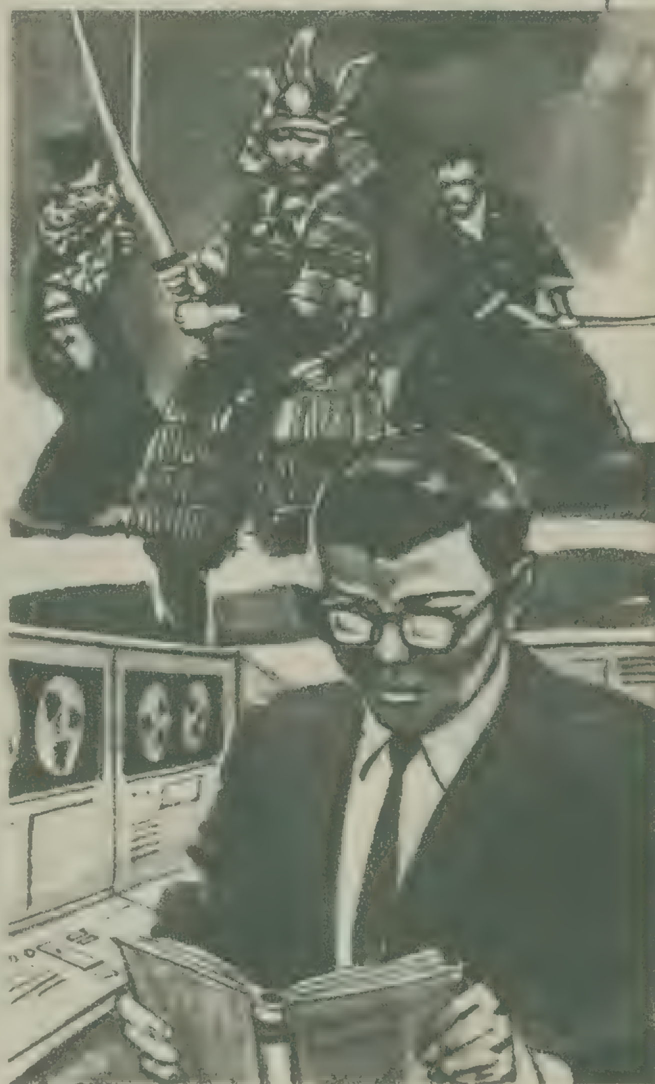
Необуздани и лакомислени Мусаши је ову мудрост, која често гази преко неких одредаба самурајске части, научио од будистичког свештеника Такуана. Овај га је једанпут неколико дана оставио везаног да виси на дрвету по киши и олуји док Мусаши није схватио колико је живот важнији од слепог покоравања неким правилима. Мусаши се после тога повукао у планину и „са птицама и животињама" учио уметност баратања мачем, открио вештину борбе истовремено са два мача све док није био сигуран да може да сиђе међу људе и ту испроба своју вештину.

Јапански Дивљи запад

Крајем шеснаестог и почетком седамнаестог века у Јапану је после велике битке код Секигахаре дошло до превласти шогунске породице Токугава а престали су и непрекидни грађански ратови. Многи самураји остају без икаквих прихода. Лутали су земљом као „ронини" (самураји без господара) не знајући шта ће са собом. Било је то доба слично времену Дивљег запада у Америци, бар онако како га приказују вестерни. Самураји су од пустог беса ишли из места у место тражећи неког с ким ће у двобоју одмерити своју вештину. Мач се потезао без икаквог разлога, тек да се види ко је бољи, или због неког погрешно схваћеног погледа или примедбе – право време и прилике за Мусашија који жели да усаврши вештину борења мачем. Али, за разлику од других самураја Мусаши не учи само у пракси. Он много чита, размишља, пише, слика.

У роману, писаном у наставцима, има недоследности и смешних конструкција у којима писац остави јунакињу да виси над понором, а већ у следећој глави мирно пије чај са Мусашијем. Али, и такав какав је чита се без даха и не оставља се док се не прочита реч КРАЈ.

Кажу да је много јапанских ђака пропустило да оде у школу или одседело часове у неком парку и по неколико дана само да би дочитали причу о авантурама необичног самураја.



Ништа није измишљено

Роман „Мијамото Мусаши" живео је свој живот четрдесетак година, коришћен је чак и за подизање милитаристичког духа и пропаганду агресивности у време јапанских освајања у Азији. Његов писац је у међувремену умро, а многи читаоци нису ни знали да је Мусаши личност која је стварно постојала, да су и свештеник Такуан и многи други његови пријатељи и супарници такође живели и да чак ни онај двобој са стотину самураја није измишљен. Тек је „економски бум" Јапана који је од сиромашне земље постао индустријска сила, изнео на видело праву истину о Мусашију. Један способан издавач сетио се да у време сталне борбе за успех на тржишту може да помогне и тактика из прошлих векова. Из неке библиотеке извукао је прашњави, раскупусани рукопис који је написао прави Мијамото Мусаши и доживео невиђен успех.

За кратко време књига овог самураја постала је бестселер, продата је у више од милион примерака, а главни купци били су млади људи запослени у трговинским и индустријским компанијама који су тражили рецепт за успех на домаћем и страном тржишту. Показало се да самурај стварно може да помогне бизнисмену јер је Мијамото Мусаши, осим вештине витлања мачем, био и велики тактичар. У књизи он помно објашњава са колико пажње треба да се посматра сваки противник и да никада, ма колико борац био вешт, исти ударци не могу донети исти успех. Мусаши је био уметник борења чији су главни квалитети лежали у моћи да посматра људе, открива им слабе тачке и окрене их у своју корист.

Мусаши у многим својим особинама подсећа на нашег Краљевића Марка. Он уме да се преруши, да слаже, да сакрије свој идентитет, ако мисли да би било опасно да га открије у том тренутку, али исто тако хладнокрвно и мирна срца излази пред десетине љутих противника и растерује их „на буљуке".

Прави Мусаши, кога писац Јошикава прати смао у младости до последњег најопаснијег двобоја, у зрелијим годинама се смирио, живео од редовних прихода које су великаши радо давали таквом борцу, сликао, писао и размишљао. Његова књига која је, кажу, мало читана и то само у круговима оних који су уопште и знали за њу, сада је уз дело Еиђија Јошикаве и сама постала бестселер.

Драган МИЛЕНКОВИЋ

СВЕТСКИ ТРГОВАЧКИ ЦЕНТАР И КУЛА „СИРС"



БЛИЗНАКИЊЕ

Врхунац такозване цет вере у архитектури у САД обележен је изградњом Светског трговачког центра смештеног у два истоветна солитера од 110 спратова у Њујорку и куле „Сирс" са истим бројем спратова у Чикагу. Облакодери су шездесетих и седамдесетих година били уобичајена ствар, подизани су широм света. Ипак, до данас су остали као једно од првих обележја двадесетмилионског Њујорка. Ту је Емпајер Стејт Билдинг, зграда која је дуго држала примат као највиша у свету (381 метар и 86 спратова), „Крајслер" кула и многе друге на Менхетну.

Ипак, кад су почетком 1960. године у пројектантском бироу Емори Рота и синова завршени планови и пројекти за изградњу два идентична солитера, и нађени финансијери за њихову изградњу, још нико није веровао да ће грађевине од којих је свака висока преко четиристо метара заиста и бити направљене. Међутим, куле близнакиње су већ 1961. почеле да се граде, а требало је пуних дванаест година док нису завршене.

У међувремену, тачније 1971. у Чикагу је почела да се диже „Сирсова" кула. Ако су у Њујорку зграде од 110 спратова, они ће направити са истим бројем спратова али за око 30 метара вишу. Чикаго ће оборити рекорд и постати град са највишим солитером у земљи! „Сирс" кула висока је 1454 фута (443,47 метара).

Људи тачке, аутомобили – играчке

Близнакиње су подигнуте у доњем делу Менхетна, на реци Хадсон. У радно време у њима борави око 50 хиљада људи. Када би се бројали још и многобројни посетиоци који у редовима чекају да би се лифтовима попели на сам врх, тај број би био раван неком омањем граду. А ко год се нађе у Њујорку пожели да се „успне" на близнакињу, панорама града одатле је јединствена. На сто десетом спрату чо- просторији свој у стаклу. Поред прозора који су од врха до пода направљене су мале камене клупе са којих човек може седећи на миру да посматра околину. Све оне готово несавладиве њујоршке улице за које је потребно дане и дане хода да би се прешле, нађу се као на длану. Ту су и све познате грађевине, виде се реке Хадсон и Ист ривер... Све је ту, али са тако велике висине попримају помало нестварне облике и делују као играчке. Људи су као тачке, аутомобили као они дечији.

Из те просторије сваки посетилац може (уколико се не плаши) да се попне на горњу платформу и нађе на самом врху. „Кров" близнакиње добро је обезбеђен, осим ограда ту су и жице поред којих стоји упозорење на неколико језика да је кроз њих пуштена струја. Зато и није могуће доћи на саму ивицу зграде: из искуства је познато да су све тако високе грађевине увек биле мамац за самоубице.

Читаву ову армију људи која свакодневно из по-



МА КОЛИКО СТРУЧЊАЦИ ПРОТЕСТОВАЛИ ШТО СЕ ГРАДЕ СОЛИТЕРИ ОД ПРЕКО СТО СПРАТОВА, У ЧИКАГУ И ЊУЈОРКУ НЕ КРИЈУ ДА СУ ОВЕ ЗГРАДЕ ПОСТАЛЕ СИМБОЛ ЊИХОВИХ ГРАДОВА.

ОД ПОЛА МИЉЕ

словних или неких других разлога улази у Светски трговачки центар на жељене спратове возе 23 експресна и 72 „обична" лифта. Ти лифтови који имају капацитет за 55 особа последња су реч технике. Њихови конструктори кажу да готово и не могу да се покваре, односно сигрно је да се не заглављују између спратова. Крећу се великом брзином тако да се до сто десетог спрата без заустављања стигне за мање од једног минута!

Поред лифтова близнакиње су опремљене најсавршенијим системима који се активирају у случају несреће. Кад би дошло до пожара (а тога се сви толико прибојавају па је посетиоцима строго забрањено да пуше) укључили би се звучници који би обавестили на који начин најбрже и најсигурније напустити зграду.

Као велики обелиск

Близнакиње троше толико електричне енергије за грејање, за вентилационе системе и друге потребе да је потрошња равна граду Скенектадију од 100 хиљада становника у држави Њујорк. Сви ти велики трошкови нису бринули архитекте Минору Јамасакија и Малколма Левија кад су их подизали, а не брину ни локалну владу Њујорка. Закупнине за канцеларије у близнакињама толико су високе да се трошкови покривају и Светски трговачки центар је исплатив.

За разлику од Светског трговачког центра кула „Сирс" направљена је у знатно краћем року, за „само" четири године. Многи се слажу да делује мање убедљиво од њујоршких близнакиња, али је зато – виша. Њени главни архитекти били су Скидмор, Овингс и Мерил. Замишљена је као група појединачних блокова који се од базе до четрдесет петог спрата подижу заједно и чине компактну целину. Са тог места мањи број блокова подиже се следећих 40 спратова да би се од осамдесет петог спрата уздизало још неколико блокова до последњег, сто-десетог спрата. Кула је сва од челика и стакла, на хоризонту се уздиже као неки огромни обелиск.

Чикашки солитер може да прими 16500 људи укључујући ту и седам хиљада особа запослених у фирми „Сирс". У кули су уграђена 103 лифта заједно са 14 специјалних покретних платформи.

Ма колико су се социолози и психолози противили изградњи овако високих зграда које су окарактерисали као апсолутно нехумане, вишеспратнице су подигнуте. Полако су се сви на њих већ навикли. Многи тврде да би без тих кула њихови градови деловали мање величанствено, нарочито ноћу. Кад се у Чикагу и Њујорку упали на хиљаде и хиљаде светиљки, ови солитери који спадају у највише грађевине на свету заиста делују импозантно. Потврда за то је и чињеница да посетиоци који долазе у ове америчке градове најраће шаљу разгледнице и купују сувенире на којима се виде ове куле високе готово пола километра.

Б. СОФРЕНОВИЋ

ДАНИЕЛ – НОВА ЗВЕЗДА НА МУЗИЧКОМ НЕБУ

„ЏУЛИ" – УВОД У СЛАВУ

Прве суботе 23. априла, нико му није давао никакве шансе: нација је жалила за Лепом Бреном и њеним „Цилетом" и тврдила да са „оним плагијатом" ништа нећемо учинити у Европи, али се у свим тим прогнозама поткрала по једна грешка: „Џули", пре свега, није копија истоимене песме Шејкин Стивенса, а четврто место освојено на такмичењу у Минхену доказало је да смо, за разлику од протеклих, ове године најзад имали правог представника на тој значајној смотри европске популарне музике.

Момак о коме је реч зове се Даниел Поповић и има 27 година, од којих чак десет у професионалном музичком погону: као певач ентузијаста из свог родног Титограда снимио је две сингл-плоче, био је гитариста у



пратећим оркестрима Мира Унгара и Мери Цетинић, доста времена провео у загребачким Грешницима и „тезгарио" са сплитском групом Море, а тек од пре годину дана наступа као соло певач. Његов сингл „Вољена жено" и албум „Био сам наиван" нису стекли ширу југословенску популарност, али оно што није успео њима, Даниел је постигао хитом „Џули" којим најављује и пробој на инострано тржиште: четвртопласирана песма овогодишње Евровизије досад је откупљена у 19 земаља, а дан после наступа британска телевизија је чак трипут емитовала снимак из Минхена!

– Од почетка сам чврсто веровао у „Џули" и она је морала да успе – каже Даниел. – Да је на Евровизији све било поштено, сигурно бих победио јер сам имао далеко најбољу песму!



ПЕСМА НЕДЕЉЕ

„ЏУЛИ"

Музика: Даниел Поповић
Текст: Марио Михаљевић
Извођач: Даниел

Стигла је сама са љетом
пришла и рекла „Hallo"
погледи су нам говорили
више од ријечи
К'о да се звијезда са неба
спустила мени на длан
знао сам само о њој
да зове се Џули
Џули
Џули
А хтио сам да дуго траје тај сан

Памтим још додир те руке
лице и њен поглед благ
одмах је јасно ми било
да лудо је волим

Као и све љетне снове
и њу ми је однио дан
остало само је сјећање
на један јули
Џули
Џули
А хтио сам да дуго траје тај сан

Питам у ноћима небо
да ли је то био сан
или је стварно те ноћи
ме љубила Џули
Прошетам сам поред мора
дочекам тако и дан
замолим море да врати ми
Џули и јули

Џули
Ох, Џули
А хтио сам да дуго траје тај сан
о, моја Џули

НОВА ПЛОЧА

МАШТОМ ДО УСПЕХА

Обе плоче трија Imagination (Машта) однедавно су, посредством дискографске куће РТ Љубљана, издате и код нас. Ради се о албумима „Body Talk" и „In The Heat Of The Night" који садрже њихове највеће светске успехе „Just An Illusion", „Music And Lights" и „Body Talk", направљене по провереној формули добре диско-музике. Остатак материјала је, логично, подређен хитовима, што не значи да је и лош: уз оба ова албума можете да проведете лепе тренутке препуштајући се звуцима најпријатнијег изненађења протекле сезоне.



ДИСКОГРАФИЈА О ДИСКОГРАФИЈА

БУЛДОЖЕР

Од 1975. године, која се узима као година званичног почетка његовог рада, Булдожер је био и остао најконтроверзнија, али и најзанимљивија домаћа група: свирачки добро поткован, текстуално увек свеж, духовит, врцав и ангажован, а сценски изузетно атрактиван. Булдожер не мери тираже својих плоча у стотинама хиљада копија, али је стекао сталан круг верних следбеника за које је сваки његов наступ или нова плоча истински доживљај.

„Пљуни истини у очи" (ПГП РТБ, 1976)
„Забрањено плакатирати" (Хелидон, 1978)
„Живи били па видјели" (Музика из истоименог филма – мини ЛП, 1979)
„Излог јефтиних слаткиша" (Хелидон, 1980)
„Пљуни истини у очи" (Хелидон, 1981 – реиздање)
„Рок енд роул" (Мини албум, 1981)
„Ако сте слободни вечерас" (Дупли концертни албум, Хелидон, 1983)

РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИ



КОЛИКО ЗНАТЕ О АЗРИ

1. Већина чланова једне од наведених група некада је свирала у Азри. Знате ли које?
   а) Филм
   б) Парни ваљак
   в) Прљаво казалиште

2. Прву сингл плочу Азра је издала:
   а) 1978. године
   б) 1979. године
   в) 1980. године

3. Први албум Азре звао се:
   а) „Азра"
   б) „Кад фазани лете"
   в) „Равно до дна"

4. Вођа групе Бранимир Џони Штулић, издао је књигу поезије под насловом:
   а) „Павел"
   б) „Џони, буди добар"
   в) „Филигрански плочници)

5. Две Џонијеве песме изводи и група:
   а) Боа
   б) Филм
   в) Парни ваљак

6. Песма „Одлазак у ноћ" налази се на албуму:
   а) „Сунчана страна улице"
   б) „Кад фазани лете"
   в) „Филигрански плочници"

7. Азра је досад снимила:
   а) 5 синглова и 8 албума
   б) 5 синглова и 6 албума
   в) 6 синглова и 5 албума

8. Троструки албум Азре зове се:
   а) „Равно до дна"
   б) „Филигрански плочници"
   в) „Сунчана страна улице"

9. Бубњар Азре, који је тренутно у ЈНА, зове се:
   а) Пико Станчић
   б) Борис Леинер
   в) Паоло Сфеци

10. На албуму „Кад фазани лете" бубњеве је свирао:
    а) Срећко Антониоли
    б) Иво Ивандић
    в) Вицко Милатовић

ФОТО-ПРИЧА

ДИВЉЕ ЈАГОДЕ

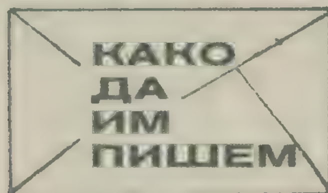
Од 1977. године, када су основани, па до данас, Дивље јагоде су снимиле три албума и стекле велику наклоност публике. Последњи ЛП, „Мотори", продао се у 200.000 примерака, а толико је, отприлике, било и публике на њиховим концертима, одржаним у периоду од децембра прошле године па до пре месец дана. Чланови групе тренутно припремају нову плочу и користе сваки слободан тренутак да одговоре на хрпу писама која се накупила током боравка на турнеји.











Ted Nugent
c/o Atlantic Records,
75 Rockfeller Plaza,
New York, N.Y.10020,
USA

Culture Club
c/o Tracy Rivers,
63 Grosvenor Street,
London WI, England

Парни ваљак
Хусеин Хасанефендић,
Гундулићева 29,
41000 Загреб

У име те љубим

БЕБИ ДОЛ

Драгана Шарић: Име које сам узела има „холивудску" позадину. Постоји читава прича о спаваћицама, али сам то име одабрала једноставно зато што има неку дечју димензију и зато што је звучно. Када је моје право име почело да се појављује у новинама, осећала сам се некако покрадена; овако, Беби Дол је као нека фирма задужена за моје послове, наступе и снимања.

РОК ДАТУМ

3. јун 1946.

Рођен Јан Хантер (Ian Hunter). Године 1968 долази у групу Mott The Hoople, а 1974. напушта састав и започиње соло каријеру. Врло интересантна особа: написао је књигу „Дневник рок звезде" коју је публика одлично примила, а има доста успеха и као продуцент. С тим у вези, говорило се да ће продуцирати плочу једне загребачке групе, али се то није остварило.

КАКО САМ ПОЧЕО



ДЕЈАН ЦУКИЋ

– Ја сам одувек певао, па о неким мојим почецима практично и не може да се говори, али сам први јавни наступ имао у тринаестој години, као ученик ниже музичке школе, свирајући на виолини Вивалдијев концерт у Г-дуру. Први рок наступ имао сам сасвим случајно, 1975. године: три моја школска друга имала су групу и један од њих ме је чуо како уз гитару певам у школском дворишту и позвао да им се придружим. Рекао ми је да дођем на пробу у архитектонску школу, у некакав Клуб бригадира, где су вежбали. Дођем ја тамо, а оно се испостави да се ту окупило стотинак људи који су чули да се одржава концерт и ми смо, хтели-не хтели, морали да га и направимо. Цели сат изводили смо разне стандарде које су музичари знали да свирају, а ја знао да певам: прва ствар је била „All Right Now" од Free, а ја сам, док сам певао прву строфу, био потпуно укочен од треме, нисам смео да гледам ни у публику ни у чланове Дизела, али ми је онда нешто пукло у глави и почео сам да скачем, играм, вриштим... Све у свему, прошло је врло успешно, а први коментар који сам поводом тога чуо, био је: „Овај је исти Мик Џегер!"

РОК ПОЈМОВНИК



Електрични оргазам

Београдска група, настала 1980. године у време бума „новог таласа". У почетку форсиран више из помодности него због стварних квалитета, Електрични оргазам је убрзо ипак успео да се албумима „Електрични оргазам", „Warszawa" и „Лишће прекрива Лисабон" наметне као добар састав. Чланови групе су: Срђан Гојковић (гитара, вокал), Љубомир Ђукић (клавијатуре, вокал), Горан Чавајда – Чавке (бубњеви), Љубомир Јовановић (гитара) и Јован Јовановић – Гроф (бас) на место оригиналне басисткиње Марине Вулић.

Brian Eno (Брајен Ино)

Клавијатуриста, експериментатор и чудак. По одласку из Roxy Music, са којима је снимио три албума, направио је низ експерименталних солистичких плоча и као продуцент или музичар суделовао у пројектима Дејвида Боувија, Nico, Genesis, Talking Heads, Devo и других.

David Essex (Дејвид Есекс)

Рођен 23. јула 1947. у Лондону, Есекс је почетком седамдесетих био изузетно популаран са хитовима „Rock On", „Gonna Make You A Star" и другима, али је онда нестао у забораву, из кога се прошле зиме вратио албумом „The Best of David Essex" и синглом „The Winter's Tale".

Eurythmics (Јуритмикс)

Енглеска група која је више од две године чекала на могућност да се пробије у прве редове популарности. Својевремено чланови групе Tourists, певачица Ен Ленокс (Ann Lennox) и гитариста Дејв Стјуарт (Dave Stewart) издали су незапажени албум „In The Garden", али су успех постигли тек плочом „Sweet Dreams" – правим хитом ове пролећне сезоне.







ДАНАС САМ НЕШТО НА ТРИ ЋОШКА!
НАГОВОРИЋУ ПОПАЈА ДА МЕ ВОДИ НА ПЕЦАЊЕ...



...И КАЖЕШ ДА **НЕЋЕШ** ДА МЕ ВОДИШ?
НЕ И НЕ! НЕМАМ ВРЕМЕНА... ИМАМ ВАЖАН САСТАНАК!



ОЛИВА И ЈА ИДЕМО НА КОРЗО!
А ШТА ЋУ **ЈА** ДА РАДИМ?



ИДИ И ТИ У ШЕТЊУ... ИЛИ СЕ ИГРАЈ СА ДЕЦОМ!
НЕЋУ ДА СЕ ИГРАМ!



ПА, ДА! ИДЕМ И ЈА У ШЕТЊУ И ТО – НА КОРЗО!



УЧИНИ НЕШТО...



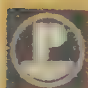
ЈА **НИСАМ** СА ОЛИВОМ И ПОПАЈЕМ! * ЈА ШЕТАМ САСВИМ САМ!
ПРАВИ СЕ ДА ГА НЕ ПРИМЕЋУЈЕШ...
А ЗАШТО СЕ **ОН** НЕ ПРАВИ ДА НЕ ПРИМЕЋУЈЕ **НАС!**

TIN i TINA

BALON GUMA ZA ŽVAKANJE

MUZIKA, SPORT, HOBI, ZABAVNE IGRE, PRAKTIČNI SAVJETI, VAŠI LJUBIMCI

81 SLIČICA



НОВА ГУМА ЗА ЖВАКАЊЕ



Код PEZ-а је увек нешто ново!

Ако радо узимаш PEZ бомбоне и играш се PEZ фигурицама, пошаљи нам 5 омотница PEZ бомбона, а ми ћемо ти послати лепу PEZ књижицу. Као пријатељ PEZ-а користићеш све погодности које ћемо ти нудити из месеца у месец. Читај сваког петка на овом месту о новостима за пријатеље PEZ-а.

Омотнице шаљи на адресу: PEZ ПРИЈАТЕЉ, 61111 — ЉУБЉАНА, п. п. 8 заједно са [illegible] подацима. (Име и презима, улица, кућни број, место и поштански број)

ХП КОЛИНСКА
ЉУБЉАНА







Душица Ђорђевић,
Нишка Бања



Дуња Попин,
Београд



Ева Егарт,
Радовљица



Мирко Радовић,
Бања Ковиљача



Небојша Врховац,
Сарајево



Изабела Боршнар,
Нова Вас Шентјур



Марко Брајовић,
Титоград



Марко Јоцић,
Београд



Илдико Фабо
Суботица



Франци Скалар,
Крањ

„ПИНОКИЈЕВЦИ" ОТПУТОВАЛИ У ИТАЛИЈУ

Јуче су JAT-овим авионом „ДЦ-9" отпутовали млади уметници Југославије који су крајем прошле године освојили прву награду на Међународном ликовном конкурсу за децу од 6 до 10 година – „Нацртајте Пинокија".

Они ће седам дана боравити у Пеши код Фиренце где се 3. јуне ове године отвара међународна изложба радова деце победника из целог света. Жири Комитета за прославу стогодишњице Пинокија на завршетку изложбе доделиће Златног Пинокија аутору најбољег цртежа. Да ли ће то бити један од десет Југословена или неко други остаје нам да сачекамо.

За децу је у току седмодневног боравка предвиђен специјални програм, али најлепше од свега биће дружење са вршњацима са разних меридијана.

Како су се провели причаће нам кад се врате, а до тада младим сликарима срећан пут и до виђења у домовини!

Цицин кутак





СУКЊА И БЛУЗА ЗА СВЕЧАНУ ДОДЕЛУ УДАРНИЧКИХ ЗНАЧКИ





ТОРБА ЗА ПРВУ ПОМОЋ

КЕЦЕЉА ЗА ДЕЖУРСТВО У КУХИЊИ



ТИТОВКА





ТРЕНЕРКА ЗА ЈУТАРЊУ ГИМНАСТИКУ



ОДЕЛО ЗА РАД НА ТРАСИ



ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Шиничи Хоши

Капетане! Објекат који изгледа као планета примећен је испред нас. – Извештај са осматрачке палубе изазвао је комешање међу члановима посаде. Њихова мисија састојала се у томе да установе где се налазе бројни свемирски бродови који су тајанствено ишчезли током свог путовања кроз свемир.

– Планета? Можда ћемо наићи на неки траг – повикаше неколицина чланова посаде.

– Било би заиста добро да за неко време станемо ногом на чврсто тле – узвратили су други.

Али капетан, је пажљиво прегледао мапе чешкајући се по глави.

– Збиља чудно – рекао је отегнутим гласом. – Ниједна планета није раније примећена у овом сектору. Шта би то могло да буде? Проверите пажљиво.

– Нема никакве сумње да је посреди планета – извештавали су са осматрачке палубе. – Али, веома је мала. Можда зато и није била никада раније примећена.

– Можда. Прићи ћемо јој ближе и погледати. Пажљиво осматрајте и чим било шта уочите одмах ме известите.

Мало су изменили правац и при-

– Капетан је и даље био веома опрезан. – Не знамо какви су домороци, да ли ће нас напасти или не. Због тога држите оружје у приправности.

– Не изгледа ми да на овој планети има непријатељски настројених домородаца.

– Нећемо ништа да ризикујемо. Морамо бити спремни на све. Разумете?

Капетан је прегледао све извештај и донео одлуку:

– Врло добро. Можемо да обавимо комплетно истраживање током следећих педесет часова. Изиђимо напоље. Али, да бисмо били потпуно сигурни, оставићемо једног човека у броду, а остали ће ићи наоружани и носити заштитну опрему. Понесите, за сваки случај, и шлемове са кисео-



НЕБЕСКО ТЕЛО

ближили се минијатурној планети.

– Капетане! То је запањујуће! Изгледа да планета има атмосферу и воду. Нисмо још сигурни, али можда на њој постоји чак и вегетација!

– Шта? Могу да схватим да су извиђачке екипе пропустиле да уоче једну планету тако мале величине, али ако та неоткривена планета има ваздух и воду... то је заиста чудно. Још ћемо се приближити. Можда су се неки од несталих бродова за којима трагамо овде принудно спустили.

Пришли су ближе непознатој планети: један члан посаде из одељења за осматрање почео је да је испитује телескопом.

– Па ово је фантастично – повикао је узбуђено. – Постоје и шуме и реке и једно језеро. Могу та видим чак и цвеће.

– Да ли видиш нешто што личи на свемирски брод који се принудно спустио?

– Понегде у шуми видим металне одсјаје, али нисам сигуран да су то свемирски бродови. Ох, капетане, ово ми личи на неко згодно местанце. Да се спустимо?

– Спустићемо се у сваком случају.

Повинујући се наређењу чланови посаде су остали на својим местима. Али, што су се више приближавали површини, постојали су све опуштенији. И тако, у време када је брод додирнуо тле, напустили су своја места упркос жељи да остану дисциплиновани.

– Каква чудесна планета!

– Ово је прави рај у свемиру!

– Капетане! Изиђимо напоље!

– Сачекајте мало! Морамо бити опрезни! Не можемо тек тако сви да изађемо. Ко зна шта нас тамо чека? Нећемо изићи док не проверимо атмосферу, ниво радијације, бактерије и све друго што би могло да буде опасно.

Посада је почела да анализира податке о ситуацији изван брода и да капетану доставља извештаје: нема радијације, нема опасних микроорганизама, нити људских облика живота у домету нашег телескопа. Атмосфера погодна за дисање и не садржи отровне састојке. Али, помало је презасићена киселином, тако да би од ње могао да зарђа труп брода ако би био изложен више од двеста часова.

ником јер је могуће да се атмосфера изненада промени. Осим тога, можда има домородаца који су негде скривени, са припремљеним клопкама за нас, па ћемо зато послати испред нас џип без посаде.

Кад су све то обавили изишли су.

– Капетане, нису нам биле потребне никакве мере предострожности. Овде никакво зло не може да нам се деси. Чак ни на Земљи не постоји овако лепо место.

– Сачекајте док не проверимо читаву планету. Пођимо најпре у ону шуму у којој смо угледали металне одсјаје.

– Дружина је прешла преко пољане препуне лепог цвећа и приближила се шуми. Свако дрво имало је обиље воћа. Не размишљајући, један члан посаде убрао је неколико плодова и управо се спремао да загризе кад је капетан дрекнуо на њега:

– Чекај мало! Шта ако је отровно?

– Наредио је лабораторијском одељењу да изврши анализу: плодови нису били отровни.

– Ммм. Баш је укусно! Укусније од било чега што сам икада окусио на Земљи.

– Ово се зове гозба! И то баш кад су нам се већ смучила свемирска следовања.

Ушли су у шуму и даље се сладећи воћем. Неко је почео да певуши једну песму.

– Какво прекрасно место! Ово је невероватно откриће, зар не, капетане?

– Аха, уколико нема непријатељски расположених домородаца.

Капетан који је био на челу поворке одједном повика:

– Стој! Погледајте, оно су остаци неког свемирског брода. Метално светлуцање које су раније опазили из ваздуха потицало је од олупине свемирског брода.

– Није много остало од њега, зар не? Нагризала га је киселина. Питам се шта је било са посадом?

Изненада, док су стајали и зурили у олупину, пресекоше их гласови иза леђа. Хитро су се окренули, с оружјем на готовс, и повикали:

– Ко је то тамо? Ко? Изађите!

Из шумског густиша искрсну група људи.

– Шта то значи? – запањено повикаше чланови посаде. – Ви сте људ-



– СХВАТАМ ВАША ОСЕЋАЊА – РЕКАО ЈЕ НАПЕТО ГРУПИ БРОДОЛОМНИКА. – АЛИ, МИ СМО ДОБИЛИ ЗАДАТАК ДА ВАС ПРОНАЂЕМО И О ТОМЕ ЗЕМЉИ МОРАМО ДОСТАВИТИ ИЗВЕШТАЈ... МЕЂУТИМ, НИ ОН НИЈЕ ЖЕЛЕО ДА НАПУСТИ ОВУ ЧАРОБНУ ПЛАНЕТУ.

ска бића! Како сте доспели овамо?

– Стигли смо овим бродом.

Капетан брзо извуче из џепа неке папире и поче да проверава фотографије ишчезлих посада:

– Да схватам. Принудно сте се спустили и од тада чекате да будете спасени. Па ево, дошао је крај вашим невољама.

– Неће бити баш тако! – повикаше они. – У ствари, ми смо открили ову планету и спустили се. Наравно, знали смо да ће киселина нагристи наш брод, али смо о свему размислили и одлучили да останемо овде. Ово је, као што видите, прави рај.

– То није баш разборито. Кад би вест о овом рају једном процурила у јавност, не бисмо имали прилику да се вратимо овамо. Неке крупне звери ке би нас осујетиле и овде начиниле своје приватно одмаралиште. Због тога смо закључили да ће бити боље да једноставно останемо. Међутим, то не важи само за нас; и многи други бродови спустили су се овде.

Капетан је пажљиво слушао, а онда одмахнуо главом:

– Схватам ваша осећања, али на Земљи су се много бринули због ишчезлих бродова. Ми смо добили задатак да трагамо за вама и зато морамо да поднесемо извештај о свему што смо овде видели. Међутим, чак ни капетан није осећао праву жељу да одмах одлети с мале чаробне планете.

– Капетане – запита један од чланова његове посаде – шта ћемо да радимо? Хоћемо ли натраг?

– Да – узврати капетан. – Наша је дужност да поднесемо извештај Земљи. С друге стране, међутим, требало би да испитамо ову планету. Зато мислим да ће бити најбоље да једно време останем овде, спроведем темељито истраживање и направим комплетан извештај.

– Капетане, ја бих желео да останем и помогнем.

– И ја! И ја! – гласови чланова посаде као да су се стопили у један.

– Не, не! – бранио се капетан. – Неко мора да однесе извештај на Земљу. Ако почнемо да траћимо време, брод ће зарђати.

Капетан је затим откинуо неколико дужих и краћих штапића: – Претпостављам да сви желите да останете. Тешко ми је да одлучим ко ће да оде а ко да остане. Зато ћемо извлачити ове штапиће: двојица која извуку најкраће, мораће да се врате на Земљу с извештајем.

Два члана посаде који су извукли најкраће штапиће, снуждених лица се упутише према броду. Убрзо је брод полетео увис и ишчезао.

– Отишли су. На Земљи ће завладати силно узбуђење кад сазнају за открића ове чудесне планете.

– Ја мислим да би било много боље да тај брод никад не стигне на Земљу.

Поново су се опружили на меку траву пуним плућима удишући ваздух засићен цветним мирисима: гледали су у небо. Одједном, неко узбуђено повика:

– Гледајте! Брод се враћа!

На изненађење свих, свемирски брод који се појавио на небу уопште није био брод са Земље. Задржали су дах посматрајући га – био је огроман.

∴

У том тренутку на броду су два бића водила разговор:

– Како ти изгледа? Чини ми се да смо ухватили поприличан број. То би требало да буде довољно.

– Ја бих волео да их има још више, али немамо времена за чекање. Задовољимо се овим што сада имамо... Дакле, хоћемо ли на посао?

– Аха. Са овим овде, добићемо још један резерват дивљачи. Сигуран сам да ће се деца обрадовати. А и оне животиње доле изгледа да се лепо проводе.

– Бића се задовољно латише посла. Специјалним харпуном закачили су планету и почели да је тегле према својој родној звезди.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	[illegible] ПУРИШЕ ЂОРЂЕВИЋА	ФУДБАЛСКИ КЛУБ I ЛИГЕ	НАША ПОП ГРУПА	РИБАРСКИ ПРИБОР	ГРАДИЋ У СРЕДЊОЈ ИСТРИ	ОТКРИТИ СВОЈА ОСЕЋАЊА	УКРАСИТИ НАКИТОМ
ДЕО КОПАЧКЕ							
ПОДРОБНИЈА ОБРАДА ПЛАНА							
ШНИЦЛА							
ЧИНИТИ СНАЖНИМ							
АУТО-ОЗНАКА КИКИНДЕ			ЈЕДАН ОД СОКРАТОВИХ ТУЖИТЕЉА				
ОРГАН ЧУЛА ВИДА (МН)				СЛАП НА РЕЦИ КРКИ	ЗНАК ЗА СИСАХ / ГРАД У ЕНГЛЕСКОЈ		
АУТО-ОЗНАКА НИКШИЋА			НАНОС СНЕГА / ГЕСЛО, ЛОЗИНКА				
ДИРКА НА ХАРМОНИЦИ						СО ОКСАЛНЕ КИСЕЛИНЕ	
"РАДИЈУС"		РЕКА У ИТАЛИЈИ / ГИ МОПАСАН					"ЕТ ЦЕТЕРА" (И ТАКО ДАЉЕ)
ПРЕДМЕТИ ЗА ИГРУ							
СПУШТАТИ СПЛАВ НИЗ РЕКУ	РУСКИ КОМПОЗИТОР МУСОРГСКИ						
"СЕКУНДА"		ПЕВАЧИЦА ЈОСИПА / КО СЕ БАВИ РЕТОРИКОМ					
НЕМАЧКИ ФИЗИЧАР ЛУДВИГ							СВИБАЊЕ
АУТО-ОЗНАКА ЛЕСКОВЦА			ИМЕ ФУДБАЛЕРА СУШИЋА				
КОЊ			ЛАКО ПОГЉИВО / "КАРЛОВАЦ"				
НАДИМАК ВОЈИСЛАВА КОСТИЋА					ДРЖАВА У АЗИЈИ	"ПИКО" / ЛУШКО ИМЕ	
[illegible] ПОЛУОСТРВО НА СВЕТУ							
АУТО-ОЗНАКА РИЈЕКЕ			ПРИНОС, ЛЕТИНА / ГЛУМИЦА ЛУПИНО				
ЈАПАНСКИ РЕДИТЕЉ КОН							
ОНДА				ВРСТА РИБЕ КОШТУЉАЧЕ / "ЊУТН"			
ДРЖАВА У АЗИЈИ					НЕГАЦИЈА		

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: изговор, плакати, салонит, Италлија, ЛО, ила, о, знати, „Нора", Ек, ме, ура, Кањош, д, Алабама, тонути, авитза, д, лане, пр, ож, Торе, Никитин, Ита, Ера, Јирасек, да, Арад, статив, старити, Моша, ир.

НАГРАДНИ КОНКУРС

ПОГОДИТЕ ГДЕ ВАС ВОДИМО!

Ако мрзите јутарње умивање и није вам стало да спавате баш на јоги душеку, ако вам не смета да једете из порције и сами оперете своје судове, а волите:

- да се будите уз цвркут
- увече седите уз логорску ватру
- пливате
- једрите
- веслате
- пецате
- пешачите и

ДРУЖИТЕ СЕ

позивамо вас да учествујете у нашој новој наградној игри. Ваш једини задатак је да:

– погодите на којој реци се налази камп у који вас позивамо.

Уверени смо да вам то неће бити тешко јер река о којој је реч једна је од најлепших, најузбудљивијих и најчистијих у нашој земљи.

НАРОД ЈЕ ОВУ РЕКУ, У СТАРА ВРЕМЕНА, ЗВАО ЗЕЛЕНИКА ИЛИ ЗЕЛЕНКА. ЊЕНЕ ВОДЕ, У ДУБИНИ СМАРАГДНЕ БОЈЕ, НАЈЧЕШЋЕ СУ ПРОВИДНЕ ТАКО ДА СЕ И НАЈМАЊИ КАМЕН ВИДИ. НЕКАДА СУ ЗЕЛЕНИКОМ, КОЈА НАСТАЈЕ СПАЈАЊЕМ ДВЕ РЕКЕ НА ШЋЕПАН-ПОЉУ, ПЛОВИЛИ СПЛАВОВИ. ПРВЕ ДАШЧАРЕ И ГРЕДАРЕ КРЕНУЛЕ СУ, КАЖУ, ЈОШ 1852. ГОДИНЕ. ПОСЛЕДЊЕ СУ СПУШТЕНЕ 111 ГОДИНА КАСНИЈЕ. ВРЕМЕ СПЛАВАРЕЊА НА ОВОЈ РЕЦИ ЗАУВЕК ЈЕ НЕСТАЛО: ЗЕЛЕНИКА ЈЕ ЗАУЗДАНА, УКРОЋЕНА БРАНАМА. УМЕСТО ДА РАСИПА ЕНЕРГИЈУ СВОЈИХ ВОДА, ЗЕЛЕНИКА САДА ПОКРЕЋЕ ТУРБИНЕ СИСТЕМА ХИДРОЦЕНТРАЛА.

О ЗЕЛЕНИЦИ, НАШ НОБЕЛОВАЦ, ИВО АНДРИЋ ЈЕ ЗАПИСАО: „ВЕЋИМ ДЕЛОМ СВОГ ТОКА РЕКА..... ПРОТИЧЕ КРОЗ ТЕСНЕ ГУДУРЕ ИЗМЕЂУ СТРМИХ ПЛАНИНА ИЛИ КРОЗ ДУБОКЕ КАЊОНЕ ОКОМИТО ОДСЕЧЕНИХ ОБАЛА. САМО НА НЕКОЛИКО МЕСТА РЕЧНОГ ТОКА ЊЕНЕ СЕ ОБАЛЕ ПРОШИРУЈУ У ОТВОРЕНЕ ДОЛИНЕ И СТВАРАЈУ, БИЛО НА ЈЕДНОЈ БИЛО НА ОБЕ СТРАНЕ РЕКЕ, ЖУПНЕ, ДЕЛИМИЧНО РАВНЕ, ДЕЛИМИЧНО ТАЛАСАСТЕ ПРЕДЕЛЕ, ПОДЕСНЕ ЗА ОБРАЂИВАЊЕ И НАСЕЉА. ТАКВО ЈЕДНО ПРОШИРЕЊЕ НАСТАЈЕ И ОВДЕ, КОД ВИШЕГРАДА, НА МЕСТУ ГДЕ..... ИЗБИЈА У НАГЛОМ ЗАВОЈУ ИЗ ДУБОКОГ И УСКОГ ТЕСНАЦА. ЗАОКРЕТ КОЈИ ТУ ПРАВИ..... НЕОБИЧНО ЈЕ ОШТАР А ПЛАНИНЕ СА ОБЕ СТРАНЕ ТАКО СУ СТРМЕ И ТОЛИКО УБЛИЗУ ДА ИЗГЛЕДАЈУ КАО ЗАТВОРЕН МАСИВ ИЗ КОГА РЕКА ИЗВИРЕ ПРАВО, КАО ИЗ МРКОГ ЗИДА."

ЗА ЗЕЛЕНИКУ ЋЕМО ЈОШ РЕЋИ ДА СЕ У ЊУ УЛИВА РЕКА НА КОЈОЈ СУ ВОЂЕНИ ЖЕСТОКИ ОКРШАЈИ НАШИХ ЈЕДИНИЦА СА НЕПРИЈАТЕЉЕМ 1943. ГОДИНЕ И ДА ЈЕ ТО РЕКА КОЈА ОСИМ КРОЗ КАЊОНЕ И СТРМЕ КРЕЧЊАЧКЕ СТЕНЕ ВИЈУГА И КРОЗ ШИРОКА ПЛОДНА ПОЉА И ЛУКЕ. ТУ СУ ЊЕНЕ ОБАЛЕ ОБРАСЛЕ ВРБАМА, ТОПОЛАМА И РАЗНОВРСНИМ ЖБУЊЕМ.

Енергетски потенцијал реке на коју вас позивамо је изванредно велики: систем од двадесетак хидроцентрала давао би годишње 8 до 9 милијарди киловат-часова.

Камп Факултета за физичко васпитање из Београда у који вас позивамо, налази се у изузетно очуваном природном амбијенту. Вода у језеру је богата рибом, топла је као и морска: лети јој се температура креће између 23о и 25о Ц. Дакле, можете да се брчкате од раног јутра, па све до увече и да при том не страхујете да ће кад изиђете из воде на вас навалити ројеви комараца. Њих овде једноставно – нема.

Десеторо учесника конкурса „ПОГОДИТЕ ГДЕ ВАС ВОДИМО!" који тачно одговаре кренуће из Београда 4. јула, а вратити се 11. У кампу ће, дакле, остати 7 дана. „Политикин забавник" ће сносити трошкове пута од Београда до места где се налази камп Факултета за физичко васпитање и у повратку до Београда, као и комплетне трошкове седмодневног боравка у кампу. Право учешћа на конкурсу имају сви читаоци „Забавника" од 7 до 77 година.

Да бисте били један од њих, треба да свој одговор упишете, читко, штампаним словима на наградном купону, налепите га на полеђину дописнице и пошаљете на адресу: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11000 Београд. Уз адресу обавезно ставите назнаку „ПОГОДИТЕ ГДЕ ВАС ВОДИМО".

Своје одговоре пошаљите најкасније до 13. јуна!



Ако вас заболи глава или убоде трн, само крените у правцу путоказа. Реда испред амбуланте никад нема а доктор никад не пије кафу.

Куварице, истина, нису баш као ова на цртежу, мислимо младе и пегаве али, верујте нам на реч, одлично кувају.







Ако као студенти на слици паднете у искушење да препливате 500 метара, што леђно што прсно, па у међувремену на пола реке одустанете од тог посла, ништа не брините. Ту су спасилачки чамци.

Сандуче за пошту само на први поглед делује некако климаво. Климавија је заправо зграда за коју је закачено.

Снимио: Љ. ПАТРНОГИЋ



Подизање шатора је читава наука тврде неки, погађате већ ко. Пошто нисмо уверени да ћете имати стрпљења, одлучили смо, за сваки случај, да вас у камп одведемо кад већ сви буду подигнути.



Ако пожелите да савладате бар основе алпинистичке технике па се још на почетку уплашите, нема разлога да себи набијате комплексе. Ни сви будући професори физичког васпитања нису баш неке јуначине, уверили смо се.

НАГРАДНИ КУПОН

Име ....

Презиме ....

Адреса ....

Година рођења ....

Име реке на којој се камп налази ....

....

(Купон попунити читко, штампаним словима)



ПАМЕТ ПО СКАЛИ

Како се израчунава коефицијент интелигенције?

ЧИТАЛАЦ,
Макарска

Психолошки мерни инструменти, а међу њима пре свега тестови интелигенције, спадају у врхунске домете савремене примењене психологије. Некада се процена способности вршила углавном искуством процењивача. Данас су ту тестови интелигенције. Један од првих за процену интелигенције конструисали су Бине и Симон. Њихов тест је био намењен испитивању деце а количник интелигенције (IQ) израчунавао се кроз однос менталног и календарског узраста. После ове двојице великих научника јавио се читав низ истраживача и конструктора тестова, али ниједан од њих није дао ни приближно задовољавајући тест.

Први коме је то пошло за руком је био Векслер који је конструисао такозвану Векслер-Белви скалу за мерење интелигенције. Посебан значај ове скале јесте што има форму и за децу и за одрасле. Векслер



је сматрао да се постигнуће мења са узрастом а не са неком константном мером и по њему се IQ добија из односа успеха који појединац има на тесту и просечног учинка старосне групе којој припада. То значи да исто постигнуће на тесту особе од 16 и 30 или 45 година неће дати исти IQ. Особа од 16 година упоређује се са просеком групе својих вршњака и по табелама које важе за овај узраст.

У нашој земљи користе се обе скале а примењују их стручњаци, клинички психолози. За процену нивоа интелигенције користи се Терманова класификациона схема по којој су просечно интелигентни они чији је IQ између 90 и 100 јединица IQ.

УНОСНО И НАПОРНО

Ваш сам редовни читалац и интересује ме све што објавите па тако сваки број прочитам од почетка до краја. Али, не јављам вам се само да бих вам то рекао



већ да бих вас замолио за упутство како се гаје гљиве буковаче. Интересује ме какви су све услови потребни и где да набавим семе?

ЕДИБ ИБРАХИМАГИЋ,
Врандук 10
Немила

Буковаче, име су добиле по томе што расту у буковим шумама, припадају групи вргања и нису нимало погодне за одгајање. Ако већ желиш да се бавиш одгајањем гљива, препоручили бисмо ти шампињоне о којима постоји опсежна литература. Ускоро ће, у издању „Нолита" изаћи књига „Гајење шампињона" Николе Шимовића. Претплатна цена је 350 динара. Ако се ипак одлучиш за шампињоне што је, узгред буди речено уносан али и напоран посао који захтева много труда, обрати се „Нолиту", ООУР Издавачка делатност, Одељењу за рад са школама и библиотекама, Теразије 13/IV, Београд.

СРЦЕЛОМАЦ

Желеле бисмо да нам одговориш шта значе речи тинејџер, шипарица, фантом, плеј-бој и донжуан? Још те молимо да нам објасниш шта значи ако неко неког привлачи физички а шта психички? Коју школу треба да завршимо да бисмо се запослиле у ПТТ?

ТАЊА И ВЕСНА,
Лозовик

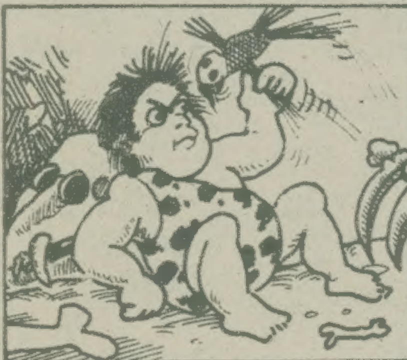
Тинејџер је енглеска реч а означава девојчице и дечаке од 13 до 19 година и то оне код којих су пубертетске слабости и склоност ексцесима сасвим очигледни. Шипарице су одраслије девојчице. Да ли су и оне склоне ексцесима, то „Речник српскохрватског књижевног језика" у који смо завирили не каже. Фантом је реч коју смо, као и многи други, преузели из грчког а која има више значења. Најчешће се њоме замењују изрази као што су утвара, приказа, сабласт. Фантомима се називају и лутке или вешто имитирани делови тела на којима се вежбају операције, порођаји и слично. Постоји још једна употреба ове речи: фантом је и модел људског или животињског тела у природној величини који се излаже у музејима или паноптикумима (заводима у које се смештају разне уметничке збирке и научни апарати ради очигледног поучавања посетилаца речју и огледом).

Плеј-бој је такође енглеска реч а преводи се као весељак. Међутим, кад се негде, било где, говори о плеј-боју онда се најчешће мисли на богатог мондена којем је главна ствар у животу забава. Донжуан је, у фигуративном смислу те речи, ловац на женска срца, заводник.



Што се привлачности тиче, она би, грубо, могла да се подели онако како сте то ви урадиле. Физичка је кад нас неко привлачи, скреће нам на себе пажњу искључиво својим изгледом, фигуром. Психичка, може у потпуности да занемари изглед: неко нам се допада јер размишља и ствари доживљава на начин сличан нама.

У ПТТ-у можете да се запослите као техничар ПТТ саобраћаја, економски, машински техничар, електромеханичар, итд. Подразумева се да у службама ПТТ-а могу да раде и економисти, правници, инжењери разних струка.



НЕ САМО ЗА ИГРУ

Ко је измислио лутке и када? Како је изгледала најстарија?

СУЗАНА И МАЈА,
Пирот

Претпоставља се да су се још праисторијска деца играла луткама, али како су оне изгледале тешко је рећи јер су највероватније биле направљене од дрвета или тканина, дакле материјала који нису могли да се сачувају до данас. У Вавилону је пронађена лутка која се сматра најстаријом: била је направљена од алабастера. И стари Египћани правили су лутке: биле су од дрвета, исликане геометријским шарама и имале су косу од врло танких глинених трака или перли. Лутке грчких девојчица обично су биле обучене а руке и ноге су им биле причвршћене за тело металним чиодама тако да су могле да се покрећу. Занимљиво је да су лутке у античка времена осим за играње служиле и за религиозне обреде.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Сузана Стаменковић, 17000 Врање, Ла Мартинова 19 – има 13 година, сакупља жвакаће гуме и лутке, обожава Ким Вајлд, Адама Анта, Стил, Лио и Рибљу чорбу, дописивање на српскохрватском и руском језику.

Бек Стјепан, 54000 Осјек, Валповачка 6 – има 15 година, воли озбиљну музику, сакупља љубавне романе.

Гордана Рашић, 26300 Вршац, Војводе Путника 31 – има 17 година, сакупља разгледнице и лутке.

Беатрис Вукманов, 24000 Суботица, Алеја М. Тита 21 1/5 – има 15 година, сакупља касете и значке.

Надица Стевановски, 22000 Сремска Митровица, Трг ЈНА 4 – воли да се дописује, одговара на свако писмо.

Јованка Реповић, 26000 Панчево, Новосадска Х-16 – има 13 година, одговара на свако писмо.

Зоран (15) и **Весна** (17) **Алексовски, 91000 Скопље, Новоселски пут 6б** – воле спорт и музику, сакупљају разгледнице и украсна писма.

Лејла Шехајић, 71000 Сарајево, Дародавалаца крви 15 – има 12 година, воли спорт и музику.

Снежана Карамарковић, 54000 Осијек, Грмечка 13а – има 16 година, жели да се дописује са младима из наше земље и иностранства.

Сашка Симоновић, 11070 Нови Београд, Омладинских бригада 172 – има 14 година, воли музику, спорт и добру књигу.

Биљана Шопова, 97000 Битола, Партизанска 14 б – има 13 година, помало зна енглески, одговара на свако писмо.

Снежана Павловић, 15300 Лозница, Моша Пијаде 2 – има 15 година, одговара свима.

Дамјана Радић, 71000 Сарајево, Гета Петковска 7 – има 13 година, одговара на свако писмо.

Драгана Илић, 11300 Смедерево, Парске комуне 1/2 – има 13 година, жели да се дописује са вршњацима из наше земље и СССР-а.

Дејан Ђурић, 11040 Београд, Браће Јерковић 48 – има 11 година и жели да се дописује са својим вршњацима.

Виолета Станковић, 11400 Младеновац, Гоце Делчева 41 – има 13 година, воли рок и одговара на свако писмо.

Љиљана Збиљски, 54109 Вишњевац, Козарчева 3а – има 17 година и жели да се дописује са младима из наше земље и иностранства.

Свјетлана Ећим, 58314 Крило – Јесенице код Сплита – има 13 годна, сакупља постере, значке и воли забавну музику.

САМО ЈЕ ЖИЛАВ ИЗДРЖЉИВ

Молила бих те да ми одговориш од које врсте папира се праве папирне новчанице а од ког материјала металне?

МАРИЈА ПАВЛОВИЋ,
Ниш

Папирне новчанице праве се од специјалне врсте папира који мора да буде „жилав" како би могао да издржи сва савијања и гужвања. Технологија његове израде је, разуме се, пословна тајна. Да би се што ефикасније спречило фалсификовање папирног новца, у новчанице се уграђује и кончана нит.

Наш новац се производи од домаћег папира са нешто мало увозних састојака и веома је издржљив: може да издржи до 3000 савијања.

Метални новац се кује од различитих метала али готово никад од гвожђа. Додуше, има и таквих изузетака: у Бугарској је 1941. године кован новац од 1, 2, 5 и 10 лева од гвожђа. Стари метални новац је најчешће прављен од бакра или бронзе, сребра и злата. За разлику од овог, модерни се кује од разних легура бакра, бронзе, месинга, никла, алуминијума. Специјалан, јубиларни новац, и даље се прави од сребра и злата, у ретким случајевима и од платине.

СТВАР УКУСА

Моје питање ће ти се можда учинити чудним, али те молим да одговориш на њега: да ли се једе месо свраке и голуба?

ЦИЦА,
Рашка

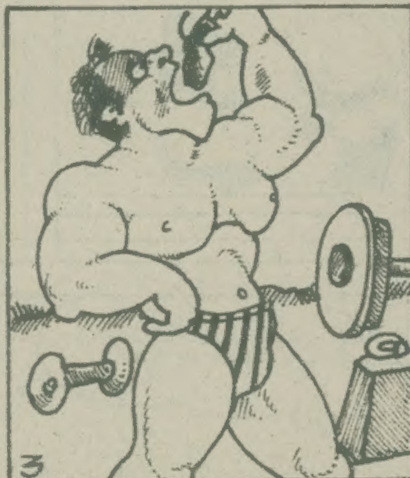
Голубије месо представља, то је многим гурманима добро познато, прави деликатес. За разлику од њега, свраčје није баш неки нарочит залогај поготово ако је у питању одрасла птица. А ево зашто: као и друге грабљивице, сврака се храни месом и отпацима меса који су често у стању распадања а то јој и даје горак укус. Међутим, има људи којима та горчина ни најмање не смета.

МЛЕКО ЗА МАСУ

Наручио сам и добио књигу Петра челика „Тајна развоја тела", а јављам вам се због тога што се у њој стално помињу употреба протеина, па ме интересује где их могу наћи и по којој цени?

ЗЛАТКО ЛАЗИЋ,
Пасјачка 52
Прокупље

За протеине у нашем језику постоји назив – беланчевине. Основно о њиховој улози у исхрани учи се у школи, па смо према томе сигурни да знаш да су оне градивне материје које морају свакодневно да се уносе у организам. С обзиром да постоје беланчевине животињског и биљног порекла, препоручује се да их спортисти користе у односу 2/3:1/3 у корист првих (млеко, јаја и друго). Оно што треба знати јесте да беланчевине нису неки значајан произвођач енергије али то није разлог да се претерује са њиховим уношењем у организам. Код спортова у којима снага мишића има већи значај обилно узимање беланчевина може да утиче на знатнији прираштај масе. У целини гледано беланчевине утичу на здравље и психичку припремљеност не само за свакодневни живот већ и појачане напоре које захтева бављење спортом. Најбоље је да се беланчевине уносе у организам природним путем односно храном али ипак, напомињемо, да у апотекама има препарата са протеинима и да њихово узимање није штетно већ, као у случају Прот-кола, и корисно.



ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Владимир Гајтовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Чедељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ: Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО: Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

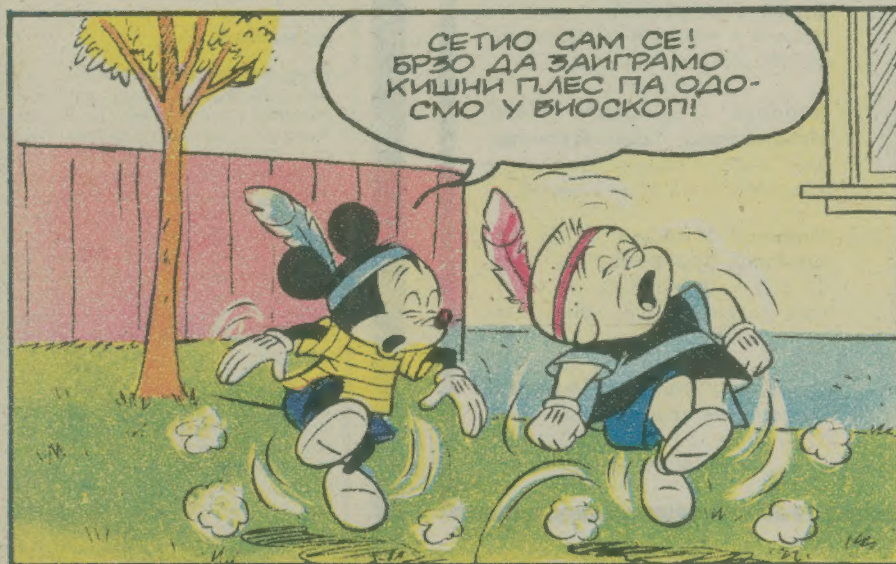
САД	$	65.—
СР НЕМАЧКА	DM	115.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr.	107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr.	267.—
ШВЕДСКА	Škr.	271.—

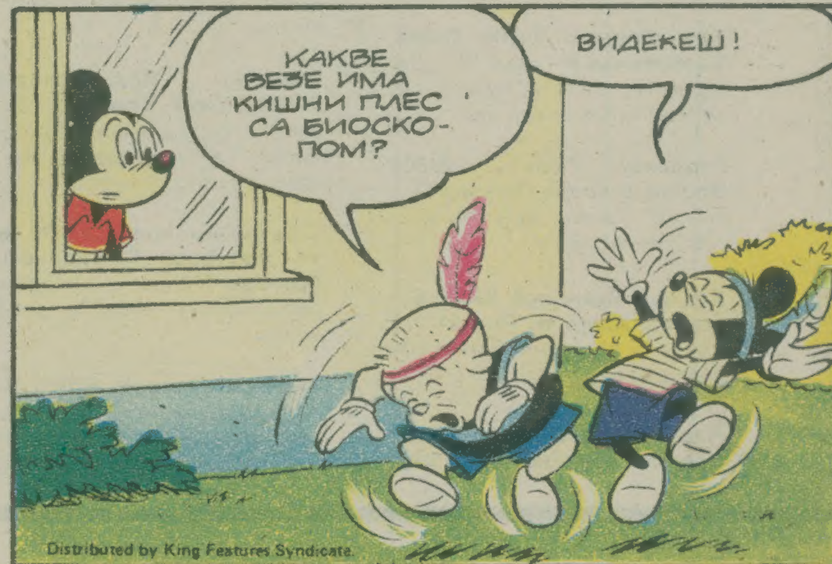
Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".


WALT DISNEY
МИКИ


...И КАКО САДА ДА СЕ ИГРАМО КАД НИСИ ОБУКАО КАУБОЈСКО ОДЕЛО?


ОСТАЈЕ НАМ ЈЕДИНО ДА СЕ ИГРАМО ИНДИЈАНАЦА!

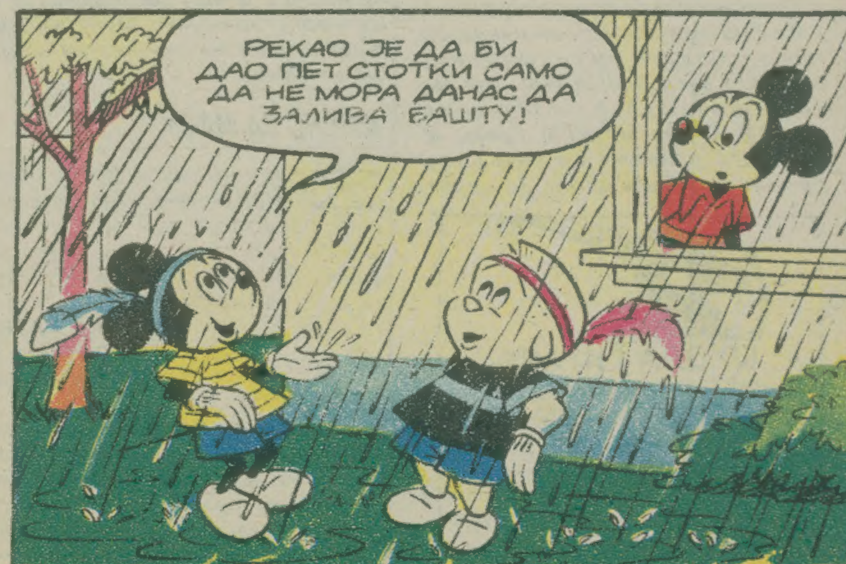

СЕТИО САМ СЕ! БРЗО ДА ЗАИГРАМО КИШНИ ПЛЕС ПА ОДОСМО У БИОСКОП!


КАКВЕ ВЕЗЕ ИМА КИШНИ ПЛЕС СА БИОСКОПОМ?
ВИДЕЋЕШ!
Distributed by King Features Syndicate


ДЕЧИЈА ПОСЛА! СКАЧУ К'О БЕСНИ!
Copyright © 1983 Walt Disney Productions World Rights Reserved


НАДАМ СЕ ДА ЋЕ КИША ПОЧЕТИ УСКОРО!
ЈА ВИШЕ НЕ МОГУ ДА ЂИПАМ!
1-2


ЕВО КИШИЦЕ! А САД БРЗО ПО ПАРЕ КОД УЈКА МИКИЈА!


РЕКАО ЈЕ ДА БИ ДАО ПЕТ СТОТКИ САМО ДА НЕ МОРА ДАНАС ДА ЗАЛИВА БАШТУ!